

# GAZETA LITERARA

Anul VIII nr. 29 (383)  
joi 13 iulie 1961

ORGAN SAPTAMINAL AL UNIUNII SCRITORILOR DIN R.P.R.

8 pagini 50 bani

## IN ACEST NUMAR:

- **Constatarea comună între delegația de poezii sovietici și poezii români.** Discuții și concluzii. — pag. 4-5-6
- **Correspondență din Moscova: Primele zile ale Festivalului internațional al filmului de luri Konstantinov** — pag. 7
- **Pe drumurile Mongoliei de azi** — reportaj de Ion Istrati — pag. 8
- **Proză și versuri de:** Florența Albu, Vania Gherghinescu Vasile Rebreanu, Petre Solomon, Nichita Stănescu, Romulus Zaharia — pag. 9-3-6



CONSTANTIN BARASCHI, Comșa Mihai, frunța în muncă la Uzinele „Grigore Preotasa” (Din „Expoziția de portrete” — Sala Palatului R. P. R.)

## Cină în gospodăria colectivă

In scindurile mesei se trezeau stejarul, stejarul, parcă fremătău crengi și munceau rădăcini; iar între frunțile noastre, bucuros, gospodarul a așezat pîinea ca alcătuită din crini

Scaunele își aduceau aminte de brazii semeți aici, în cîmpia fără hotare. De jur-împrejur se îmbinau și se-armonizau frumuseți și vioara făcea parcă liniștea profundă și mare.

O mișcare neauzită creștea, în pămîntul ce fecunda cu reînnoită putere, în apa schimbată-n energie și-n stea și în stupii cu sauroasă geometrie de miere.

Se auzeau mașini undeva, printre maci, culegînd și cerînd o făină pentru jîmbra cu unt, pentru pufoșii colaci. Morile-n dinți de metal măcina-vo lumină!

Cai furibunzi s-auzeau galopînd, departe, pe sub plopi, solitari prin lucernă.

In strălucirea deplină, luna legănată de vînt, pîrea o îngulbenită lanterna.

Luați tovarăși, gospodarii ziceau uneori. Ciocniți cu încredere vinul și pe masă bucate cu-arome și cu împăcate culori ne făceau, ca în basmele lui Ispirescu, festinul.

Ochii mi-i închideam și vedeam gospodăria colectivă cum își crește lumina. Bucate și turme — și pergamante pe ram Bumbac ca la India, orezării ca la China.

Ne-am ridicat deodată cu cel ce se numea președinte și ne privea surizînd și fumînd vîșilor.

De masa aceea mi-aduc prețutîndu-mi aminte Dar parcă amintirile-mi vin dintr-un luminos oitor.

AI. ANDRÎTOIU

## Cîteva preliminarii

S e pare că o discuție despre poezie e mai atrăgătoare și solicită într-alt chip pe participanți, decît una despre proză. Dovadă, recența discuție desfășurată în mai multe publicații ale noastre, încheiată alt de puțin obișnuit cu întîlnirea de la București dintre poezii români și cei cinci scriitori sovietici. Am citit referatele care au fost prezentate, iar în acest număr al „Gazetei literare” cunoaștem dezbaterile care au avut loc și concluziile care s-au tras. Socolim însă că discuția nu a izvoitnici punctele de vedere și nici energiile purtătorilor, ci atât mai mult cu cît întîlnirea de la București s-a purtat cu precădere asupra unei probleme centrale: poezia și actualitatea — lăsînd numeroase altele să fie analizate, ca și pînă acum, prin schimburi de opinii în presă. Or, constatăm că astfel de probleme au fost ridicate în preliminarile discuțiilor despre poezie iar viața literară înregistreează dacă nu direct, atunci cel puțin tacit, însă nu mai puțin ferm, înfruntări ale punctelor de vedere în legătură de pîină, cu chestiunea metaforei în poezie, cu aceea a versului liber și a celui fix, clasic, cu poemul epic, de fapt cu problema epicii și liricii în poezie. Maestrul Tudor Argezei însuși a abordat în „Contemporanul”, cu o pătrunderi și o severitate care se cer aplicate la concret de către noi cescialiași, chestiunea poeziei traduse și aceea a inflației verbale, a diluării în poezie. E demult cunoscut că, într-o poezie, cantitatea de cuvinte sînt în raport invers cu calitatea. Dar în ultimul timp au apărut cîteva foarte expresive manifestări de inflație, la care bănuim că s-a referit autorul „Cîntării Omului”, invitînd el însuși la o discuție pe această temă. În sfîrșit, sînt altele poezii în ce privește poezia „de notație” sau poezia de reportaj, poezia „de atmosferă”, ca să nu mai vorbim de faptul că boala prozaizării poeziei nu e de loc stînsă, ea

contaminează încă, și unii poezii tineri oferă acestui morb terenul preferat de incubație...  
Iată chestiuni sît tot fie discutate, mai ales că ele nu sînt chiar la începutul lor. Și toate din domeniul poeziei. Dar proza? Merită parte mai puțin profundă preocupării asemănătoare, înfrunză echivalență de opinii?  
Acum cîteva luni, nu multe la număr, Marin Preda și Eugen Barbu răspundeau unor întrebări puse de „Gazeta literară”, și își exprimau părerile cu privire la ceea ce s-a convenit să se numească „proză obiectivă” sau la aceea cu caracter mai personal, mai subiectiv. „Contemporanul” a publicat de asemenea mai multe articole în legătură cu problema actualității ale poeziei. „Gazeta literară” a închinat schiței un număr interesant cu articole

„Dunărea reventală” de Radu Tudoran, „Bulul întevăsalilor” de Ștefan Luca. Cărți interesante, bune, pline de probleme ale vieții, ca și privind modalități de abordare a faptelor și personajelor. Un scriitor tînăr, Ion Rusea, a publicat prima sa carte, romanul „În portul de pescari”. Haralamb Zînea se află în librării cu cel de-al doilea roman al său, „Dintre sute de catarge”. Și la unul și la celălalt sînt cel puțin cîteva chestiuni de conținut ce pot fi discutate și cel puțin una de construcție. Apoi, se scriu romane lungi, sau în unul, două volume, în trei și patru și mai multe. Ce e cu acest fenomen? E un semn al epocii, așa cum ne place să spunem uneori? E o tendință către epopee? E o nepăsare de a construi, de a selecția și sintetiza? Practica arată că e cazul să gîndim și în acest fel cel puțin în unele cazuri, cînd nu adăgăm și acel considerent pe care-l menționa Tudor Argezei în cazul unor traduceri lungie sau a unor iscusite procedee de rupere a versurilor și dispunere a fiecărei porțiuni ca vers nou, pentru a da mai buna numărătoare... Oare etica scriitorului — prozator, poet — răspunderea sa față de cititor, nu sînt tot chestiuni literare care să merite dezbateri publice?

Revenind la romane, lată că AI. I. Ghîlia cu „Iesirea din apocalips” și C. Chirîță cu „Oțelul”, au dat două cărți slabe. Să fie oare destul că s-au făcut aceste aprecieri, argumentate și convingătoare, și să socotim discuția încheiată? Dar ne aflăm în aceste două romane în fața unor probleme umane și sociale foarte complexe care ele, inșele, merită o discuție aprofundată, atît pentru scriitorii cîți și pentru cititori. Lucru care se petrece și cu problematica romanelor „Front fără tranșee” de P. Sălcudeanu și „Anii tineri” de Nicolae Tiț, sau cu a navelistici. Iată, Eugen Barbu, a reluat nivelul: Marin Preda, schița; Titus Popovici scrie acum un reportaj din Cuba, iar genul acesta — documentar,

Mihai GAFIȚA

(Continuare în pag. 2)

## MAGAZINUL COPIILOR

Intr-o dimineață cînd soarele așeza plăci de aramă pe cupolele orașului și-n văzduh porneau primele stoluri de păsări să întîmpine norii, un gnom s-a oprit în fața ceasului horticol de la poartele Cercului Militar.

Peste drum, dincolo de marea încremenită de asfalt, răsărise un palat cu multe ferestre ridicate pe niște labe de piatră. Firma cu litere albe, albastre, în care pilpîia o mîduță violetă l-a lămurit. Ușile colibe cu etaje de ciment erau date de perete. S-a deschis „Magazinul Copiilor”.

Piticul a întors spatula lumetei uitate pe trotuar, deși în lentila ei curioasă se mai zăbeau două stele de mărgean. E timpul să uităm oceanul de aer și să scormonim cu privirea ce ascund acești pereți noi.

Intr-o vitrină ride un soare de cauciu, tăiat ca pepelele în felii: verzi — roșii — albe. Globul imens e plin de aer și dacă te dai aproape îi auzi respirația ventului astupat cu dopul de plîșă sugrumat într-un epioaj secret.

Bucurați-vă un pic! Lumea voastră înfinitesimală s-a populat cu tot ce-i trebuia. Iată goarna războaielor domestice care va suna atacul asupra rușilor înepenite pe frînghie. Lîngă ea stă nefericită încă grebla de tablă cu cinci dinți ascuțiți și roaba ce va căra pămîntul de flori.

Pentru fetițele cuminți niște oameni ce se mai joacă — deși sînt mari — au construit o buclărie din material plastic. Ucele cîi să cuprîndă trupul sonor al unei lacrimi pure, farfurii adînc pe pentru prințul furnicilor, lingurițe cît palma zinelor și cuțite strălucitoare: ce vrei și ce nu vrei!

N-au fost uitate șervețele și șorțul de nylon. Dincolo, la subol, stă căteful Bobei privind cu ochii de mărgeică spre Calea Victoriei și mainuica de pișă, gata să bată din două talgere.

Tobele cu timpene subțiri și bine întinse ascund în pîntecul lor meimăpomenite tunete, și bețele fâțale abia așteaptă să fie folosite de mini neobosite. Tunurile și soldații de plumb dorm în cutiile de amhalaj. Pe un aerodrom cît unghia așteaptă o flotilă de avioane cu reacție.

Sus, pe umerșii minusculi dormitează un popor de pâltoane. Șorțuri, haine, pantaloni pe măsura puricelii — rochiile multicolore concurînd ca dimensiuni cu floarea efermeră de mac, tot calci-doscopol elegant înfantele se desfășoară în lungime și lățime, turnînd prietere.

Arhitectul care a ridicat case și palate n-a uitat de cei mici. Împărăția are coloane bine luminate și scări întortochiate ce balustrade de aluminiu. Marea vapor ancorat la întretăierea cu 8 Martie conține în depozite minunății o mie. O lumină de basm arată drumulețul treptele.

Curios, în cinci minute stă de cristal s-a umplut de glasuri. O zîna a tiparului cu veșmint de hirtie a dat sfîrșit în oras: veniți, ușile nu sînt deschise! Ce tîrnă și ce bucurie!

Plămîni parcă de spațiu — pîrîntii alegărî năntea copiilor să vadă herghelia calilor de stofă și păpușile cu obrazul proaspăt dormind în sarcofage de carton. Clovnii în tricou tîrcat aplaudă cu palme mute această năvală.

Tîrziu, cînd vinzătorii amabili nu mai putură să răspundă la în-

trebări, cînd bratele obosite nu mai arătau nimic, l-am descoperit pe gnomul meu într-o mulțime de bărbuți în deventre, adunați la sfat în jurul unei mese rotunde ca un disc. Și comandase un cocktail de limonadă și-l bea tacticos. Vedeti dumneavoastră, copii noștri au și un bar fără ameteală în sticle!

Cine nu mai incapa în magazinul minune se pîmbă încolo și-ncoace pînă spre seară cînd ziarul electric de peste drum anunță tăcut ultimele știri de pe planetă. Peste miraculoasele ferestre nu cad niciodată obloane. În vitrinele incasabile răbîn imobil și caii și clovnii cu nasul cît căsa.

Copii vi s-a făcut cadou un pat lat feeric!

Să-l stăpîniți sănătoși.

Insemnare de EUGEN BARBU

Merseam pentru prima oară în comuna Lecea Mare din Benet. Era o zi ploioasă și rece. Nici n-am răsunat bine după ce ne-am dat jos din camion și ne-am îndreptat „pre sala cinematografului unde colectivității

așteptau să se deschidă adunarea generală a gospodăriei. Fusese convocată pentru analiza muncii pe trimestrul întii al anului în curs, abia încheiat și pentru discutarea planului de muncă pe cel de-al doilea trimestru. Am să trec peste raportul finial în fața tuturor de către președintele Simion Irgel, am să trec și peste toate celelalte puncte înscrise pe ordinea de zi și am să mă oprec numai la două puncte. E vorba de punctul „Discuții și întrebări” și apoi de punctul „Inscrieri de noi membri în gospodăria colectivă”.

Trebuie știut și spus din capul locului că Lecea Mare, ca foarte multe comune din cîmpia băntăneană, este complet colectivizată. Așa, înscirerea unei astfel de punct pe ordinea de zi a fost adunări generale poate să pară de-a dreptul surprinzătoare. Înli am fost și eu stăpînit, dar atunci cînd adunarea a trecut la discutarea cererilor, mi-am dat seama că se petrecea un lucru cu totul firesc. O adunare generală este de fapt un necîntat dialog între consiliul de conducere așezat în fața mulțimii la masa prezidiului și cei cîteva sute de oameni, cei cîteva sute de membri colectivității. Nu este nici o restricție, nici la vorbă și nici la fumăt. Femeile și nefumătorii, e drept că mai strigă uneori să se deschidă o țigareasă, ori o ușă, ori să se miste dracului țigările, dar astfel de dorințe nu prea sînt luate în seamă. Se aprind țigări, spiritele sînt răcolite, sînt zeci de întîmplări, cu abia așteptate să fie povestite și în astfel de împrejurări ligare și un orlec bun și prețuit. În sala de cinematograf e un lum glow ca un nou, înclt polț și lăi cu cuțitul, iar cei din fundul sălii se vad învâlțîi într-o ceață lăptoasă, conden-

## O adunare generală

sată. Să descriem cazul cu cererile. Înli s-a citit cererea unuia Covaci Iosif. Am înțeles că acest Covaci venea cu transfer dintr-o gospodărie colectivă de lîngă Lugoj, unde a fost pînă la plecare vicepreședinte. A venit la Lecea Mare, pentru că are rude aici. Vrea să se stabilească aici. E primit în unanimitate, dar înainte de a l se fi pus cererea la vot, cineva a spus: — Să nu vină la noi cu servietă. Să muncească! Vrei doi sau

fl plătim după normă, cu zlu-muneca, așa cum răsplătim munca tuturora...  
Na fost nevoie de-o argumentare îndelungată, dar cineva din adunare a întrebă dacă măcelarul își aduce și sculele.  
— Sigur că da, a răspuns președintele.  
Chestiunea părea încheiată, cînd un colectivist a cerut cuvîntul: — Măcelarul știu cu toții că are cărăuși și grăp. Statutul nostru spu-

să participe la o adunare atît de plină de semnificații. În multe rînduri am putut să văd reliefat puternic un amănunt sau altul din caracterul nou al țaranului colectivist, dar rareori am avut prilejul să văd și să remarc dintr-o dată, la o singură adunare, într-un rîstimp de cîteva ceasuri grele, de discuții a-prinse, de întrebări și controverse atît de limpede evidențiat acest caracter nou, această altitudine nouă față de colectivitate, față de muncă, față de avutul obțese și față de felul cum e gospodărită averea obștesc. Dezbaterile s-au desfășurat într-un ritm atît de viu și întempierat, încît n-am putut nota decît în cîteva cazuri numele celor ce-au lnat parte la discuții și cred că, filmată în întregime, adunarea aceea ar fi putut alcătui fără nici un adaus de regie, cîteva secvențe ale unui remarcabil film artistic, după cum, slenograliată, ea ar fi putut trece în paginile unui roman inspirat din frămîntările de azi ale unei gospodării colective.

Înli și-nli s-a ridicat la cuvînt Maștodorul gospodăriei, bătrînul țigar Tudor. Problema ridicată de el ar fi fost senzațională la superlativ chiar și pentru reporterul cel mai sceptic și mai blazat. Dar înainte de-a spune măcar un singur cuvînt despre intervenția magazonerului Știr Tudor din Lecea Mare, vreau să amintesc cîteva lucruri miși vechi, întîlnite în începutul colectivizării nu numai aici, ci în zeci și sute de alte locuri. Unii oameni se îndouă cu gospodăria colectivă va putea săgară belșugul tuturor. Ei se temeau că unii vor munci mai puțin, dar că vor lua mai mult, și

Petru VINTILĂ

(Continuare în pag. 6)

## O CAUZĂ DE NEÎNVINS

Pe harta politicii internaționale de astăzi, problema Algeriei deține un loc deosebit de grav, atît prin încercarea de a opri din mersul ei o idee a vremurilor noastre ce nu mai poate fi stăvilită, prăbușirea colonialismului, cît și prin stierea și cheltuielile unui lung război nesăbuit, a resurseelor unui popor întreg, poporul francez. Politica aceasta reacționară și nedreaptă aparține cercurilor conducătoare, care stau în bună cîrdășe de marilor oameni de afaceri. Ei nu pot lăsa ușor din mîini bogățiile Algeriei și mai ales bogățiile petroliferă a Saharei algeriene, pe care, prin defalcarea de trupul însuși al țării, vor să o inventeze ca o soluție nouă — desigur inacceptabilă pentru patrioții algerieni — de a împăca lucrurile. Seta și goana după afaceri în legătură cu Algeria sînt vechi. Și dacă nu vor fi prea la îndemînă alte documente să o dovedească, opera lui Balzac face încă mărturie. Ultimele lui romane, scrise aproape de mijlocul veacului trecut, cînd, după o recentă anexare sub Ludovic-Filip, Algeria mai stătea pradă tuturor lăcomiilor exploatare mar și mici, consemnează atracția aceasta deosebită a țării de dincolo de Mediterana.

Firește că astăzi lucrurile — după o sută și mai bine de ani — au căpătat altă amploare. Și în încetărea care ține de șapte ani, din începătura năraia unora, și nu dintre cei mai mici, Franța, adevărata Franță a ideilor și faptelor generoase, are mult de suferit.

Războiul de azi din Algeria, căruia cu greu i se poate găsi o țesătură, își are începutul în acea noapte de luni 1 noiembrie 1954, cînd în munții Algeriei s-au auzit primele focuri de armă ale unei răscoale. Era o mișcare condusă de Comitetul revoluționar de acțiune și unire, care se sprijina mai ales pe nemulțumirile crescînde ale populației musulmane și rurale, zdrobită de o neînchipuit de grea exploatare colonială. Acest început, atunci, a fost puțin luat în seamă și de cercurile conducătoare, și de presa din metropoli. Făgăduiala de legea, care, a unei rectificări de legislație, care ar fi trebuit să aducă liniște, din populației băștinase drepturi egale cu ale francezilor, n-a cîștigat nici cercurile cele mai faccitate. Poziția adevărată avea să-și facă drumul de-a lungul unor ani grei, pînă la luptele republi-cii algeriene și guvernului său provizoriu de astăzi, ridicînd, sub conducerea lui Ferhat Abbas, steagul libertății depline. Din partea cercurilor conducătoare franceze, înaintea și în timpul generalului De Gaulle, în rîstimpul acesta a fost loc pentru excesive și triste manifestări ale ultracolonialistilor, dintre

care fascismul sub noua formă a fost cel mai detestat. Războiul algerian a fost ca un reactiv care a scos la iveală manifestările unor generali. Ele au început o dată cu anul 1957. Cînd, după 1958, guvernul provizoriu algerian se creează și este apoi recunoscut de 17 state, se ia, în metropoli, serios în considerație situația, hotărîndu-se „acordarea unui loc important Algeriei în Comunitatea franceză”. Era primul pas declarația a-cesta înspre o nouă politică, care să încerce să potolească, fără să dea ce se cerea, o politică neocolonialistă, și care se deosebea de vechiul colonialism prin aparență și prin aplicarea unui pumn fardat pe drepturile centrale ale unui popor care cerea să trăiască. Se încerca o ancorare economică a Algeriei alături de o Franță exploatare, organizîndu-se, peste această stare esențială de lucru, o serie de legături suplă și de înfățișare nouă, care să nu mai reamintescă de vechiul colonialism.

După intreruperea conferinței de la Evian, pozițiile rămîn însă aproape aceleași, războiul deschis. Zilnic orasele algeriene, ca și cele din metropoli, și Parisul însuși, sînt turburate de atentate, de bombe, de arestări. Problema algeriană nerezolvată, nelmpăcată, grîmădită și nelniștește întreaga Franță. Ideea unei Algerii asociate dar trunchiate (de finiturile sahariene bogate în petrol) nu poate alcătui o bază de înțelegere. Neocolonialismul francez nu are sorți să înșele, la o nouă eventuală întîlnire, vechea patrioților algerieni pentru salvagardarea patriei lor. Încercarea nu va izbîvi pentru că ar fi nedreaptă și mai ales împotriva spiritului anticolonialist al vremurilor noastre, sîmștinut cu atîta fermitate de toate țările lagrului socialist, în frunte cu Uniunea Sovietică. Tîrzie învechinate, cum ar fi Marocul, au făgăduit întregul sprijin mișcării algeriene de eliberare. Ba, ceva mai mult, întregul bloc al țărilor afro-asiatice au integrat cauza lor; cauza dreaptă a Algeriei. Firește că împotriva res-turilor de gîndire neocolonialistă se ridică astăzi o lume întreagă. Franța oficială nu stă singură pe această poziție. Cînd, în 1954, căpitanul Galvas, pe atunci rezident la Angola, a denunțat colonialismul portughez, dictatorul Salazar a căutat și el o formulă cu care să steargă cuvîntul odios de colonialism, botezînd toate coloniile portugheze, rămase de fapt: „provincii de dincolo de mare”.

Războiere, asoclere, exploatare deghizată sub diferite denumiri, toate nu alcătuiesc decît trista colecție a ultimelor invenții datorate unui spirit întîrziat, pe cale totală de disprifție. Împotriva lui, ajutate de toți oamenii iubitori de pace și libertate, se ridică popoarele noi, puternice, sănătoase, care doresc autodeterminare, independență și viață fericită. Dintre acestea face parte și poporul algerian, care luptă și va dobîndi o țară numai a lui, o Algeria pe deplin liberă.

Ion Marin SADOVEANU



La începutul secerii

Foto A. OSMULCHEVICI



# Imagini poloneze

Pașărea Fenix a renașcut din propria ei cenușă. Din ruinele lăstate în urmă de un război nimicitor s-a născut Polonia populară de astăzi. Cartea de reportaje și schițe a lui Ioan Grigorescu, rod al cunoașterii îndepărtate a realităților poloneze și a istoriei poporului polonez din ultimii 20-25 de ani, reușește să infuzieze lectorului român giganticul proces care a făcut posibilă renașterea unei țări asupra căreia a acționat cu mult zel „misura civilizatoare” a Germaniei fasciste pornită pe calea instaurării așa-zisel „noi ordini” în Europa. Dacă în „Obsesia”, prima carte a lui Ioan Grigorescu, rezultată din documentarea poloneză, materialul de viață asilat direct sau indirect s-a convertit în literatură, act, în „Pașărea Fenix”, surprinde în primul rând amănunțit rebelator care confirmă autenticitatea și emoționează focal prin dezvoltarea crudă a unei realități tragice trăite de poporul polonez în timpul inoazei furelor hiteriste. Căci, dacă Ioan Grigorescu n-a reușit întotdeauna să închidă o imagine amplă, pe măsura realizărilor construcției socialiste în Polonia, a izbuzilor pasnice dobândite de poporul polonez, el n-a reamintit — cu neconstatat talent reportajistic — clipele înfricoșătoare ale triumfului efemer al bestiei fasciste asupra omului. Spiritul isco-dor al autorului și pasiunea pentru senzațional (da, pentru senzațional! căci înțelegem prin aceasta nu goana profesională după amănunțit macabru și insignifiant caracteristică reportajului cu „biouri și crime” din presa burgheză, ci o modalitate specifică de a surprinde și comunica esențialul) ne amintesc de „reporterul frenetic”, Egon Erwin Kisch, părintele reportajului modern. Relațiile dintre unora și interesele altorilor sunt solicitate cu abilitate; autorul utilizează cu discernământ fragmente din discursuri, articole de ziare, amintiri ale oamenilor intimi, materiale de arhivă și tot acest conglomerat nu are apăsătoare etichetă ci se îmbină fericit într-o narațiune antrenantă. Paranoia în beton armat, apărată și în Gazeta literară, se citește pur și simplu cu sufletul la gură, ca un capitol dintr-un bun roman. Orașul subteran, construit de Hitler la Ketrzyn, s-a prăbușit dinamic de fasciști, aflați sub presiunea înaintării nestăvilite a Armatei Roșii. O atmosferă de mister este întreținută permanent. Constructorii anonimi ai ciudatei cetăți de cihă au fost uciși imediat după terminarea misiunii lor, iar inginerii, înalțați de Hitler la un prim al recunoștinței și-au întrerupt drumul în aer, fiind pulverizați împreună cu avionul care-i transporta, ca urmare a unei explozii aeriene bine organizată. Astăzi, urășele blocuri de beton, aruncate de puterea formidabilă a energiei descătușate, acoperă intrările și, pentru totdeauna, ruinele subpămîntine de la Ketrzyn își vor păstra taina.

## IOAN GRIGORESCU:

### „Pașărea Fenix”

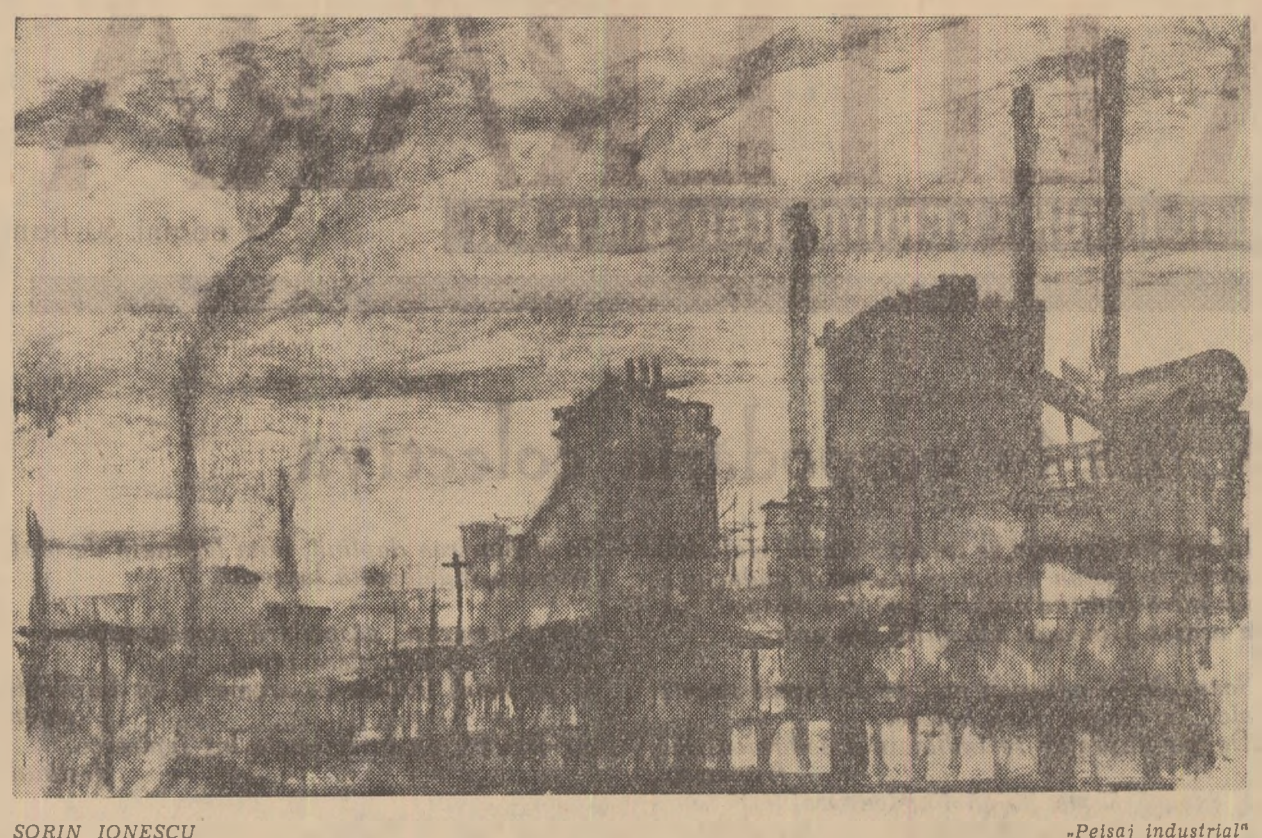
Tragedia Gdanskului (Danzig) și spunea asasinii teuton și nu știm de ce numele a fost preluat de glosa unei ilustrații de la pag. 18), punctul geografic de unde s-a întins în întreaga lume al doilea război mondial este sugerat în câteva pagini de evocare sobră. „Acolo unde a fost asasinată pașărea Fenix”. Intr-un al capitol al cărții, autorul folosește o modalitate originală de a prezenta destinele unor oameni simpli polonezi, care în 1939 se aflau în Varșovia supuși acțiunii de năvălire sistematică organizată de singeroasa armată a furerului. Un reporter cinematografic american se întoarce după 20 de ani în Polonia cufundă să afle amănunte — conform unei teze prefabricate — despre soarta oamenilor filmați de el în viltoroarea evenimentelor din 1939: „H găsește pe unii, saloși din măcel, acum constructori entuziaști ai Poloniei populare și dușmani invernalați ai politicii de apărare la război; printre cei care se prezintă pentru a se recunoaște în fotografia reportajului se află și un om lăngat care cercetează minuțios imaginile cu o lupă. O întrebură a reporterului american dezvoltă o tragedie obișnuită în multe familii poloneze: de douăzeci de ani, fără a-și pierde speranța, omul își caută nevasta și pe cei doi copii dispăruți în timpul învaderării Varșoviei! („Oameni urgent căutați”). Mulți dintre acești eroi ai unor drame zguduitoare, sint astăzi constructorii socialismului în țara prietenă: ei înțeleg și simțesc săntierele varșoviene, în minele sileziene, la sântierele navale din Gdansk, la modernul combinat siderurgic din Nowa-Huta, ridicat într-un timp record. Din păcate aici relatarea este mai aridă și cifrele (la o fînă din Gdansk s-au înființat într-o zi 86 de îndrăgostiți) care nu pot defini singure o complexitate de relații, rămân deseori unicele mărturii despre Polonia zitelor noastre.

Antrenanță și emoționantă cartea lui Ioan Grigorescu despre țara prietenă, crescută din cenușa războiului spre zorii socialismului, este scrisă cu veră, inteligență și talent.

## Tiberiu AVRAMESCU



MICAELA ELEUTHERIADE „Aria colectivului de la Trip (Tara Oasului)”



SORIN IONESCU „Peisaj industrial”

# Un volum inegal

## „Amiezele veacului” de RUSALIN MUREȘANU

Un merit de seamă al cărții lui Rusalin Mureșanu este faptul că poezia se străduiește să fie prezentă în actualitate. El percepe valoarea epocii pe care o trăim și se străduiește să cristalizeze în poezii care, pe lângă înfățișarea de inspirație maiakovskiană („Marș spre marginea orașului”, „Avertisment egoismului”) sau argeșiană („Neaslimpăr”), anunță un fior liric original („Celor de oplsprezece ani”, „Seară”). Ritmul (pe care îl presupunem rapid) în care elaborează Rusalin Mureșanu face însă ca producțiile sale să respire superficial sau precipitat. Din această cauză, în ciuda intenției de a exprima esențialul, poetul nu izbuteste întotdeauna să ajungă la esență — nu și acordă timpul necesar unei aprofundări.

Este știut că superlativul nu are potență emoțională în poezie. Apeștia lor semnalizează o vizură limitată, iar versul devine din cauza lor static și plat.

Rusalin Mureșanu este un entuziast, un om care se bucură de tot ce este grandios, autentic, nou în realitatea noastră și ne place a ceasta bucurie a sa. Dar, din păcate, nu se exprimă întotdeauna pe măsura ei. Accentele majore rămân neexprimate și cititorul le descoperă în intenția poetului și nu în poezia sa. Unul dintre motivele acestei deficiențe este dorința de a spune totul deodată. Astfel, în poemul „Măști”, se înregistrează cu minuțiozitate tot ce pot face mințile omului în sensul creației de bunuri materiale (și chiar se exagerază atribuindu-li-se însușirea de „isca planuri și poeme”). Fără îndoială, e interesant să dai lecție implicată practice o echivalent poetic cu condiția ca acest lucru să fie organic cerut de logica poemului. În cazul de față argumentele oarecum banale copleșesc ideea, care, expedită în grabă, nici nu mai corespunde intenției inițiale.

Am insistat asupra acestui caz (care nu este unicul în volum) pentru a aminti o cerință permanentă a poeziei de idei și anume echilibrul riguros dintre argumentele poetice și ideea care urmează a fi exprimată.

Afirmându-și obșria mondană și nostalgia pentru altitudini, R. Mureșanu se dovedește un admirator

# Cîteva preliminarii

## „Amiezele veacului” de RUSALIN MUREȘANU

Un merit de seamă al cărții lui Rusalin Mureșanu este faptul că poezia se străduiește să fie prezentă în actualitate. El percepe valoarea epocii pe care o trăim și se străduiește să cristalizeze în poezii care, pe lângă înfățișarea de inspirație maiakovskiană („Marș spre marginea orașului”, „Avertisment egoismului”) sau argeșiană („Neaslimpăr”), anunță un fior liric original („Celor de oplsprezece ani”, „Seară”). Ritmul (pe care îl presupunem rapid) în care elaborează Rusalin Mureșanu face însă ca producțiile sale să respire superficial sau precipitat. Din această cauză, în ciuda intenției de a exprima esențialul, poetul nu izbuteste întotdeauna să ajungă la esență — nu și acordă timpul necesar unei aprofundări.

Este știut că superlativul nu are potență emoțională în poezie. Apeștia lor semnalizează o vizură limitată, iar versul devine din cauza lor static și plat.

Rusalin Mureșanu este un entuziast, un om care se bucură de tot ce este grandios, autentic, nou în realitatea noastră și ne place a ceasta bucurie a sa. Dar, din păcate, nu se exprimă întotdeauna pe măsura ei. Accentele majore rămân neexprimate și cititorul le descoperă în intenția poetului și nu în poezia sa. Unul dintre motivele acestei deficiențe este dorința de a spune totul deodată. Astfel, în poemul „Măști”, se înregistrează cu minuțiozitate tot ce pot face mințile omului în sensul creației de bunuri materiale (și chiar se exagerază atribuindu-li-se însușirea de „isca planuri și poeme”). Fără îndoială, e interesant să dai lecție implicată practice o echivalent poetic cu condiția ca acest lucru să fie organic cerut de logica poemului. În cazul de față argumentele oarecum banale copleșesc ideea, care, expedită în grabă, nici nu mai corespunde intenției inițiale.

Am insistat asupra acestui caz (care nu este unicul în volum) pentru a aminti o cerință permanentă a poeziei de idei și anume echilibrul riguros dintre argumentele poetice și ideea care urmează a fi exprimată.

Afirmându-și obșria mondană și nostalgia pentru altitudini, R. Mureșanu se dovedește un admirator

## Elsa MACRI



A apărut în vitrinele librărilor romanului „Dintre sute de catarge”, de Haralamb Zinca.

# Realitate și transfigurare poetică

La noi, lirica patriotice, în accepțiune curentă a expresiei, are o veche și bogată tradiție. O antologie, alcătuită în acest sens, ar cuprinde, fără îndoială, pe toți poeții români de la Văcărești și pînă la cei care abia acum își fac intrarea pe porțile Panoului. Și nu o dată, cele mai frumoase pagini din opera unor scriitori s-ar confunda tocmai cu poeziile pătrunse de dragostea pentru tot ce formează universul specific a ceea ce înțelegem prin patrie. În fond, poezia, prin esența ei, e indestructibil legată de locurile și oamenii în mijlocul cărora autorul s-a format. Metaforic se poate spune chiar, că pînă la un anumit punct cele două noțiuni — patrie și poezie — se confundă. Căci nu poți concepe ceva mai înălțător pe lume decît destinul poporului cărui ai aparții. Și tot ce-i îndălțător, sublim, frumos — ține de sferile poeziei.

Compromisul nu odărit în trecut, de stihurile patriotarde, bombastice, sforțoase ale unui Mircea Dem. Rădulescu, lirica patriotice a cunoscut în cadrul noii noastre literaturi, realism-socialiste, o mare înflorire. Fenomenul trebuie explicat prin încercarea lui în acel vast proces de restabilire și consolidare a tuturor valorilor progresiste create în trecut, prin faptul că realismul socialist se caracterizează tocmai prin preluarea și dezvoltarea pe trepte superioare a tuturor tradițiilor sănatoase, prin nevoia organică de a face educație comunistă celor mai tinere generații. Editura militară a avut inițiativa laudabilă de a tipări culegeri selectivă din creația poezilor noștri contemporani închinată dragostei de patrie. Evident, utilitatea unor asemenea volume depășește limitele presupuse, adică educația comunistă a militarilor din forțele noastre armate, și se adresează deopotrivă marelui public. Ultima apariție în cadrul „culegerii” se intitulă „Și ziua ard stelele” și aparține poetului Eugen Frunză.

Ceea ce este specific pentru lirica patriotice a lui Eugen Frunză este patetismul ei. Adeseori auzim glasu, cum că modalitatea patetică ar fi, chipurile, un anacronism în poezie, cititorul de azi dovăduindu-se refractor romantismului de factură ceva mai largă, mai gravă. Evident, o atare absolutizare este înfirmată de la bun început de viață. Nenumărați sint printre contemporanii noștri admiratorii lui Schiller, Byron, Hugo. Insași popularitatea unora dintre poeziile „patetice” izbutite, aparute în presa noastră, dovedește că de arbitrar poezie și lirică autentică există în acest sens. Multe poezii ale lui Eugen Frunză, închinată dragostei pentru patria socialistă, se caracterizează, după cum spunem — tocmai prin această atitudine patetică. Construind socialismul, oamenii muncii se mîndresc cu realizările lor, cu forța lor pururi creatoare și această mîndrie are, desigur, o pronunțată notă patetică. A o reflecta în literatură constituie o datorie pentru scriitorul care vrea să fie fidel sensului realității. Așa se și explică simpatia cu care sint întâmpinate de unii cititori poeziile de o asemenea factură.

Vorbind despre nota patetică a stihurilor adunate în plachetă, credem că e nimerit să discutăm despre relația dintre realitate și transfigurare poetică în cadrul poeziei lui Eugen Frunză. Spunînd: „Mă-nchin în fața ta, măntăie soare / Stăpîni al zilei, veșnică dogoare / De mi-ai de mil de ani tu globul sameni / Cu forța care naste flori și oameni / Mă-nchin în fața ta, lună stăoasă / Stăpîna nopții, veșnică mireasă / De mi-ai de mil de ani, la căpîții / Tu stai de veghe dragostei dîntii...”, pentru a conchide în cele din urmă că mai presus de toate: „Mă-nchin în fața ta, lumina lumii / Tu, constelație a-nțelepciunii / Partid, ce te-a născut în foc poporului / Să-i fii spre tot ce-i nalt, conductorul (Imn), poetul adoptă o notă de gravitate studiată, așa zice. Dar nimic nu ni se pare mai firesc decît tocmai această gravitate ieșită din comun, întrucît transfigurarea poetică a dimensiunilor realității pornește de la necesitatea obiectivă de a găsi un mijloc de raportare, de stabilire a forței pe care o reprezintă partii clasei muncitoare.

## EUGEN FRUNZĂ:

### „Și ziua ard stelele”

Să luăm ca exemplu: o poezie ce se intitulă „Inima”. „Pleacă-vă tovarăși întru slavă, / Aici zăcnește-o inimă de om / În cea pierdută în cîmpul de otavă / Arzîndă stea, la umbra unui pom?...” și cu un decu se aude răspunsul inimii: „Era flăcău, voi lați știu... / În pieptu-ți năst am bătut...” Poesia continuă: „Dăoase umbro necu-n apus, / F-aștia larg și liniște pe vale... / Răspunde-mi inimă, flăcăul dus / Cum arăta, stăpînul vrăjei tale? / Inalt și drept și mîldre / Obraz ca floarea de cires”. În acest caz amintirea unui luptător căzut pentru libertate este evocată, prin intermediul unui simbol destul de comun, inima luptătorului, personificată, răspunde poetului. Procedul e prin excelență romantic. Fiecare strofă este concepută în așa fel ca să completeze pe cea anterioară și să ne dea în cele din urmă imaginea hiperbolizată a eroiului căzut.

Și totuși poezia nu are nimic nefiresc, forțat, anacronic, reușind să ne transmită emoție estetică autentică. Prin umbră lipă de floare a amintirii poezii ale lui Eugen Frunză nu trebuie căutați în utilizarea cuturii sau cuturii procedurii artistice ci în incapacitatea de a folosi respectivelor procedee sau modalități, cum vrem să le zicem, în vederea exprimirii unor sentimente autentice, a unor trăiri interioare adâncite. Fiindcă în aceeași carte — „Și ziua ard stelele” — întâlnim și bucăți mai puțin izbitoare („Poate că n-ai iubi atît”, „Dragoste”, „Nu te-ntrista”). Și-i curios că tocmai patetismul care în cazul poezilor realizate constituie nota distinctă, originală a poeziei lui Eugen Frunză, devine de astă dată prilej de ștergere a notelor originale, decolorant și neutralizator de emoție. Iată primele două strofe din „Neliniștea mea”: „Neliniștea mea? / Nu e a cioarei / Umbrit / După hoituri / Ca să se-nfrupte / Neliniștea mea? / Vă spun eu care-i / e a ostașului / în lupte”. Să ne mărginim numai la ele.

Tonul declamator, patetic și vizibil, însă emoția estetică nu mai apare nicidecum. Dintru început se vede că eroul liric a pornit pe un drum greșit. De ce era nevoie să se scuze că neliniștea lui nu-i a cioarei care caută hoituri, ci a ostașului în lupte? În ciuda neliniștelor care abundă în poezie, ea se menține la un ton general, fad.

Dar dincolo de asemenea momente nereușite, destul de rare, volumul „Și ziua ard stelele” oferă o lectură plăcută, conținînd pagini de poezie adevărată, emoționantă.

## GH. ACHITEI

# CRONICA literară

Regăsim, în „Materia și visele”, dimensiuni ale universului liric benenic care ne-au devenit familiare un neotor dens, de o virilitate aspră, directă, un romantism polemic (nu numai în planul ideilor), dar și în acela ai expresiei, care, lapidară și trusă, implică respingerea unei judecăți a stilului „elevat”, a suavelor leșinuri „calofile”. O vitalitate intensă, participarea afectivă dușă, uneori, pînă la confuziunea subiectului cu obiectul, fac din Mihai Beniuc (această coordonată a personalității sale a fost oarecum neglijată) — un poet al metamorfozelor: eu liric se identifică unor realități de o diversitate care poate părea derutantă, identificarea a două realități distincte, pe baza anumitor trăsături comune — manuelele de teorie literaturii spun: o comparație subiectivă — e procedul de construcție a metaforei. În general, La Mihai Beniuc sint frecvente și definitorii pentru tipul său artistic, metaforele de un fel special: însuși eu liric devine unul din termenii identificați. „Sint măr de lingă drum și fără gard” sună versul cu care se deschide un foarte cunoscut poem mai vechi al lui Mihai Beniuc. Dezvoltarea potențiale substanțiale lui lirică. În noul volum aflăm, cu nuanțe noi și semnificative, aceeași ipostază a eu liric. Intr-o meditație asupra viltorului („Timpul care vine”) se mărturisește un sentiment de solidaritate cu întregul efort, pe scară istorică, al umanității pentru progres, pentru înălțarea spre o lume a demnității. Există în acest poem, totuși surprinzătoare, o notă de autentică a înșila patetică. Este vorba de o precizie a trăitului, viltorul sublim al Comunei, profilul interior al oamenilor care o vor popula. Eu liric poate mai ușor reface, prin identificare, ciclul unei lumi arhaice. Opoziția are o reală forță lirică: „Mă simt ca trogloditul-ntr-o cavernă, / Și sculpez în os ori modelul din lut / Zeșii piticeoase, rătăciți, / Ori zădărnice bizoni și cai sălbateci / Pe boia

„Materia și visele”). Exprimarea unui sentiment mai direct, ca acela al iscolării în vechia lume a explozării și nedreptății, poate duce (ca în poemul „Mărturisirea în zori”) la o adevărată cască de identificări metaforice: „Eram un cub căzut de sus, din turle, / O lună depărtîndu-se de mîl, / Impinsă fără voia ei de val. / Un pui de civiță-n crîng, pe cînd depună / Din umbră puști și cerbil gub sub lună, / O fișă smulșă din acoperiș, / Un brad peste-o prăpastie piezis, / Un tipăș sugrumat, o creangă frîntă, / Un horn puști, prin care pîntul cîntă...” etc. Fiește, se pot înțeli și la alți poeți metafore în care eu liric să fie unul din termenii „comparației subiective”. La Mihai Beniuc e vorba însă nu atît de o tehnică (legitimă în artă ală vreme cît nu se exercită în gol), cît de afirmarea, pe această cale, a unei a-

Mereu prezent în actualitate, încercînd să se desfășoare și să transmită sensurile profunde ale revoluției, Mihai Beniuc vedește, în „Materia și visele”, o înclinare spre dezbateră lirică a unor mari probleme filozofice. Meditația asupra unor categorii ca timpul, materia (natura), confruntată cu destinul omului în magnifică expansiune a cunoașterii, poartă amprentele unei concepții active asupra mental cosmic e aproape mereu prezent. În odă închinată primului cosmouat, Iuri Gagarin, cosmosul se adresează omului, direct: „Tu, gînd se pot înțeli și la alți poeți metafore în care eu liric să fie unul din termenii „comparației subiective”. La Mihai Beniuc e vorba însă nu atît de o tehnică (legitimă în artă ală vreme cît nu se exercită în gol), cît de afirmarea, pe această cale, a unei a-

# MIHAI BENIUC:

## „Materia și visele”

nume structurii de artist, cum arătam și mai sus. Am mai cita, drept exemplu, și frumoasa poezie intitulată „Grizly”, în care singura reprezentare imagistică — comunicînd, simțitic, un elogiu al neobositei energii — e tot o identificare a eu liric: „Ca o grizly bătrîn / Trece prin pășuni seculare, / În urmă-ni pe arbori rămi, / Înflute, semna de ghiare, / Pe-acea eu am trecut — / Tu, care rii după mine, / Tot cea e de făcut / Să faci mai temeinic, mai bine. / Cînd ghiara lovește mai sus, / A ta, decît ghiara mea veche, / Atunci liniștit și apus / Eu dorm pe-o ureche, / Dar dacă mai jos ai să zgrîi / Cu ghiara ta moale pe scoarță, / Atunci și din moarte eu mirii / Și-a-gata de harș”. Conceptul astfel, actual expresiv dobîndeste o stringență și o intensitate care sint atribute ale adevăratei creații.

Ce-ardun ghem distanța dintre astre”. În universul contemporan, poezia „dintre materi” poate ca mai fînă” — își are locul ei important. Poetul sugerează că știința — victorie a timpului asupra eternității — se continuă firesc în poezie („Iar unde-o să-nce-teze veșnicia / Va merge mai departe poezia...”). Căci poezia, într-un anumit fel, este ea însăși o victorie asupra timpului, pe care-l „rănește și strunește”, afirmînd o altă latură a dominației umanului asupra lumii. E demnă de înțeli, pentru înțeli tatea proiectelor în concret a ideii, vi-ziuena asupra poeziei care „a făcut ca flara-n două labe, / Tot morfolînd la hrană și silabe, / Să simtă-n diu-catu-i dulce timpul / Care rănește și strunește timpul” („Materia și visele”). Personalitatea poetului, „magmatică”, irumpe și în zonele de obiectivă calmă și cristalină ale meditației, aducîndu cu ea dramatic involucrii sau, altele, eforturile vitale puternice ale celui care săi mereu în contact cu valorile „pămîntului”.

Romantismul tumultuos și aspru care e Mihai Beniuc nu-sî refuzate însă — pe una din direcțiile semnificative ale ultimului său volum — și spațiile mai senine. Melancolia

pe un alt plan, și în om. Poetul se referă, odată, în termeni metafizici, la „trunchiul grășii și veniciei materii” — la o sumă a potențialităților realizate. Această fecunditate e una din virtutele primordiale și ale cuvîntului poetic. Cităm o strofă din „Stafia”, poezie în care identificăm un limbrou de nuanță goetheană: „Căci a premers cuvîntul și liniștea și forme, / Crescut pe trunchiul grășii și ve-niciei materii, / Și-a-morlat genuna ființe, a exorant, a Nemărginîri, și pușe să joace o stafie / Pe unde-i bucuriei copii și ai durerii / Apar și trec, și tu ești stafia, poezie”.

O anumă nostalgie limpede (care nu e a sîbiciunii, ci a forței mature, a echilibrului) răzbată și din unele poeme de dragoste (ciclul „Tufan de trandafiri”). O iubire trecută apare ca o „Atlantida scufundată”, „Cu-atleca lîngă plimbări ce nu e / Re-torice, ci-n apele uitării, / Cesa tari ca să-turle mării, / Se rod înec și amintire / Abia mai am de ele știri...”. Finalul poemului indică însă o soluție activă, implicînd respingerea retrospectivelor melancolice: „Vinsind așa, domol mă primbu, / Și-o-voce-mi spune că-i mai simplu / Să-ncep o dragoste chiar mine / Decît să-neli iubiri bătrîne”. („Vinsind așa”).

Se desprinde, din întregul volum al lui Mihai Beniuc, un optimism fundamental — într-o transpunere lirică de cele mai multe ori diferențiată, — o încredere în marile valori ale omeneșului, care atestă o permanentă perspectivă etnosului comunist. Ideea de partinitate — ca sens creator al existenței — este un nucleu, un punct central al universului lui Mihai Beniuc. Adresîndu-se partidului, poetul scrie: „Ești fost bolnave mele inimi medic, / Ești punctul meu de sprijin, arhimede, / Ve-i fi aripa ce mă duce-n zbor / Și peste acelu-mi plăgîn tritor”. În cele două terține finale ale sonetului, accentuează ideea de înălțare pe un plan superior și înțelegeri și demnități, prin adozuținea la țelul comunist: „Și ce-ăș mai fi, în tine de n-ăș crede? / Un punct în haos, fără Arhimede, / Ori Arhimede fără punct în haos, / Fără ai muncii, sint atît cît sint / Partid de lumină pe pămînt, / Căci vieții mele tel tu-i adăpost”.

Unitar în ansamblu, volumul lui Mihai Beniuc prezintă totuși și unele fisuri. Sint poezii (ca „Scotia”, „Gîndeste-te”, „Fă gestul”) care suferă de o diluție a substanței lirice, de un anumă convenționalism, Citeadată, reflecția nu depășește locul comun: „Vezi floarea sus pe stîncă-ni în fața



Mihai BENIUC

stîncii hîul? / Gîndeste-te, ce-i vltă de mine e zbor spre țel? / De vrei să fi viață, învinge-n cale greș, — / Altmînteri, pin la urmă, o să te-nvină-gă el”. (alternativă ușor de previzut). Unele poezii bune, de reală forță, conțin versuri sau chiar întregi strofe plate, care le diminuează valoarea. „Duhul bălărilor” intră în această categorie. Alături de imagini sugestive, plastice, înțelim versuri banale, nevrăbrate: „E bucuros de viața nouă care / Le-ășgură la oameni de mîncare / Și-facă să horească-n loc de-a-geme — / Căci nu așa era în altă vreme”. Uneori, stilul exclamativ — care exprimă o caracteristică a temperamentului poetic al autorului — capătă accente exterioare din pricina utilizării lui abuzive. „Ostașii căzuți se adresează pe un ton prea familiar oamenilor, mărturisindu-le: „Cresc terburii peste noi și cîlța pruni / Și tare ne-ar plăcea, măi oameni buni, / Cu voi să-nmă gîstind din roade coap-te”. Desigur, în raport cu meritele volumului, asemenea deficiențe apar ca minore: o mai exigentă selecție a poezilor incluse în culegere, o atenție mai mare față de detaliul, altele, ar fi făcut posibilă evitarea lor. În ciuda scăderilor semnaltate, „Materia și visele” reprezintă un succes remarcabil al liricii noastre. O tendință importantă, manifestată mal ales în ultimii ani, de înterare în universul poeziei a unei problematici filozofice (poezia „de idei” este semnul maturizării unei literaturi), își găsește în noul volum al lui Mihai Beniuc o deosebit de interesantă soluție artistică.

## Mihai CALINESCU



# Pădurea

**O**mul stătea cu mâinile pe masă și în lumina apropiată a lămpii mîinii lui păreau mult mai mare. Își ținea palmele împreunate ca și cum s-ar fi rugat și stătea așa nemiscat, greeol, apăsînd parcul dintr-adevăraț masa. Prin geamul deschis, se vedea pădurea departe, acoperind orizontul ca o pată vie și liniștitoare.

Era noapte și rămăseră numai ei, soțul și soția, aici, în sediul gospodăriei unde avuseser loc ședința. Fîind singura femeie din sat membră de partid, Irina rămînea întotdeauna după terminarea ședințelor și stîncea lampa, aranja scaunele, închidea ferestrele și usa; cum tot ea era aceea care venea de obicei mai devreme și aranja încăperea, ștergea sticla lămpii ori se îngrijea de foc. Iată însă că acum, după terminarea ședinței femeia nu făcuse nimic, nici măcar nu se ridicase de pe scaun; continua să stea acolo, cu palmele în poală și să privească prin încăperea ca și cum oamenii ar mai fi fost încă aici și ea își petrecea privirile de la unul la altul. Stătea așa atentă și neclintită, ascultînd parca pe cineva.

Intr-un tîrziu bărbatul se ridică de la masă și temîndu-se parca să nu-i strice starea aceea și virful picioarelor și închise geamul. Aranjă apoi scaunele, încet și cu grijă, lînsîndu-le jos, la locul lor, ca și cum scaunul ar fi fost de sticlă. Se opri în fața lui și după ce o privi cu neastea aminte, se întoarse lînsîndu-și privirile în jos ca și cum ar fi fost vinovat de ceva, de un lucru grav de care el și-și dădea seama. Acum, sentimentul de vinovăție crescuse în el, devenise real mai ales din clipa în care-și privise soția; știa că femeia avusese să-i spună ceva, că voia să-i certe, să-l învinovățască, că fusese pe fața ei, deși n-o privea în ochi.

Tu de ce n-ai spus nimic, Ștefan? Tu, Ștefan, n-ai spus nimic... Măcar o vorbă să fi spus și tu...

Doar au spus ceilalți. Au spus despre toate; cu analafetismul, cu șepsetul, cu porumbul il-

brid, cu cercurile științifice... Au spus tot ce a făcut dumneavoastră, tăcută și neclintită. Rămăseși așa, tăcută și neclintită. Intîmplarea avusese loc chiar în primele zile după sosirea lui Dura. Activistul voise, mai întîi, să facă radioficarea și instalase, în mijlocul satului, pe un stîlp, un megalon. Tăranii se adunaseră și ascultaseră atenți și ulmiți emisiunea. Săteau neclintiti, solemn și curioși iar în clipa cînd emisiunea luă sfîrșit și crăcînicul ură ascultătorilor noaptea bună, oamenii își scoaseră căciucile și salutară în cor:

— Noapte bună...  
— Miine dimineață, o să mai vii, domnule?  
— Mulțumim frumos...  
Și cîțiva începură să se invirtăscă, curioși și nedumeriți, în jurul stîlpului, cercetîndu-l. Intîmplarea aceasta ar fi vrut să o reamintescă femeia; ei, cel puțin, i se părea că n-ar fi fost lipsită de importanță; în satul lor departat nu cîntase atunci niciodată radioul, uite, acest lucru a devenit ceva obișnuit și nimeni nu se mai miră de așa ceva.

Măcar cu megalonul să o fi spus, omule, reveni ea.

Bărbatul se întoarse de la geam și spuse:

— Nu trebuie să te mai frîmîntîi așa. Tu n-ai văzut că dumnealui nici nu ar fi vrut să se tîină o ședință ca asta, nu ai văzut cum se întroșea și îi era rușine că oamenii îi mulțumesc atîta? El a fost trimis de partid și și-a făcut datoria, tot ce a făcut, a făcut din dragoste.

Nu ca neașteptătoarea noi, de odată liniștea de dinainte se schimbă, deveni caldă și odihnitoare, chiar mulțumită parca că s-a apropiat neobișnuit de mult și că-i privea pe ferestra.

Mergem? — întrebă într-un tîrziu soțul.

Să mai stăm... să mai stăm, omule.

Bărbatul veni lîngă ea și se așeză alături pe scaun, tăcut. Stăteau așa împăcați și ușori, ca după un efort de parcă pădurea s-ar fi apropiat de zidul casei și umbra ei înaltă și solemnă s-ar fi aplecat blind peste chipurile lor.

**Vasile BREBANU**

luat el una. Scrie procesele verbale ale adunărilor de partid. Așa că, de multă vreme, la adunările generale, Macarie Sindrean scrie procesele verbale.

Cu trei ani în urmă, la adunarea de dare de seamă și alegeri cu mîna lui a scris procesul verbal și hotărîrea votată de toți comunistii:

„Organizația de bază va munci pentru desăvîșirea construcției socialiste în sat...”

După un an, a scris tot cu mîna lui: „Construcția socialistă a fost înfăptuită în satul nostru! Toate familiile au intrat în colectivă”. Procesul verbal l-a scris din nou, acasă, frumos. Era un document prețios care arăta că fratelui Secară, opt la număr, prină nu de mult se înneau departe de colectivă. Că ai lui Cămarășu au așteptat atîta vreme. Voiau să vadă cum se făcuse colectivitățile cu ștefca, cu floarea soarelui și cucuruzul. A trecut anul, au văzut. Au cerut să se înscrie în colectivă.

Așa a scris Macarie: „Viața colectivităților este mai bună decît a indivizualilor, nivelul de trai este în creștere. De asta Secară, Ion, Vasile, Damian... și toți ceilalți, familia lui Cămarășu și încă mulți alții au cerut să intre în colectivă. Intregul nostru sat este colectivizat”.

Ultimele cuvinte le-a scris exact așa cum au fost ele spuse de Cozmău, secretarul de partid comunal.

La adunarea de partid de acum un an, Macarie a scris o nouă hotărîre, un nou proces verbal, în care apăreau cuvintele: „Rentabilitatea colectivă” un prim punct, „Electricizarea satului” al doilea punct, „Irigarea grădinilor de zarzavat cu pompe cum-părate de colectivă” al treilea punct. Și, în sfîrșit, al patrulea punct: „Cum-părarea unui camion „Steagul Roșu” — potrivit dorinței și nevoilor exprimate de colectivități în adunarea lor generală”.

Și uite așa, an de an, Macarie a scris procesele verbale ale adunărilor de partid. Pînă într-o zi cînd el, Macarie dugherul a cerut cuvîntul. După ce destul ani nu scosese o vorbă, nu ceruse cuvîntul la nici o ședință, ci se mulțumise doar să scrie procesele verbale.

Tovarăși, dragilor, — spune Macarie. Tovarăși... N-a fost zi, n-a fost lună să nu mă gîndesc la sarcina mea pe linie de partid. De cînd m-am întors din spital am scris procesele verbale ale adunărilor noastre. Tovarășilor, pentru că am scris procese verbale, trebuie să vă spun că munca aceasta e de mare răspundere. Că eu, dragilor, acolo am scris istorie. Da, tovarășilor, istorie.



Desen de GETA BRATESCU

## Vară dobrogeană

E vara dobrogeană din nou în jurul meu. Lumina-i năzdrăvană îmi joacă înainte, Cu piinea rumenită a soarelui fierbinte Din care mușcă ochiul, infometat mereu.

In șire lungi și dese, dorm paiele subțiri Ce-au fost, mai adeseori, o holdă aurie. La fel dorm în gorgane, coșii de veșnicie, Oștenii scoți: recoltă a altei omeniri.

Pe-aproape se aude oftatul cadentat Al mării, legîndu-și catifelata crupă, Pe care o ciupește o sprintenă șalupă, Brăzdînd ogorul apei, cu soare semănat.

Și-mi pare că ogorul acesta frînt, E-o copie fidelă a Dobrogei, uiașă Cu indigo-ul mării, de mina pricepută A unui președinte de colectiv frunțas.

## O sută de mii de tractoare

O sută de mii de tractoare frîntînă uriașă plămădă a pînii anului 1965! Parcă le văd pe ogore — a adevărat „invincibilă armadă” pornită, ca’ la un semn, împotriva celor din urmă opinci și-a celor din urmă pluguri de lemn încăzate dintr-o preistorie încă prezentă, ca-ntr-un muzeu, în memorie.

O sută de mii de tractoare! — o sută de mii de zvelte corăbii, salutate de-ale spicelor săbii pe-a grinelor mare...

Petre SOLOMON

## La împlinirea recoltelor

Era, ziua aceea, de-o extraordinară claritate visele dădeau în spic odată cu grîul — le auzeam cum mă-noăluie înalte, cu lanul, în ziua aceea, de-o extraordinară claritate.

Oamenii pîlpiiău printre grîne, cu cerul; M-am ridicat pe virțuri, am chemat lung, hăulind. Din zare în zare veacul își cocca recoltele și oamenii secerau, secerau, în amiaza aceea de-o extraordinară claritate.

## Cîntec pentru cîmpie

M-am întins la pămînt cît cerul În juru-mi unduiesc ierburile tremurî, sclipesc, șerpuiesc, șuieră subțire, cîntă subțire, un val de ierbi, de-un verde cărnos dăntuie ușurel, legînat, voluptos, răsupt de vîntul cu părul vîlvoi și ochii de foc și răsuflet de foc.

Departe, departe, aproape, aproape lumini călăresc peste cîmp, la întrecere pîlpiiău vîntu-n urechile mele, vibrează și soarele-și rostogolește roata de foc prin cîmpul beat, frenește în primăvară.

Mă umple cîmpia cu-o mie de voci cu cîntecul gîngăș al aerului și ierburile mă cresc în lumină, cu iarba șuvoiesc de lumină, cu iarba tălăzuiesc aproape — departe, aproape — departe...

Pe urmă, vîntul fluierînd ca un ștregar, cu mîinile-n buzunare, prin depărtează zilele se depărtează prin cîmp, în zarea cu Fata Morgana.

Și se face o liniște, o liniște alît de mare, că aud cum se coace bobul în spicul de grîu.

Florența ALBU



# PROCES-VERBAL

**M**acarie, dugherul, încărînjite de timpuriu. Avuseser, acum patru ani, un accident. Aron drîncuia tencuiala într-un capăt iar el desfacea dulapii de șchei în celălalt capăt al casei ridicată de gospodărie lelei Sabina.

Pandele a izbit cu tesla în scoba ce ținea dulapii din mijlocul schelei și totul s-a năruit. A zăcut în spital vreme multă. Avea coastă ruptă, fâlcile la fel. Nici un dinte, nici o mîscă din cele bune nu-i mai rămăseser. Toți erau din vipilă albă, răsună. Așa îl spăla. După accident a rămas cu un umăr adus, mîna stîngă atîrnîndu-și moarte, fără putere în jos. Pe față îi stăruia umbra stingăciului omului care, în puterea vîrstel, nu mai poate fi folosit celoralți oameni.

Odată cu trecerea timpului, stingăcia și un fel de tristețe, i se sterg, încetul cu încetul. Îi mulțumit că Aron și Pandele nesusăbitul asta, fecherghelul satului, — or

mas teferi. Îi mulțumit apoi că primește pensie. Și-i tare mulțumit că în colectivă ajută socotitorul. Are un scris frumos, nici el nu știe cum de-l are, că n-a învîtat decît patru clase. Murășan, președintele, îl ia mereu cu bînzorul. Toată lumea îl spune să se odihnească. În el însă se adună, lună după lună, atîta putere...

Îi supără grîja asta venită de peste tot. Cu lelea Sabina nu mai ajunge la nici o treabă. Nu poate țrece pe uliță că-l cheamă în casă. Să ia o țîrcă de vinarsă să guste din cea friptură, să vadă dacă vinul îl desulă de bun, mă rog, — îl e greu omulei să facă față.

Pandele îl păzește seara cînd pleacă acasă de la gospodărie. Stă în urma lui. Nu spune nimic. Și asta de cînd a auzit că a alunecat acolo, la fundătură, după ploaia mare din mai. Și la partid, la organizația de bază, la fel. Nu-i dau sarcini că-l bolnav. Dacă n-au vrut el să-l dea, și-a

# PRESEDINTELE

**S**alomie, președintele colectivei, avea zilele pline. Iată cum îi treceau: de obicei se ridică din pat pe la patru și jumătate. Se îmbracă în liniște, fără să zăbovească. Doar la încălziri se oprea, le cerceta tălpile, puneau degetul pe locul unde ierji se mai afla încă ținta sau cu degetul mare pipăia potcoavele, măsurînd cît s-au subțiat de la ziua rămasă în urmă.

Apoi își lua carnetul și făcea însemnări. Nana Mărie spunea acestel indicativ: „scoata zilei trecute”. Că se joiască, să se ridice în paturile lui Salomie pleca în grabă. Intîi drum al lui era la gospodărie. Stătea o vreme de vorbă cu Pantelimon și Goptrone, paznicii. Dădea ochul și Sodoră, la magazii, la fierărie, la mașini, peste tot. Se ducea în camera lui de lucru unde deschidea larg ferestrele. Doar atît. Le deschidea și pleca. Și cîtu-i ziuă de lungă, nu-l mai prîndeai. Îi aflai urma doar, ba la Seimonca, la lotul de floarea soarelui, ba la livezile cu meri, sau, mai știu eu unde, la tarilele cu grîul inspicat. Așa că omulei aflai de grîu pe el și îl venea greu să-l găsească într-o zi de vară ca asta. Căpudean, instructorul raional de partid, umbra după el, din loc în loc, supărat că nu-l găsește. Trebuiau să discute neapărat în astă seară, la adunarea de partid, cum să facă irigația la lotul de zarzavat. Dar Salomie alerga cu capul plin de o mie de gînduri. Iar instructorul îi scăpa, ca mreana, printre degete.

— Acum o fost!

— O plecat, vreme de jumătate de oră, cel mult... Să fie la cucuruzul de colo...

Salomie vrea să se facă așa, să se prăsească cu mușuroi mai sus la tulpină, să se plivească. Nu striga. Spunea aici o glumă, dincolo se uita cu ochii scîpărați. Oamenii înțelegeau fără vorbă privirea președintelui și băgau altfel sapa în pămînt.

La boghiurile de fin, că se afla o coasă acum, la Scuturătură, a luat furca din mîna lui Suciu, a înfipt-o adînc în finul uscat și strîns, cossit mai în urmă cu cîteva zile, și-l dădăce:

— Mă Sucule, mă! Tu știi tunde părul oamenilor — nu poate, că știi tunde și pămîntul — nu poți, că la coasă nu te-am văzut, dară un boghi de fin se face cu judecată... Nu trebuie să întoi doar finul, să-l lași în voia vîntului...

Suciu, în sat îl frizer. Dar pentru

**DOUA SCHITE DE ROMULUS ZAHARIA**



Desene de MIHU VULCANESCU



C O N F I D E N T I A L U R E

DISCUȚII

In cuvintul sau, ION BRAD s-a referit la o trăsatură fundamentală a poeziei realist-socialiste și anume caracterul ei popular. „Dacă, pe o parte, vorbim mereu de izvoarele neizpușabile în bogăție și frumusețe ale vieții poporului nostru, și actualității, în sensul construirii socialismului și comunismului pe o simă a globului pământesc, dacă scribim de necesitate confruntările vieții cu viața, atunci în mod invariabil trebuie să încercăm a preveni ceea ce se întâmplă cu versurile noastre după ce au zburat de pe așchii de lucru. S-au scris ele pe orbita conștiinței celor în numele cărora simțim jama să vorbim, asemenea racheilor sovietice pe cerul omeniului înalte? Am unghiul de eroic și bucurii inimile? Sau, lângă focul de mină al chipului oamenilor noi, dar ca niște biete efemeride care dău la aripile obosite și nu se mai ridică niciodată?”

Arădind că pericolul recidivei formaliste, al poeziei ermetice, ruptă de frământările și aspirațiile meselor rgi, mai persistă încă într-o măsură în versurile unor tineri, Ion Brad a insistat asupra necesității mbinării oricărui tendințe de a rle o poezie greu accesibilă, „ratată”, sterilă și furtivă.

El a subliniat: „Caracterul popular — prin aceasta nu înțeleg stilul clerical — al poeziei realist-socialiste, nu s-a impus prin-o întinare, ci s-a determinat de însuși rostul acestei poezii livată odată cu afirmarea definită a maselor în istorie, în revoluția socialistă.”

Citind în spiritul afirmărilor sale emulv unor poezii ca Malakovski, vardovski, sau, în lirica noastră uă, Mihai Beniuc, Cicerone Theodosiu, Nina Cassian, Mihai Dragomir, beriu Utan, Ion Horea, vorbitorul înțelegând spunând că, în mod firesc, ei mai talentați poezii ai noștri dă să aparțină în întregime poporului, prin aceasta aparținând cu odestie umanității care luptă pentru cele mai înalte idealuri ale epocii noastre — socialismul și comunismul.”

Firește, voi vorbi pro domo — și-a spus VERONICA PORUMBACU arădind că, în primul rind, nu poate fi altfel un liric, chiar la o simplă arădare de cuvint. Ba chiar așa putea pune literal pro domo. Pentru casa ea, pentru casa noastră. Ani întregi am construit temelile unei irii socialiste. Ani întregi, spre a iri decenii ba chiar veacuri, a trebuit să fim în primul rind zidarii de cărți și ingineri, constructorii de bazine, invatatori, lichidind analfabetismul preistoric. Dar a venit rindul și fim zidarii ai caselor noastre, rbanizării pentru frumusețea vieții, pentru zidarii uzinelor, pentru oerii și țesătorii de rețea, pentru oerii din complexurile școlare uneori ai mari ca uzinele, pentru savanții acelorora. Noi, cei cu tinerețea rată sub felinarele camuflajelor zăbulului, a trebuit să ne obținem un mghi de viață în „plina lumina”.

Vorbind despre specificul liricii feminine, Veronica Porumbacu a spus: „Am răscolit cu atenție antologii sovietice, am cercetat și tradus pentru antologie lirică feminină poete din ate colțurile lumii, și la orice merian, pe orice anotimp, am întâlnit rnelși adevăr elementar. Femeia dă neas și greutate zăbulnicilor zăbul. Ea cează în tăcere plasma unei vieți, într-un zăbul, face din căsă căm-”.

Dacă pe plan mare, un Arzetă a desăfurat întinerea omului cu sine în „Cintarea” sa, pe anul vieții zilnice o încearcă adesea poezia noastră feminină, a vrei o noaste. Și ca să încep cu oaspeții, dă gândea la versurile de dragoste și Margarit Algher.

Mă gândea la cîntarea Leningradului din cartea Olgă Berggolț. Mă îndes la portretul calm și cu un dău la domestic al „Invingătorului” lui Imber, ce trebuie să-și aducă ninte „că e și ea femeie”.

Iar în poezia noastră, modulrile poezie feminină sînt nu mai pu- variate. Vorbitorul s-a referit în la poezile semnate de Maria anuș, Olgă Cazimir, Nina Cassian, Olgă Zamfirescu și alte poete ai tinere, ca Aurora Cornea, Flo- neta Albu, Constana Buznea, Nina ărbulescu. Dar dincolo de aceste rme e sensul scrișului lor, pe care e și așa nu face înțeles. Nu e vorba de un înțimșim cu înțimșimile lui (ale, cu înțimșimile lui) îngăduie să-și (ntem)plă exclusiv propriile sentimente. E vorba de noul sens al înțimșimii — posibil numai în socialism!”.

anunții artiști, aflați pe o poziție ideologică comună cu alt grup de artiști, reflectă convingerile și valorile politice-sociale, filozofice, etice etc., ale unei clase, unei societăți, unei epoci.

În continuare vorbitorul arăd că deosebete noțiunea de „modalități” de cea de „stil” sau de cea de „mijloace artistice”.

Valorificarea genurilor, a modurilor, a resurselor limbajului artistic în cadrul artei noi, o confirmă o sumară trecere în revista a poeziei noastre. Posingând toate modalitățile, de la cele tradiționale la cele mai recente, arta noastră, unitară în conștiință, și a dat și acestor moduri o destinație și chiar un suflin nou.

Spre ilustrare, Mihail Petrovanu analizează pe larg utilizarea în poezia nouă a diverselor modalități, relațiile epice, simbolul și lirica de atmosferă, patosul agitatoric etc.

„Ce se desprinde, mai exact ce confirmă referințele citate și incurșurile de pînă acum în aceste mai înalte ale problemei, printre care raportul dintre modalități și mijloacele artistice, dintre tradiție și inovație. Diversitatea practic nelimitată a modalităților denotă libertatea de filozofie a tuturor formelor și procederilor inventate, a specificului sau tipului de temperament poetic, — o expansiune generantă și împotriva gusturilor sau prejudecăților estetice subiective, unei, supărător de intoleranțe. Criteriul final de selecție este eficacitatea. Într-adevăr, „ramele” realismului socialist sînt gata să adăpostesc orice tablou de orice gen, dimensiuni, nășă și semnificație, consacrată, tradițională sau juvenilă, aprinsă de setea înnoirii modalităților existente. Dreptul modalităților la viața neslăbită îl conferă, cum se știe și s-a arătat mai înainte, calitatea ideologică-artistică.”

Încheiere Mihail Petrovanu a spus: „Modalitățile sînt și trebuie să fie diferite. Coexistind în peisajul poeziei noastre, înfrumusețind-o, diversificînd-o, în măsura în care își dezvoltă toate virtuțile, ele tind spre ace-

pronunț în cleva problema care su- nută casa a literaturii realist-socialiste.”

VIKTOR BOKOV, luind cuvintul, a subliniat, la rindul său, semnificația conștiinței.

Prețenia popoarelor din țările socialiste este o realitate și discuțiile noastre despre poezie este un act de prietenie și de schimb de valori spirituale.

Salut din toată inima cuvintele lui Tudor Argezi: „Slavă fie poeziei! Slavă fie Pacei!”

În continuare cuvintulul său, Viktor Bokov a expus, pe scurt, drumul propriu sale experiențe. Apoi vorbitorul s-a oprit asupra unor probleme particulare ale liricii: „Sînt convins — a spus V. Bokov — că orice sistem de versificație oferă posibilități nelimitate pentru dezvoltare. Nici o formă de vers nu are un rol de dictator. În ceea ce mă privește nu profesz nici un fel de intoleranță pentru diversele modalități de versificare. Nu sînt nici un fel de sete de singe și nici dorința să ucid tradiționala versificație în silabe tonice, nici să mă așez în genunchii și să mă înclin în fața versului liber. Am — în această ordine de idei — o singură dorință, de a condamna orice lipsă a talentului în poezie, indiferent ce mantle ar îmbracă, indiferent ce formă și-ar însuși. Pentru că această neștință pe care poporul o numește altă de bine iarbă dracului” acoperă grinele bune cu fructe de aur, de acei care gustă poezia, de popor.”

Viktor Bokov s-a referit apoi la problemele inovației în artă. „Inovația reprezintă acel oxigen fără de care nu poate să existe creația singelui în poezie”, a spus vorbitorul. „Cunosc un poet care în discuții și în articolele sale teoretice apără cu foarte multă căldură forma tradițională a poeziei, iar în practică face exact invers. Lucrul acesta nu-mi-a mirat. Natura organică a poeziei și anume noile, sentimentele mereu noi și mereu proaspete, supun forma veche și o schimbă. Viața este aceea care îi comunică spiritul inovator. Fiecare lucrare nouă care se scrie este rezultatul unei întregi experiențe de viață. În această lumină trebuie să cercetăm și problema

mai variate modalități; în această minunată casă a literaturii realist-socialiste.”

Viktor Bokov, luind cuvintul, a subliniat, la rindul său, semnificația conștiinței.

Prețenia popoarelor din țările socialiste este o realitate și discuțiile noastre despre poezie este un act de prietenie și de schimb de valori spirituale.

Salut din toată inima cuvintele lui Tudor Argezi: „Slavă fie poeziei! Slavă fie Pacei!”

În continuare cuvintulul său, Viktor Bokov a expus, pe scurt, drumul propriu sale experiențe. Apoi vorbitorul s-a oprit asupra unor probleme particulare ale liricii: „Sînt convins — a spus V. Bokov — că orice sistem de versificație oferă posibilități nelimitate pentru dezvoltare. Nici o formă de vers nu are un rol de dictator. În ceea ce mă privește nu profesz nici un fel de intoleranță pentru diversele modalități de versificare. Nu sînt nici un fel de sete de singe și nici dorința să ucid tradiționala versificație în silabe tonice, nici să mă așez în genunchii și să mă înclin în fața versului liber. Am — în această ordine de idei — o singură dorință, de a condamna orice lipsă a talentului în poezie, indiferent ce mantle ar îmbracă, indiferent ce formă și-ar însuși. Pentru că această neștință pe care poporul o numește altă de bine iarbă dracului” acoperă grinele bune cu fructe de aur, de acei care gustă poezia, de popor.”

Viktor Bokov s-a referit apoi la problemele inovației în artă. „Inovația reprezintă acel oxigen fără de care nu poate să existe creația singelui în poezie”, a spus vorbitorul. „Cunosc un poet care în discuții și în articolele sale teoretice apără cu foarte multă căldură forma tradițională a poeziei, iar în practică face exact invers. Lucrul acesta nu-mi-a mirat. Natura organică a poeziei și anume noile, sentimentele mereu noi și mereu proaspete, supun forma veche și o schimbă. Viața este aceea care îi comunică spiritul inovator. Fiecare lucrare nouă care se scrie este rezultatul unei întregi experiențe de viață. În această lumină trebuie să cercetăm și problema

ria șantierelor?” „Cred că datorită criticilor este de a confruntă opera literară cu prezentul și viitorul, din punctul de vedere al maselor care construiesc socialismul, îndreptându-se spre comunism. Să aibă, adică, ochii îndreptați către omul de la care se inspiră și cărui lui vorbește și poetul.”

În cuvintulul său, DAN DEȘLIU s-a referit la tendințele noi de creație a tinerilor poezii și la dificultățile ivite în dezvoltarea lor. Vorbitorul a arătat diferențele existente în fiziologia diferitelor generații literare, unite astăzi în efortul comun al participării la construirea socialismului în țara noastră. Defindind tradițiile celei mai noi generații de poezii, afirmate în ultimii ani, Dan Deșliu a subliniat că inițiativa trebuie studiată și imitată, constituind un aport la formarea liricii militante. Vorbitorul a arătat atenția asupra faptului că în producțiile tinerilor poezii se manifestă și tendințe negative, pe care critica literară ar trebui să le semnaleze din timp.

De pildă, este discutabil procedeele de a încerca să exprimi stările sufletești, ale constructorului socialismului, prin nărturisirea fără control, a propriilor tale stări, mai bune și mai rele, mai optimiste sau mai jălnice, ș.a.m.d.”

În continuare, Dan Deșliu a precizat că în critică trebuie combătute viziunile poetice schematice, vulgarizatoare, dar și încercările de recidivă a poeziei marxiste. A arăd experiențele poetice deodată acum 30-40 ani nu constituie în nici un caz o nouă literatură.

Încheiere, Dan Deșliu a spus: „Consider că disputa dacă a veni sau nu nevoie de poezie epică sau lirică, dacă se mai pot scrie sau nu poeme ample la ora actuală, nu se poate rezolva în laborator. Părea mea personală este că dacă va apare un poem epic de calitate excepțională, el se va impune cu forța evidentă, își va afirma dreptul la existență cîștigînd simpatia maselor de cititori; și că dimpotrivă, pot să apară nemăsurate volume de poezie epică sau lirică care, neavînd calitatea respectivă, nevorbind despre probleme esențiale ale contemporanității, nu prin natura sau genul lor, ci prin lipsurile de conștiință artistică, prin neapartenența la contemporaneitate, se vor exclude de la sine din circuitul poeziei contemporane.”

Nădăduiesc că discuția noastră din aceste zile nu va rămîne în cadrul Casei Scriitorilor, și că multă vreme după aceasta, în paginile publicărilor noastre, alt în țara noastră, și în Uniunea Sovietică, vom trăi cu foarte multă schimbare opinii interesante, în legătură cu problemele actuale ale poeziei din țările noastre și ale poeziei contemporane în general.”

„Dezvoltarea literaturii realismului socialist s-a desăfurat și se desăfură în curenta luptă nenețată cu tot felul de intruzi care îi sînt dusmănoase, a arătat, în continuare, vorbitorul.”

„Esteșticienii burghezi au vrut să ne convingă că atunci cînd îți astupi urechile auzi mai bine decât cu ele destupate, că atunci cînd închizi ochii vezi mai bine bogăția colorilor, și prin urmare că atunci cînd te lipsești de învățătura marxist-leninistă despre viață, ai putea să te descurci mai bine în procesele ei complicate ale artei decât pește cap și aceste teorii și propovăduțorii lor. Realismul socialist este drumul de dezvoltare a literaturii noastre.”

„Literatura și mai ales poezia este întotdeauna intervenție în formă nouă, necunoscută, a spus ap. M. Tank, și probabil așa se explică rămînera în urmă a formei, care nu totdeauna vine dintr-o dată împredună cu noul conțimț. Acest „nou” ca regulă, folosește formele vechi, adesea modificîndu-le, descoperind rezerve încă nefolosite de ritm, rimă, imagini, expresii verbale.”

„Cum poate fi găsită această formă nouă? Căutarea ei în afara conțimțului niciodată nu dădea rezultate pozitive. Însă dacă ea este undeva împredună cu tema, împredună cu ideea, despre aceasta vorbește și următorul fapt: fiecare dintre noi a avut cele mai mari greutăți în creație tocmai atunci cînd ideea opereii nu i-a fost clară, cînd a încercat să facă reconașterea pe neașteptate, sperînd că poate va găsi această formă și că, această formă odată găsită, îi va ajuta să-și clarifice și conțimțul. Dar întotdeauna cînd ideea opereii te cuprîndea, această idee, ca apa de primăvară, ruginind gheata, găsea drumul către apă mării, își făcea albia.”

În discuția care formă este mai bună, versul alb sau cel rimat? — fiecare parte ar putea să dispună de o artilerie foarte grea de argumente convingătoare împotriva adversarului său. Dacă această chestiune ar fi rezolvată prin vot, eu aș vota și pentru versul alb, și pentru cel rimat și pentru cel liber.”

„Toate aceste căutări și dispute nu sînt antagoniste. La temelia lor sînt căutările formei celei mai eficiente pentru reflectarea măreției și multilateralității vieții și pentru perfecționarea armelor noastre de luptă, în primul rind a poeziei. Iată de ce în această problemă, noi trebuie întotdeauna să dăm dovadă de atenție și de grijă și să nu cerem singe adversarilor noștri!”

În presa burgheză, a spus în continuare M. Tank, se scrie foarte mult despre declinul poeziei care de mult a devenit asemănătoare cu niște rebustri sau picturi abstracte, care poezie este denumită totodată inovatoare, contemporană, modernă. Dar adevărata contemporaneitate și nouitate a poeziei poate fi numai acolo unde poezia poartă în ea ideile înaintate ale timpului său. O altă literatură este literatura popoarelor care luptă pentru libertate, pace, comunism, care construiesc o viață nouă.”

„În anii de după război noi am fost martorii unei dezvoltări foarte mari a literaturii popoarelor din UR.S.S. Dar lucrul cel mai îmucu-



Aspect din timpul conștiinței

Nicolae Stoian a afirmat că de mai multă vreme și, din păcate, și în dezbaterile care s-au desăfurat în ultimul timp, se trece peste un element foarte important al poeziei realist-socialiste: romanticismul revoluționar.

Se prea poate ca pierderea din vedere a acestei trăsături — a spus vorbitorul — să se datorească excesivului de atenție care se dă, practic și teoretic, dezvoltării poeziei a tinerilor, poeziei cotidianului, cotidian în sensul de limitare a inspirației poetice la faptele marunte, de multe ori nesemnificative. De aceea mi se pare binevenită replica dată și în raport și în interviul din „Gazeta literară” de către Mihai Beniuc. Datorită faptului că o asemenea poezie e, cum spunea el „lipsită de fiorul conștiinței”, orizontul ei e destul de limitat. Nici nu se de mira, literatură a tinerilor, căci în climatul vieții noastre se ridică numai această poezie care își înfinge puternic rădăcinile în solul solid al faptelor eroice ale poporului constructor al socialismului. Numai această ancorare, prin mii și mii de fire, îi dă vigoare și durabilitate.”

Pledind pentru o poezie a eroicului, N. Stoian a spus că realitatea noastră, și cu altă mult realitate sovietică, au generat în serie filigranuri demne de o mare poezie. Cees ce în secolul trecut sau în secolul al XVIII-lea erau niște simboluri create de imaginația strălucită a poezilor, a devenit azi un fenomen de masă. Referindu-se la exemplul liricii sovietice și la romanticismul ei revoluționar, N. Stoian a spus: „Maikovski nu e singurul reprezentant al poeziei sovietice în opera căruia s-a reflectat această trăsătură a realității sovietice. Familia romanticilor e mult mai largă, ea cuprînzînd, ca să citez numai câteva nume, pe Baigricki, Lugovskii, Svetlov, pe concețimant lui Maxim Gorki — Arkadi Kulesov, pe minunata poeză, aici prezentă, Margarita Algher, ori pe poezii din linara generație: Robert Rodjestvenski, Iulia Drunina, Rimma Kazavoa, Nici n-ar fi de conceput o poezie realist-socialistă, altă de viroasă cum e poezia sovietică, fără sullivan romantic, fără un patos incandescent, fără viziuni largi, mobilizatoare.”

Referindu-se la filonul romantic în poezia noastră nouă, vorbitorul a citat numele unor poezii ca Mihai Beniuc, Mihai Dragomir, Nicolae Labis, subliniind: „Nu e vorba însă de un romanticism rupt de viață, ci de unul autentic și izvorit din însăși construcția noastră socialistă, care oferă o bază solidă de lansare a zborului romantic, la fel de solidă și de sigură precum rampela de lansare sovietică, care asigură totdeauna înscrierea pe orbită a rachetelor.”

Nicolae Stoian a afirmat că de mai multă vreme și, din păcate, și în dezbaterile care s-au desăfurat în ultimul timp, se trece peste un element foarte important al poeziei realist-socialiste: romanticismul revoluționar.

Se prea poate ca pierderea din vedere a acestei trăsături — a spus vorbitorul — să se datorească excesivului de atenție care se dă, practic și teoretic, dezvoltării poeziei a tinerilor, poeziei cotidianului, cotidian în sensul de limitare a inspirației poetice la faptele marunte, de multe ori nesemnificative. De aceea mi se pare binevenită replica dată și în raport și în interviul din „Gazeta literară” de către Mihai Beniuc. Datorită faptului că o asemenea poezie e, cum spunea el „lipsită de fiorul conștiinței”, orizontul ei e destul de limitat. Nici nu se de mira, literatură a tinerilor, căci în climatul vieții noastre se ridică numai această poezie care își înfinge puternic rădăcinile în solul solid al faptelor eroice ale poporului constructor al socialismului. Numai această ancorare, prin mii și mii de fire, îi dă vigoare și durabilitate.”

Pledind pentru o poezie a eroicului, N. Stoian a spus că realitatea noastră, și cu altă mult realitate sovietică, au generat în serie filigranuri demne de o mare poezie. Cees ce în secolul trecut sau în secolul al XVIII-lea erau niște simboluri create de imaginația strălucită a poezilor, a devenit azi un fenomen de masă. Referindu-se la exemplul liricii sovietice și la romanticismul ei revoluționar, N. Stoian a spus: „Maikovski nu e singurul reprezentant al poeziei sovietice în opera căruia s-a reflectat această trăsătură a realității sovietice. Familia romanticilor e mult mai largă, ea cuprînzînd, ca să citez numai câteva nume, pe Baigricki, Lugovskii, Svetlov, pe concețimant lui Maxim Gorki — Arkadi Kulesov, pe minunata poeză, aici prezentă, Margarita Algher, ori pe poezii din linara generație: Robert Rodjestvenski, Iulia Drunina, Rimma Kazavoa, Nici n-ar fi de conceput o poezie realist-socialistă, altă de viroasă cum e poezia sovietică, fără sullivan romantic, fără un patos incandescent, fără viziuni largi, mobilizatoare.”

Referindu-se la filonul romantic în poezia noastră nouă, vorbitorul a citat numele unor poezii ca Mihai Beniuc, Mihai Dragomir, Nicolae Labis, subliniind: „Nu e vorba însă de un romanticism rupt de viață, ci de unul autentic și izvorit din însăși construcția noastră socialistă, care oferă o bază solidă de lansare a zborului romantic, la fel de solidă și de sigură precum rampela de lansare sovietică, care asigură totdeauna înscrierea pe orbită a rachetelor.”

lași scop nobil, reflectarea realității, în transformarea ei revoluționară.”

Luind cuvintul, SZEMLER FERENC a specificat: „În scurta mea intervenție aș dori să pomenesc de la un fenomen literar binecunoscut, alt în poezia sovietică, cit și în poezia Republicii noastre, adică de la faptul că unul și același fond de idei se manifestă nu numai în diferite moduri și stiluri, dar chiar și în diferite limbi.”

În continuare vorbitorul a arătat că: „Realitatea noastră este una și aceeași pentru orice poet și în orice poezie, scrisă în orice limbă. Putem vorbi, pe drept cuvint, de o unitate a poeziei realist-socialiste din patria noastră. Patriotismul socialist din opera unui poet maghiar cum este Horváth Imre, alitudinea de creator militant, așa cum rezultă din poemul lui Matjényi Erik, iubirea pămîntului natal, ce se transformă sub ochii noștri într-un stat socialist, așa cum este cîntărea de către Lety Lajos, fericarea construcției socialiste, cum a această este reflectată în poemele lui Szász János, figura revoluționarului comunist descrisă în poezia lui Méliusz József, elanul interesec, mereu căuțator de noi drumuri în poezie, așa cum îl vedem la poezii noștri tineri, dintre care să amintim doar trei nume: ale lui Szilágyi Domokos, Laszloffy Aladar și Hervay Gúzléna — toate acestea ne stau marturie a unei unități ideologice, altele, alt în ce privește fondul ideologic al artei noastre poetice, cit și în ce privește realitatea pe care poezii de mai sus o reflectă în același mod alături de frații și conțrații lor romîni.”

Dată fiind identitatea scopurilor și năzuințelor, se pare cu totul firesc că frecvența interpretărilor reciproce, tălmăcirilor artistice dintr-o limbă în alta. Poezii maghiari contribuie din plin la propagarea poeziei romînești, contemporane și clasice, în fața unui public de altă limbă. Aleksandr, Emilescu, Cosbuc, Macedonski, Popescu, Argezi, Beniuc, Eugen Jebeleanu, Maria Banuș, Veronica Porumbacu, Nina Cassian, Cicerone Theodosescu și alții au fost și sînt tălmăciți în volume ample, contribuind la aprecierea realizărilor poeziei romînești și la înfrățirea poporului romîni cu naționalitățile conlocuțoare.”

Aspect din timpul conștiinței

lași scop nobil, reflectarea realității, în transformarea ei revoluționară.”

Luind cuvintul, SZEMLER FERENC a specificat: „În scurta mea intervenție aș dori să pomenesc de la un fenomen literar binecunoscut, alt în poezia sovietică, cit și în poezia Republicii noastre, adică de la faptul că unul și același fond de idei se manifestă nu numai în diferite moduri și stiluri, dar chiar și în diferite limbi.”

În continuare vorbitorul a arătat că: „Realitatea noastră este una și aceeași pentru orice poet și în orice poezie, scrisă în orice limbă. Putem vorbi, pe drept cuvint, de o unitate a poeziei realist-socialiste din patria noastră. Patriotismul socialist din opera unui poet maghiar cum este Horváth Imre, alitudinea de creator militant, așa cum rezultă din poemul lui Matjényi Erik, iubirea pămîntului natal, ce se transformă sub ochii noștri într-un stat socialist, așa cum este cîntărea de către Lety Lajos, fericarea construcției socialiste, cum a această este reflectată în poemele lui Szász János, figura revoluționarului comunist descrisă în poezia lui Méliusz József, elanul interesec, mereu căuțator de noi drumuri în poezie, așa cum îl vedem la poezii noștri tineri, dintre care să amintim doar trei nume: ale lui Szilágyi Domokos, Laszloffy Aladar și Hervay Gúzléna — toate acestea ne stau marturie a unei unități ideologice, altele, alt în ce privește fondul ideologic al artei noastre poetice, cit și în ce privește realitatea pe care poezii de mai sus o reflectă în același mod alături de frații și conțrații lor romîni.”

Dată fiind identitatea scopurilor și năzuințelor, se pare cu totul firesc că frecvența interpretărilor reciproce, tălmăcirilor artistice dintr-o limbă în alta. Poezii maghiari contribuie din plin la propagarea poeziei romînești, contemporane și clasice, în fața unui public de altă limbă. Aleksandr, Emilescu, Cosbuc, Macedonski, Popescu, Argezi, Beniuc, Eugen Jebeleanu, Maria Banuș, Veronica Porumbacu, Nina Cassian, Cicerone Theodosescu și alții au fost și sînt tălmăciți în volume ample, contribuind la aprecierea realizărilor poeziei romînești și la înfrățirea poporului romîni cu naționalitățile conlocuțoare.”

raportului între tradiție și inovație.”

„Poezia înseamnă o sărbătoare și sentimentelor, — a spus încheiere V. Bokov — o sărbătoare a ideilor, o sărbătoare a cuvintelor. Poezie înseamnă zbor. Ea dă omeniilor aripi în zborul său spre viitor, spre comunism.”

În cuvintulul său, MIHU DRAGOMIR a spus: „Vreau să mă refer, pe scurt, la unele aspecte ale relației poezie — public — critică literară. Mă întîi poezie — public. Există, fără îndoială, un public larg, la care ar trebui să ne referim în permanență. El este format din cititorii care, făcînd parte din marea armată pasnică a celor ce desăvîrșesc construcția socialistă, știu să îmbine muncă de producție cu învîntămîntul seral, învîntămîntul politic cu pasivitatea pe spectacole teatrale și sportive, cei care fac să dispară din librării milioane de exemplare, anul, din volumele și broșurile de literatură politică, cei care aplică și dezvoltă, practic și teoretic, sub conducerea partidului, învățătura cea mai avansată a istoriei, marxism-leninismului. Acesta este publicul care înțelege măreția formelor poetice prin profunzimea conțimțului, și a acestă nu prin analiză savantă, ci prin transmișie directă. Confrunțarea cu acest public este întotdeauna binefăcătoare pentru un poet care vrea să-și dezvolte și îmbogățească puterea de cuprîndere și, deci, de exprimare a realității noastre”. Referindu-se la relația public-critică, Mihai Dragomir a conțimțat: „În numele lui trebuie să vorbesc critică? Deși ar părea că este inutil să amintim, ea, critica, trebuie să vorbească în numele marelui public, să-și apere interesele și să le promoveze. Aveni, fără îndoială, o asemenea critică. Sînt numeroși poezii, printre care mă număr și eu, care au fost ajutați efectiv de critica literară. Dar există critici și critici”. Vorbind despre unele critici care manifestă îngustime și intoleranță subiectivă față de modalități lirice, ca romanticismul, patetismul, Mihai Dragomir a spus în încheiere: „Oare noile noastre construcții nu sînt niște hiperbole arhitectonice ale prezentului? Oare patetismul și avarșă să împlinim ceea ce vrem și anume să ajungem la înflorirea celor

Aspect din timpul conștiinței

raportului între tradiție și inovație.”

„Poezia înseamnă o sărbătoare și sentimentelor, — a spus încheiere V. Bokov — o sărbătoare a ideilor, o sărbătoare a cuvintelor. Poezie înseamnă zbor. Ea dă omeniilor aripi în zborul său spre viitor, spre comunism.”

În cuvintulul său, MIHU DRAGOMIR a spus: „Vreau să mă refer, pe scurt, la unele aspecte ale relației poezie — public — critică literară. Mă întîi poezie — public. Există, fără îndoială, un public larg, la care ar trebui să ne referim în permanență. El este format din cititorii care, făcînd parte din marea armată pasnică a celor ce desăvîrșesc construcția socialistă, știu să îmbine muncă de producție cu învîntămîntul seral, învîntămîntul politic cu pasivitatea pe spectacole teatrale și sportive, cei care fac să dispară din librării milioane de exemplare, anul, din volumele și broșurile de literatură politică, cei care aplică și dezvoltă, practic și teoretic, sub conducerea partidului, învățătura cea mai avansată a istoriei, marxism-leninismului. Acesta este publicul care înțelege măreția formelor poetice prin profunzimea conțimțului, și a acestă nu prin analiză savantă, ci prin transmișie directă. Confrunțarea cu acest public este întotdeauna binefăcătoare pentru un poet care vrea să-și dezvolte și îmbogățească puterea de cuprîndere și, deci, de exprimare a realității noastre”. Referindu-se la relația public-critică, Mihai Dragomir a conțimțat: „În numele lui trebuie să vorbesc critică? Deși ar părea că este inutil să amintim, ea, critica, trebuie să vorbească în numele marelui public, să-și apere interesele și să le promoveze. Aveni, fără îndoială, o asemenea critică. Sînt numeroși poezii, printre care mă număr și eu, care au fost ajutați efectiv de critica literară. Dar există critici și critici”. Vorbind despre unele critici care manifestă îngustime și intoleranță subiectivă față de modalități lirice, ca romanticismul, patetismul, Mihai Dragomir a spus în încheiere: „Oare noile noastre construcții nu sînt niște hiperbole arhitectonice ale prezentului? Oare patetismul și avarșă să împlinim ceea ce vrem și anume să ajungem la înflorirea celor

Aspect din timpul conștiinței

raportului între tradiție și inovație.”

„Poezia înseamnă o sărbătoare și sentimentelor, — a spus încheiere V. Bokov — o sărbătoare a ideilor, o sărbătoare a cuvintelor. Poezie înseamnă zbor. Ea dă omeniilor aripi în zborul său spre viitor, spre comunism.”

În cuvintulul său, MIHU DRAGOMIR a spus: „Vreau să mă refer, pe scurt, la unele aspecte ale relației poezie — public — critică literară. Mă întîi poezie — public. Există, fără îndoială, un public larg, la care ar trebui să ne referim în permanență. El este format din cititorii care, făcînd parte din marea armată pasnică a celor ce desăvîrșesc construcția socialistă, știu să îmbine muncă de producție cu învîntămîntul seral, învîntămîntul politic cu pasivitatea pe spectacole teatrale și sportive, cei care fac să dispară din librării milioane de exemplare, anul, din volumele și broșurile de literatură politică, cei care aplică și dezvoltă, practic și teoretic, sub conducerea partidului, învățătura cea mai avansată a istoriei, marxism-leninismului. Acesta este publicul care înțelege măreția formelor poetice prin profunzimea conțimțului, și a acestă nu prin analiză savantă, ci prin transmișie directă. Confrunțarea cu acest public este întotdeauna binefăcătoare pentru un poet care vrea să-și dezvolte și îmbogățească puterea de cuprîndere și, deci, de exprimare a realității noastre”. Referindu-se la relația public-critică, Mihai Dragomir a conțimțat: „În numele lui trebuie să vorbesc critică? Deși ar părea că este inutil să amintim, ea, critica, trebuie să vorbească în numele marelui public, să-și apere interesele și să le promoveze. Aveni, fără îndoială, o asemenea critică. Sînt numeroși poezii, printre care mă număr și eu, care au fost ajutați efectiv de critica literară. Dar există critici și critici”. Vorbind despre unele critici care manifestă îngustime și intoleranță subiectivă față de modalități lirice, ca romanticismul, patetismul, Mihai Dragomir a spus în încheiere: „Oare noile noastre construcții nu sînt niște hiperbole arhitectonice ale prezentului? Oare patetismul și avarșă să împlinim ceea ce vrem și anume să ajungem la înflorirea celor

Referindu-se la existența unei mari versități de stiluri în cadrul realismului socialist, MATEI CALINESCU a spus: „Existența, în circuitul stilurilor al epocii noastre avîntate construcție socialistă, a unei diversități de stiluri în literatură, împune criticii literare și estetice o serie de preocupări. E vorba, în primul rind, de a se găsi criterii și metode de relevare a acestei versități. Tîmț mizeru șeamă, cu ulășității unor organisme psihice, transgenșități, perlință de mesajului, conțimțului opereii literare, critica trebuie în același timp să descopere și să explice felul personăli, și nerepetabil, în care, mieșul este — comunicat. Pentru ecizarea unor chestiuni, să zicem o metodologie critică, considerăm că o dezbateră asupra problemei purilor artistice (noțiune care nu se aproprie celei de stiluri). „Stilul este o modalitate de creație”, a spus Ion Buffon, a ajuns un trîmșim conceptual tipologic are rostul de a organiza într-un fel, pe baza unor asături comune, infinita varietate individualului. S-ar putea face o analogie între tipul artistic și ceea ce numește, în psihologie, temperament. Temperamentul, ca noțiune, este un instrument de clasificare a tipurilor de organisme psihice individuale — în categorii mai rgi, pentru care se pot stabili unele legi de comportament în circumstanțe date. Firește, nu trebuie să transformăm analogia într-o iden-

Referindu-se la existența unei mari versități de stiluri în cadrul realismului socialist, MATEI CALINESCU a spus: „Existența, în circuitul stilurilor al epocii noastre avîntate construcție socialistă, a unei diversități de stiluri în literatură, împune criticii literare și estetice o serie de preocupări. E vorba, în primul rind, de a se găsi criterii și metode de relevare a acestei versități. Tîmț mizeru șeamă, cu ulășității unor organisme psihice, transgenșități, perlință de mesajului, conțimțului opereii literare, critica trebuie în același timp să descopere și să explice felul personăli, și nerepetabil, în care, mieșul este — comunicat. Pentru ecizarea unor chestiuni, să zicem o metodologie critică, considerăm că o dezbateră asupra problemei purilor artistice (noțiune care nu se aproprie celei de stiluri). „Stilul este o modalitate de creație”, a spus Ion Buffon, a ajuns un trîmșim conceptual tipologic are rostul de a organiza într-un fel, pe baza unor asături comune, infinita varietate individualului. S-ar putea face o analogie între tipul artistic și ceea ce numește, în psihologie, temperament. Temperamentul, ca noțiune, este un instrument de clasificare a tipurilor de organisme psihice individuale — în categorii mai rgi, pentru care se pot stabili unele legi de comportament în circumstanțe date. Firește, nu trebuie să transformăm analogia într-o iden-

Referindu-se la existența unei mari versități de stiluri în cadrul realismului socialist, MATEI CALINESCU a spus: „Existența, în circuitul stilurilor al epocii noastre avîntate construcție socialistă, a unei diversități de stiluri în literatură, împune criticii literare și estetice o serie de preocupări. E vorba, în primul rind, de a se găsi criterii și metode de relevare a acestei versități. Tîmț mizeru șeamă, cu ulășității unor organisme psihice, transgenșități, perlință de mesajului, conțimțului opereii literare, critica trebuie în același timp să descopere și să explice felul personăli, și nerepetabil, în care, mieșul este — comunicat. Pentru ecizarea unor chestiuni, să zicem o metodologie critică, considerăm că o dezbateră asupra problemei purilor artistice (noțiune care nu se aproprie celei de stiluri). „Stilul este o modalitate de creație”, a spus Ion Buffon, a ajuns un trîmșim conceptual tipologic are rostul de a organiza într-un fel, pe baza unor asături comune, infinita varietate individualului. S-ar putea face o analogie între tipul artistic și ceea ce numește, în psihologie, temperament. Temperamentul, ca noțiune, este un instrument de clasificare a tipurilor de organisme psihice individuale — în categorii mai rgi, pentru care se pot stabili unele legi de comportament în circumstanțe date. Firește, nu trebuie să transformăm analogia într-o iden-

Referindu-se la existența unei mari versități de stiluri în cadrul realismului socialist, MATEI CALINESCU a spus: „Existența, în circuitul stilurilor al epocii noastre avîntate construcție socialistă, a unei diversități de stiluri în literatură, împune criticii literare și estetice o serie de preocupări. E vorba, în primul rind, de a se găsi criterii și metode de relevare a acestei versități. Tîmț mizeru șeamă, cu ulășității unor organisme psihice, transgenșități, perlință de mesajului, conțimțului opereii literare, critica trebuie în același timp să descopere și să explice felul personăli, și nerepetabil, în care, mieșul este — comunicat. Pentru ecizarea unor chestiuni, să zicem o metodologie critică, considerăm că o dezbateră asupra problemei purilor artistice (noțiune care nu se aproprie celei de stiluri). „Stilul este o modalitate de creație”, a spus Ion Buffon, a ajuns un trîmșim conceptual tipologic are rostul de a organiza într-un fel, pe baza unor asături comune, infinita varietate individualului. S-ar putea face o analogie între tipul artistic și ceea ce numește, în psihologie, temperament. Temperamentul, ca noțiune, este un instrument de clasificare a tipurilor de organisme psihice individuale — în categorii mai rgi, pentru care se pot stabili unele legi de comportament în circumstanțe date. Firește, nu trebuie să transformăm analogia într-o iden-

Referindu-se la existența unei mari versități de stiluri în cadrul realismului socialist, MATEI CALINESCU a spus: „Existența, în circuitul stilurilor al epocii noastre avîntate construcție socialistă, a unei diversități de stiluri în literatură, împune criticii literare și estetice o serie de preocupări. E vorba, în primul rind, de a se găsi criterii și metode de relevare a acestei versități. Tîmț m



DESPRE POEZIE

raior este faptul ca in literatura a venit un tineret talentat care a si devenit o forta determinanta si hotaratoare in literatura.

„Noi traim intr-un mare colectiv creator si de aceea simtim ca de plina este viața pe care o trăiesc și tovarășii, și frații noștri scriitorii romini, oameni destul de frământați și iscoditori, cum trebuie să fie toți aceia cărora le este scumpă cauza simțită a literaturii, oameni uniți într-o singură familie, legată puternic...”

„Perioada de după război, în literatura noastră sovietică, a fost marcată prin apariția unor numeroase, noi și interesante opere în toate genurile, printre care și în poezie, al căror orizont s-a lărgit foarte mult. Ei i-au devenit accesibile atât adincurii inimii, cât și spațiul infinit al cosmosului...”

„Terminând cuvântul meu, a încheiat M. Tank, așa vrea să urez să se întărească tot mai mult legăturile fraților între scriitorii romini și scriitorii sovietici.”

„În fața noastră se găsește același scop și noi cu toții simțim bucuria, în munca și în lupta pentru pacea și unitatea popoarelor, să simțim umărul puternic al tovarășului și fratelui, să auzim cîntecul său sonor care ne cheamă înainte...”

În cuvîntul său, TIBERIU UTAN a arătat că „cîntorii, ca și poezii noștri, au înfăptuit un interes și o profundă simpatie poezia sovietică, ca pe un sol al unei lumi noi, a socialismului, lume pe care și noi o făurim sub îndrumarea înțeleaptă a partidului nostru.”

Mesajul acestei poezii nobile răspunde unor vise pentru care poporul nostru a luptat — vise cărora, întrezărind parca zăua de astăzi, nișii noștri poezii le-au dedicat cele mai frumoase pagini din opera lor. Cunoașterea poeziei sovietice ne-a adus, alături de tradițiile revoluționare, înaintate, ale poeziei noastre, experiența unei arte superioare, moderne, realist-socialiste.

Poezii noștri cei mai buni și-au făcut o sarcină de onoare din a oferi maselor largi de cititori tălmăcirea din poezia aceasta, care permite cunoașterea sufletului și idealurilor poporului prieten sovietic, realizând astfel un contact viu, intens, un flux continuu de idei și de căutări artistice între poezii noastre.

Cei mai valoroși poezii romini și-au dedicat o parte a muncii lor pentru punerea la îndemîna maselor de iubitori de poezie a unor traduceri inspirate, fidele, din poezia clasică rusă și sovietică. Cred că acei care s-au pus că ar fi bineveniți și utili ca revistele noastre literare să se ocupe mai îndeaproape de problemele traducătorilor de poezie, să analizeze și să scoată în mai mare măsură în evidență marile volume de muncă creatoare depuse de poezii noștri în acest domeniu, să releve astfel valoarea cit și eventualele scăderi ce le au față de textele originale.

Cititorul român a cunoscut poezia rusă și sovietică prin genialul lui Tudor Argeșii, Mihai Beniuc, Cicerone Theodorescu, Eugen Jbeleanu, Maria Banuș, Miron Radu Paraschivescu, Al. Philippide, Demostene Botez, Radu Bouréanu, Victor Tulbure, George Lesnea, Ioanichie Ileanu, Nina Cassian, Mihai Dragomir, Veronica Porumbacu, Dan Desliu, Aurel Rău, Al. Andrițoiu și mulți alții. Această enumerare rămîne, fără îndoială incompletă, deoarece afirm cu certitudine că nu există poet român contemporan care să nu fi încercat conștient de a transpune în limba română cel puțin câteva poeme ale poezii sovietice.

Mi se pare că este deosebit de semnificativ pentru interesul cu care este întîmpinată poezia rusă și sovietică în patria noastră, faptul — încercînd să sumarizăm trecerea în revistă a aparițiilor de volume traduse numai în ultimii ani, — oricine își poate da seama că ele au apărut în tiraje de sute de mii de exemplare, îmbrățișate de îndată cu căldura de către cititori. Dar oricare cifră de tiraj pe de-a întregul interesul de care se bucură poezia rusă și sovietică, dacă ne gîndim că unele exemplare, care aparțin bibliotecilor, sînt citite de sute și sute de cititori.

Prin mijlocirea acestei informații munci de traducere a poeziei sovietice, numele celor mai valoroși poezii sovietici ca: Maikovski, Blok, Esenin, Tvardovski și Isakovski, Tihonov și Simonov, Scipačov, Surkov, Utkin și alții, sînt familiare cititorului român.

Îată pentru ce înțelegerea și cunoașterea lui M. Tank, Al. Alexandru Iașin și alții, sînt foarte importante pentru noi, deoarece ei sînt cei care ne-au deschis calea spre cunoașterea și înțelegerea poeziei sovietice.

„În continuare, Nina Cassian a spus: „Am înțeles foarte bine de ce unii tovarășii, și chiar tov. Demetiev, se ridică împotriva invocării unor progrese strict tehnico-stiințifice în sprijinul inovațiilor literare. Desigur, sîntem foarte conștienți cu toții că simpla pomenire a cuvîntului „supersonic” nu asigură contemporaneitatea poeziei noastre. Mi se pare însă tot aștă de adevărat că nu putem face abstracție de studiul la care umanitatea a ajuns în cercetarea universului înconjurător.”

„În acest sens mi permit să invoc progresul pe care le face știința și să consider că este inadmisibil pentru orice artist de a nu ține seama de suma cunoștințelor cucerite la ora aceasta de către genul uman”

În încheiere, Nina Cassian a spus: „Nu e timp de așteptat. Cineva propunea să nu ne grăbim. Dar Maikovski, slavă domnului, n-a așteptat

prea mult cînd a trebuit să spună ceva nou și într-un mod nou, n-a așteptat să se consacre noi unelte, să se stabilizeze și să devină acceptabile. El a intrat cu toată violența în forul umanității. Deci, nu violența să ne fie străină, ci haosul, alitudinea haotică; nu originalitatea să ne fie străină, ci subiectivismul, individualismul agresiv antisocial; nu divul pentru idei să ne fie străină, ci excesul abstracționist, sec, unilatéral.”

„Tovarășii care au luat cuvîntul înaintea mea” a spus în introducerea MARGARITA ALIGHIER, mi-au spus complet și în același timp mi-au spus sarcina. Mi-au completat-o fiindcă înșiși și eu nu repet ceva; mi-au spus-o pentru că au spus lucruri interesante și importante, pe care pot să le subscriu întru totul. Și cînd vorbesc despre „tovarășii dinaintea mea” mi reter la toți poezii și toți cei care au luat cuvîntul în această sală azi, la această sedință. — Mi pare foarte bine de acest lucru, pentru că înșiși dau seama că înțeleg foarte bine pe cei care iau cuvîntul aci și cel puțin cred că și dinșiși mă vor înțelege.”

„Cred că este de neprețuit faptul că noi toți ne găsim pe aceeași platformă, toți urmărîm același scop, toți dorim același lucru. Eu nu măș înțeleg încă să împart poezia în compartimente, după trăsăturile necesare. În nici un caz nu măș poezia și împart poezia în lirică festivă și cotidiană! Poezia este todeauna sărbătoare, chiar dacă vorbește despre lucrurile cele mai cotidiene și obișnuite.”

„Poezia este viața mea și de aceea o împart în ceea ce iubesc și urăsc, o împart clarificîndu-mă pentru ce anume lupt și ce anume, dimpotrivă, combat. Urăsc poeziile indiferente, lipsite de pasiune; urăsc descriptivismul și scrierea netedă; urăsc versurile pe care le înghiiți cum ai înghiiți o pilulă de ulei de ricin în gelatină, adică fără să simți nici un gust, nici amar nici dulce, fără să știi ce e și îndurînd; urăsc poezia care gîndire și conținut și mai ales urăsc minciuna, în toate manifestările ei. Eu cred că minciuna, oricum s-ar manifesta, este o armă a dușmanului; minciuna todeauna demobilizează; și te abate de la drumul cel drept.”

„Iubesc poezia de mare pasiune, de înaltă gîndire, poezia suprasaturată de sentimente, omenești incandescente, poezia înfrîngîrii greutăților, poezia unui adevăr de viață, poezia unui adevăr credințe în om și a unei fierbinți dragoste de viață.”

„Cred că este de neprețuit faptul că noi toți ne găsim pe aceeași platformă, toți urmărîm același scop, toți dorim același lucru. Eu nu măș înțeleg încă să împart poezia în compartimente, după trăsăturile necesare. În nici un caz nu măș poezia și împart poezia în lirică festivă și cotidiană! Poezia este todeauna sărbătoare, chiar dacă vorbește despre lucrurile cele mai cotidiene și obișnuite.”

„Cred că este de neprețuit faptul că noi toți ne găsim pe aceeași platformă, toți urmărîm același scop, toți dorim același lucru. Eu nu măș înțeleg încă să împart poezia în compartimente, după trăsăturile necesare. În nici un caz nu măș poezia și împart poezia în lirică festivă și cotidiană! Poezia este todeauna sărbătoare, chiar dacă vorbește despre lucrurile cele mai cotidiene și obișnuite.”

„Cred că este de neprețuit faptul că noi toți ne găsim pe aceeași platformă, toți urmărîm același scop, toți dorim același lucru. Eu nu măș înțeleg încă să împart poezia în compartimente, după trăsăturile necesare. În nici un caz nu măș poezia și împart poezia în lirică festivă și cotidiană! Poezia este todeauna sărbătoare, chiar dacă vorbește despre lucrurile cele mai cotidiene și obișnuite.”

„Cred că este de neprețuit faptul că noi toți ne găsim pe aceeași platformă, toți urmărîm același scop, toți dorim același lucru. Eu nu măș înțeleg încă să împart poezia în compartimente, după trăsăturile necesare. În nici un caz nu măș poezia și împart poezia în lirică festivă și cotidiană! Poezia este todeauna sărbătoare, chiar dacă vorbește despre lucrurile cele mai cotidiene și obișnuite.”

„Cred că este de neprețuit faptul că noi toți ne găsim pe aceeași platformă, toți urmărîm același scop, toți dorim același lucru. Eu nu măș înțeleg încă să împart poezia în compartimente, după trăsăturile necesare. În nici un caz nu măș poezia și împart poezia în lirică festivă și cotidiană! Poezia este todeauna sărbătoare, chiar dacă vorbește despre lucrurile cele mai cotidiene și obișnuite.”

„Cred că este de neprețuit faptul că noi toți ne găsim pe aceeași platformă, toți urmărîm același scop, toți dorim același lucru. Eu nu măș înțeleg încă să împart poezia în compartimente, după trăsăturile necesare. În nici un caz nu măș poezia și împart poezia în lirică festivă și cotidiană! Poezia este todeauna sărbătoare, chiar dacă vorbește despre lucrurile cele mai cotidiene și obișnuite.”

„Cred că este de neprețuit faptul că noi toți ne găsim pe aceeași platformă, toți urmărîm același scop, toți dorim același lucru. Eu nu măș înțeleg încă să împart poezia în compartimente, după trăsăturile necesare. În nici un caz nu măș poezia și împart poezia în lirică festivă și cotidiană! Poezia este todeauna sărbătoare, chiar dacă vorbește despre lucrurile cele mai cotidiene și obișnuite.”

„Cred că este de neprețuit faptul că noi toți ne găsim pe aceeași platformă, toți urmărîm același scop, toți dorim același lucru. Eu nu măș înțeleg încă să împart poezia în compartimente, după trăsăturile necesare. În nici un caz nu măș poezia și împart poezia în lirică festivă și cotidiană! Poezia este todeauna sărbătoare, chiar dacă vorbește despre lucrurile cele mai cotidiene și obișnuite.”

„Cred că este de neprețuit faptul că noi toți ne găsim pe aceeași platformă, toți urmărîm același scop, toți dorim același lucru. Eu nu măș înțeleg încă să împart poezia în compartimente, după trăsăturile necesare. În nici un caz nu măș poezia și împart poezia în lirică festivă și cotidiană! Poezia este todeauna sărbătoare, chiar dacă vorbește despre lucrurile cele mai cotidiene și obișnuite.”

„Cred că este de neprețuit faptul că noi toți ne găsim pe aceeași platformă, toți urmărîm același scop, toți dorim același lucru. Eu nu măș înțeleg încă să împart poezia în compartimente, după trăsăturile necesare. În nici un caz nu măș poezia și împart poezia în lirică festivă și cotidiană! Poezia este todeauna sărbătoare, chiar dacă vorbește despre lucrurile cele mai cotidiene și obișnuite.”

„Cred că este de neprețuit faptul că noi toți ne găsim pe aceeași platformă, toți urmărîm același scop, toți dorim același lucru. Eu nu măș înțeleg încă să împart poezia în compartimente, după trăsăturile necesare. În nici un caz nu măș poezia și împart poezia în lirică festivă și cotidiană! Poezia este todeauna sărbătoare, chiar dacă vorbește despre lucrurile cele mai cotidiene și obișnuite.”

„Cred că este de neprețuit faptul că noi toți ne găsim pe aceeași platformă, toți urmărîm același scop, toți dorim același lucru. Eu nu măș înțeleg încă să împart poezia în compartimente, după trăsăturile necesare. În nici un caz nu măș poezia și împart poezia în lirică festivă și cotidiană! Poezia este todeauna sărbătoare, chiar dacă vorbește despre lucrurile cele mai cotidiene și obișnuite.”

„Cred că este de neprețuit faptul că noi toți ne găsim pe aceeași platformă, toți urmărîm același scop, toți dorim același lucru. Eu nu măș înțeleg încă să împart poezia în compartimente, după trăsăturile necesare. În nici un caz nu măș poezia și împart poezia în lirică festivă și cotidiană! Poezia este todeauna sărbătoare, chiar dacă vorbește despre lucrurile cele mai cotidiene și obișnuite.”

„Cred că este de neprețuit faptul că noi toți ne găsim pe aceeași platformă, toți urmărîm același scop, toți dorim același lucru. Eu nu măș înțeleg încă să împart poezia în compartimente, după trăsăturile necesare. În nici un caz nu măș poezia și împart poezia în lirică festivă și cotidiană! Poezia este todeauna sărbătoare, chiar dacă vorbește despre lucrurile cele mai cotidiene și obișnuite.”

„Cred că este de neprețuit faptul că noi toți ne găsim pe aceeași platformă, toți urmărîm același scop, toți dorim același lucru. Eu nu măș înțeleg încă să împart poezia în compartimente, după trăsăturile necesare. În nici un caz nu măș poezia și împart poezia în lirică festivă și cotidiană! Poezia este todeauna sărbătoare, chiar dacă vorbește despre lucrurile cele mai cotidiene și obișnuite.”

„Cred că este de neprețuit faptul că noi toți ne găsim pe aceeași platformă, toți urmărîm același scop, toți dorim același lucru. Eu nu măș înțeleg încă să împart poezia în compartimente, după trăsăturile necesare. În nici un caz nu măș poezia și împart poezia în lirică festivă și cotidiană! Poezia este todeauna sărbătoare, chiar dacă vorbește despre lucrurile cele mai cotidiene și obișnuite.”

„Cred că este de neprețuit faptul că noi toți ne găsim pe aceeași platformă, toți urmărîm același scop, toți dorim același lucru. Eu nu măș înțeleg încă să împart poezia în compartimente, după trăsăturile necesare. În nici un caz nu măș poezia și împart poezia în lirică festivă și cotidiană! Poezia este todeauna sărbătoare, chiar dacă vorbește despre lucrurile cele mai cotidiene și obișnuite.”

„Cred că este de neprețuit faptul că noi toți ne găsim pe aceeași platformă, toți urmărîm același scop, toți dorim același lucru. Eu nu măș înțeleg încă să împart poezia în compartimente, după trăsăturile necesare. În nici un caz nu măș poezia și împart poezia în lirică festivă și cotidiană! Poezia este todeauna sărbătoare, chiar dacă vorbește despre lucrurile cele mai cotidiene și obișnuite.”

„Cred că este de neprețuit faptul că noi toți ne găsim pe aceeași platformă, toți urmărîm același scop, toți dorim același lucru. Eu nu măș înțeleg încă să împart poezia în compartimente, după trăsăturile necesare. În nici un caz nu măș poezia și împart poezia în lirică festivă și cotidiană! Poezia este todeauna sărbătoare, chiar dacă vorbește despre lucrurile cele mai cotidiene și obișnuite.”

„Cred că este de neprețuit faptul că noi toți ne găsim pe aceeași platformă, toți urmărîm același scop, toți dorim același lucru. Eu nu măș înțeleg încă să împart poezia în compartimente, după trăsăturile necesare. În nici un caz nu măș poezia și împart poezia în lirică festivă și cotidiană! Poezia este todeauna sărbătoare, chiar dacă vorbește despre lucrurile cele mai cotidiene și obișnuite.”

interesele pe care artistul respectiv le apară, și eu cred că este fericit acel artist care are posibilitatea să rezolve problemele care îi sînt dictate de inima se împreună cu propriu-i popor, împreună cu statul cărui îi aparține.”

„Încercîndu-mi cuvîntul meu, a spus apoi M. Alighier, vreau să subliniez că, după părerea mea, discuția despre inovație este de fapt discuția despre fiecare zi a poeziei noastre. Îmi amintesc ceea ce spunea Maikovski, că poezia trebuie elaborată din nou de fiecare dată. Care dintre poezii nu cunoaște senzația pe care o ai atunci cînd ai terminat un lucru nou și cînd îi se pare că ai introdus în această operă tot ceea ce poate da sufletul tău! Sînt clipe cînd încep să te temi; — Am dat totul, am pus tot ce am; mi-au rămas pe această? Ce mi-a mai rămas? Ce voi face mai tîrziu?”

„Dar în aceste clipe nu e rău să-ți aduci aminte ceea ce poporul știe foarte bine: cu cît mai mult apă scoți dintr-o fîntînă, cu atît mai multă apă va rămîne! Eu cred că niciodată nu trebuie să ne temem de a cheltui forțele. Trebuie să ni le dăruim cît mai generos și nu trebuie să ne temem nici o clipă de a le vor seca. Niciodată nu vor seca forțele unui poet care le extrage din izvorul cristalin și plin de frumuseți, al vieții poporului!”

În cuvîntul său, EUGEN JBELEANU a arătat că opiniile care opun lirica poemului epic și invers sînt lipsite de un real interes. Vorbitorul a afirmat că nu se poate condamna la moarte un gen sau altul, numai pentru că un critic sau un poet nu mai are sîmintă de discuție. Nu există gen încercat prin definiție cu electricitate contemporană, și alți gen, pe care dacă-l abordezi, le umpli automat de praf.

Reușitele poetice depind nu de gen, ci de genialitatea sau de talentul poetului, de capacitatea sa de a capta esențele esențiale ale veacului, silind să mereu pe pozițiile cele mai înaintate.

Există poeme foarte mari cuprinse în patru versuri. Dar există și poeme lungi, care sînt foarte mari. Se poate oferi cititorului, deopotrivă, opere excelente și opere sălcii în versuri libere. Formele prozodice fixe, atunci cînd inspirația e delicată, nu pot fixa decît ceea ce îi se oferă: platitudinea.

Forma sonetului a convenit de minune lui Petrarca. Dar și Machado a folosit-o — și nici un ecou vestit nu traversează decă patruzecizec trepte ale sonetelor sale. Dimpotrivă, pe ele se rostogolesc sunetele eroice ale secolului XX, ca în acel sonet, închinat lui Lister, faimosului comandant al armatei republicane de pe Ebru, în timpul războiului civil din Spania.

Sonetul în miinile lui Arvers este o casetă plină de melancolie iubirii ignorate — transformîndu-se sub magia poetică a lui Antonio Machado într-o ladă de campanie încercată cu eroismul și dinamia revoluționară.

Ai fi nou, autentic, contemporan, a arătat, în continuare, vorbitorul, înseamnă tocmai a surprinde spiritul veacului.

Nu poți încorpora în versurile tale acest spirit al veacului fără a avea mare capacitate de dăruire, fără a avea generozitate, pe care cu toții o simțim, bunăoară, în poeziile minunate ale lui Nicolae Labis.

Abstragerea din miezul actualității, înțelegerea existenței tale în actualitate ca o prezență mai mult sau mai puțin decorativă, — iată o perspectivă împotriva căreia trebuie să lupăm cu toții.

Poetul dator față de toți și simțindu-se responsabil față de toate — iată imaginea mîndră, dramatică, profund nobilă și emoționantă, pe care genul lui Maikovski ne-a adus-o nou o dată în fața, prin exemplul minunatei sale poezii și al vieții sale.

Ce e poezia? Care-i rostul lui? Care sînt responsabilitățile sale? Iată întrebările și problemele adevărate, care merită toate discuțiile și toată atenția.”

Lund cuvîntul, VIOLETA ZAMFIRESCU s-a referit, de asemenea, la sarcinile liricii. „Cititorul de astăzi este foarte pretențios; cînd la o carte în mînă vrea să descopere sensuri noi, să caute o viziune mai adîncă a lucrurilor, a spus vorbitorul. Cititorul cere o poezie încărcată de idei, scrisă cu patos revoluționar, cu viziune romantică revoluționară.”

Referindu-se la lupta pentru calitate, care se desășoară în întreaga țară, Violeta Zamfirescu a arătat că în domeniul poeziei e necesar efortul comun al creatorilor pentru continuu ridicarea a nivelului calitativ al liricii noastre realist-socialiste.

„Dați-mi voie să le mulțumesc tovarășilor sovietici, soșii la noi în țară, pentru că pînă marea, pentru mesajul înălțat și experiența aștă de bogată și minunată a

literaturii sovietice, pe care o aduc eu ei”, a spus ALFRED MARGUL SPERBER.

„În toate țările socialiste există un larg public cititor de poezie, spre deosebire de Țara Iristă a creațiilor lirice în țările capitaliste. Tocmai de aceea, a arătat vorbitorul, în noi poezii nu pot să nu se simtă legăți firese de cititor, nu pot să nu se gîndească atunci cînd scriu la numeroși lor cititori”. În continuare, Alfred Margul Sperber s-a ocupat de problema accesibilității poeziei și a receptivității cititorului la lirică.

Relevînd marile transformări petrecute în viața poporului nostru, noua conștiință a poetului, CICERONE THEODORESCU a spus: „Toate acestea se datorează în primul rînd semnului de aur a socialismului.”

„Dar toate acestea le datorăm și poeziei sovietice înseși, de vreme ce ea rămîne pentru noi — de la generala lui V. Maikovski pînă la generala lui Al. Tvardovski și pînă la proaspetele promovii — purtătoarea celor mai umiltoare transformări în conștiința oamenilor, purtătoarea celor mai înalte mesaje umane și artistice ale timpului de azi.”

Paraluzind pe Aragon, vreau să subliniez că prin cunoașterea poeziei sovietice am înțeles cu mult mai bine această superbă frumusețe, această firească obligație, această unică satisfacție:

„Să te adresezi milioanei de oameni, acela care vor să transforme această lume.”

Noi credem că poezia nu poate fi despărțită cu nici un chip de viața,

de munca, de lupta, de cauza milioanei de oameni.

„Nu acela e poet care dezvoltă teme lirice doar ca să se valseze și e bolnav de dor și de amar, ci poezia care consacră luptei poporului toate forțele sale, spornic cu arma cuvîntului arsenalul proletariului”

„Nu acela e poet care dezvoltă teme lirice doar ca să se valseze și e bolnav de dor și de amar, ci poezia care consacră luptei poporului toate forțele sale, spornic cu arma cuvîntului arsenalul proletariului”

„Nu acela e poet care dezvoltă teme lirice doar ca să se valseze și e bolnav de dor și de amar, ci poezia care consacră luptei poporului toate forțele sale, spornic cu arma cuvîntului arsenalul proletariului”

„Nu acela e poet care dezvoltă teme lirice doar ca să se valseze și e bolnav de dor și de amar, ci poezia care consacră luptei poporului toate forțele sale, spornic cu arma cuvîntului arsenalul proletariului”

„Nu acela e poet care dezvoltă teme lirice doar ca să se valseze și e bolnav de dor și de amar, ci poezia care consacră luptei poporului toate forțele sale, spornic cu arma cuvîntului arsenalul proletariului”

„Nu acela e poet care dezvoltă teme lirice doar ca să se valseze și e bolnav de dor și de amar, ci poezia care consacră luptei poporului toate forțele sale, spornic cu arma cuvîntului arsenalul proletariului”

„Nu acela e poet care dezvoltă teme lirice doar ca să se valseze și e bolnav de dor și de amar, ci poezia care consacră luptei poporului toate forțele sale, spornic cu arma cuvîntului arsenalul proletariului”

„Nu acela e poet care dezvoltă teme lirice doar ca să se valseze și e bolnav de dor și de amar, ci poezia care consacră luptei poporului toate forțele sale, spornic cu arma cuvîntului arsenalul proletariului”

„Nu acela e poet care dezvoltă teme lirice doar ca să se valseze și e bolnav de dor și de amar, ci poezia care consacră luptei poporului toate forțele sale, spornic cu arma cuvîntului arsenalul proletariului”

„Nu acela e poet care dezvoltă teme lirice doar ca să se valseze și e bolnav de dor și de amar, ci poezia care consacră luptei poporului toate forțele sale, spornic cu arma cuvîntului arsenalul proletariului”

„Nu acela e poet care dezvoltă teme lirice doar ca să se valseze și e bolnav de dor și de amar, ci poezia care consacră luptei poporului toate forțele sale, spornic cu arma cuvîntului arsenalul proletariului”

„Nu acela e poet care dezvoltă teme lirice doar ca să se valseze și e bolnav de dor și de amar, ci poezia care consacră luptei poporului toate forțele sale, spornic cu arma cuvîntului arsenalul proletariului”

„Nu acela e poet care dezvoltă teme lirice doar ca să se valseze și e bolnav de dor și de amar, ci poezia care consacră luptei poporului toate forțele sale, spornic cu arma cuvîntului arsenalul proletariului”

„Nu acela e poet care dezvoltă teme lirice doar ca să se valseze și e bolnav de dor și de amar, ci poezia care consacră luptei poporului toate forțele sale, spornic cu arma cuvîntului arsenalul proletariului”

„Nu acela e poet care dezvoltă teme lirice doar ca să se valseze și e bolnav de dor și de amar, ci poezia care consacră luptei poporului toate forțele sale, spornic cu arma cuvîntului arsenalul proletariului”

„Nu acela e poet care dezvoltă teme lirice doar ca să se valseze și e bolnav de dor și de amar, ci poezia care consacră luptei poporului toate forțele sale, spornic cu arma cuvîntului arsenalul proletariului”

„Nu acela e poet care dezvoltă teme lirice doar ca să se valseze și e bolnav de dor și de amar, ci poezia care consacră luptei poporului toate forțele sale, spornic cu arma cuvîntului arsenalul proletariului”

„Nu acela e poet care dezvoltă teme lirice doar ca să se valseze și e bolnav de dor și de amar, ci poezia care consacră luptei poporului toate forțele sale, spornic cu arma cuvîntului arsenalul proletariului”

„Nu acela e poet care dezvoltă teme lirice doar ca să se valseze și e bolnav de dor și de amar, ci poezia care consacră luptei poporului toate forțele sale, spornic cu arma cuvîntului arsenalul proletariului”

„Nu acela e poet care dezvoltă teme lirice doar ca să se valseze și e bolnav de dor și de amar, ci poezia care consacră luptei poporului toate forțele sale, spornic cu arma cuvîntului arsenalul proletariului”

„Nu acela e poet care dezvoltă teme lirice doar ca să se valseze și e bolnav de dor și de amar, ci poezia care consacră luptei poporului toate forțele sale, spornic cu arma cuvîntului arsenalul proletariului”

„Nu acela e poet care dezvoltă teme lirice doar ca să se valseze și e bolnav de dor și de amar, ci poezia care consacră luptei poporului toate forțele sale, spornic cu arma cuvîntului arsenalul proletariului”

„Nu acela e poet care dezvoltă teme lirice doar ca să se valseze și e bolnav de dor și de amar, ci poezia care consacră luptei poporului toate forțele sale, spornic cu arma cuvîntului arsenalul proletariului”

„Nu acela e poet care dezvoltă teme lirice doar ca să se valseze și e bolnav de dor și de amar, ci poezia care consacră luptei poporului toate forțele sale, spornic cu arma cuvîntului arsenalul proletariului”

„Nu acela e poet care dezvoltă teme lirice doar ca să se valseze și e bolnav de dor și de amar, ci poezia care consacră luptei poporului toate forțele sale, spornic cu arma cuvîntului arsenalul proletariului”

„Nu acela e poet care dezvoltă teme lirice doar ca să se valseze și e bolnav de dor și de amar, ci poezia care consacră luptei poporului toate forțele sale, spornic cu arma cuvîntului arsenalul proletariului”

„Nu acela e poet care dezvoltă teme lirice doar ca să se valseze și e bolnav de dor și de amar, ci poezia care consacră luptei poporului toate forțele sale, spornic cu arma cuvîntului arsenalul proletariului”

„Nu acela e poet care dezvoltă teme lirice doar ca să se valseze și e bolnav de dor și de amar, ci poezia care consacră luptei poporului toate forțele sale, spornic cu arma cuvîntului arsenalul proletariului”

„Nu acela e poet care dezvoltă teme lirice doar ca să se valseze și e bolnav de dor și de amar, ci poezia care consacră luptei poporului toate forțele sale, spornic cu arma cuvîntului arsenalul proletariului”

„Nu acela e poet care dezvoltă teme lirice doar ca să se valseze și e bolnav de dor și de amar, ci poezia care consacră luptei poporului toate forțele sale, spornic cu arma cuvîntului arsenalul proletariului”

„Nu acela e poet care dezvoltă teme lirice doar ca să se valseze și e bolnav de dor și de amar, ci poezia care consacră luptei poporului toate forțele sale, spornic cu arma cuvîntului arsenalul proletariului”

„Nu acela e poet care dezvoltă teme lirice doar ca să se valseze și e bolnav de dor și de amar, ci poezia care consacră luptei poporului toate forțele sale, spornic cu arma cuvîntului arsenalul proletariului”

„Nu acela e poet care dezvoltă teme lirice doar ca să se valseze și e bolnav de dor și de amar, ci poezia care consacră luptei poporului toate forțele sale, spornic cu arma cuvîntului arsenalul proletariului”

„Nu acela e poet care dezvoltă teme lirice doar ca să se valseze și e bolnav de dor și de amar, ci poezia care consacră luptei poporului toate forțele sale, spornic cu arma cuvîntului arsenalul proletariului”

„Nu acela e poet care dezvoltă teme lirice doar ca să se valseze și e bolnav de dor și de amar, ci poezia care consacră luptei poporului toate forțele sale, spornic cu arma cuvîntului arsenalul proletariului”

„Nu acela e poet care dezvoltă teme lirice doar ca să se valseze și e bolnav de dor și de amar, ci poezia care consacră luptei poporului toate forțele sale, spornic cu arma cuvîntului arsenalul proletariului”

„Nu acela e poet care dezvoltă teme lirice doar ca să se valseze și e bolnav de dor și de amar, ci poezia care consacră luptei poporului toate forțele sale, spornic cu arma cuvîntului arsenalul proletariului”



# Constatare despre poezie



Intr-o pauză a consfăturii, de la stînga la dreapta: Mihail Novicov, Viktor Bokov, Mazim Tank, Demostene Botoc.

(Urmare din pag. 5)

pe om să se vadă pe sine însuși viu, în perpetuitate, să treacă în nemurire lucrurile mari ale vieții noastre. Eu nu știu cum se pregătesc cosmologii, dar cred că pentru poezie există o foarte bună baie în care ar putea intra ca să se pregătească. Rostind cuvintele, baie, mă gândesc la ceea ce spunea în cuvîntarea sa din 17 iulie 1960, la înfîlțirea cu scriitorii și compozitorii sovietici, tovarășii N. S. Hrușciov și anume că trebuie să primim critica ca o baie din care ieși mai curat, mai sănătos și mai feal.

În continuare M. Beniuc a spus: „De cea mai mare importanță este cunoașterea realității, a faptelor, contactul cu oamenii, trăirea în mijlocul celor care, într-un fel sau altul, devin eroii cărților, ai operelor noastre. De cîți ori vorbesc despre faptele de viață pe care noi trebuie să le sesizăm, mă gândesc la îndrumarea de partid care ne ajută atât de mult să pătrundem în realitate; iar cînd vorbesc despre expresia poetică adecvată ce trebuie să găsim, nu pot uita limba în care vorbim, experiența înaltășilor noștri, tot ceea ce trebuie să facem noi ca să ducem mai departe ceea ce au făcut alții înainte noastră.”

„Pentru a ajunge la poezie de înaltă calitate, avem o treabă foarte grea de făcut. Poezii noastre au o situație specială, în momentul de față. Ei caută să facă drum, să lege între ele două țărni: țărni de piatră solidă și prezentului, cu țărni de vis și viitorului. Aceasta este de fapt sarcina noastră continuă, altfel nu sîntem interesați pentru cititori. Trebuie să le spunem ceva mai mult decît știu ei. În momentul cînd noi reușim să facem acest lucru, această legătură cu viitorul, am reușit să-l facem pe om să facă un pas înainte spre viitor, căci dacă are ceva deosebit opera de artă și poezia, ea are rolul unei pietre care a fost ridicată în sus peste torentul timpului și pe care omul poate pune piciorul, ca să treacă mai

departe spre țărni de vis, care, odată cucerite, devine și el țărni de piatră iar dincolo așteaptă un alt țărni de vis.

Acesta este poate răsplată adevărată, nemărturisită, pentru fiecare din noi, anume de a fi intruchipat prin cuvinte frumoase în imagini nepieritoare visuale.

Dar există, după părerea mea, o bucurie și mai mare, anume aceea de a ști că treapia ridicată de tine a servit pentru pasul unui om care a călcat înspre viitor. Vă aduc în minte ce spunea Maiakovski despre recompensa lui pentru poezie. Spunea că poezia nu i-a adus nici ruble și că nu-i trebuie nici glorie. El se mulțumește cu o cămașă curată!

Eu cred că el avea însă o satisfacție pe care rar a avut-o vreodată un poet, poate nici măcar mult ca M. Beniuc: acela de a ști că ceea ce a făcut el este cunoscut și de a fi cel mai mare poet al revoluției noastre. Aceasta era bucuria și recompensa lui maximă.

Pentru a face însă omeniști astfel de servicii este nevoie de multă dăruire. Și, se mai cere probabil și oarecare modestie, adică să nu avem impresia în permanență că noi am făcut totul, și încă în modul genial. Nu e vorba de falsă modestie. Este vorba de modestia despre care vorbea Maiakovski, anume de a nu fi sigur că ceea ce ai făcut este desăvîrșirea intruchipată! Să ne însușim o reală modestie care să ne caracterizeze și ca artiști, și ca oameni care trăiesc într-o lume nouă, în lumea socialismului.”

În încheiere, M. Beniuc a spus: „Sînt foarte bucurat că am putut să discutăm toate problemele majore ale poeziei cu tovarășii noștri sovietici care ne-au ajutat ca niște ostenți dintr-o armată încercată în marea bătălie pentru arta cea mai bună, cea mai avansată, a timpului nostru. Prin ea am putut să ne înțelegem și pe noi înșine mai bine. Înțînirea noastră mai merită să fie cu entuziasm salutăată și pentru faptul că ea a avut loc pe drumul mare al realismului socialist, drumul de glorie și de victor al literaturii.”

# O ADUNARE GENERALA

(Urmare din pag. 1)

se gîndeau îngrijorați că podul nu se va fi niciodată plin. Azi, par pu veștii cu totul copilărești și naive părăsindu-l, membrii colectivității vor minca la cazan și că li se va da pînă și ciorba cu polonic și cu porția. De multă vreme nu mai crede nimeni astfel de bazaconi, dar ele au putut fi crezute și răspîndite într-un timp. Iată acum, au trecut unsprezece ani de la înfîlțirea gospodăriei colective din lecea Mare. Ea a început cu 66 de familii și cu 336 de hectare dar azi sînt în gospodărie toate cele 988 de familii din comună, cu 3112 hectare. Gospodăria care în 1957 avea 1.175.298 lei la fondul de bază, are acum 5.634.759 lei la fondul de bază și venitul ei anual trece de opt milioane. Beșugul acesta se reflectă și în castilele magazionerului Știr Tudor, dar nu numai la rubrica „avut obștesc”, ci și la zola-pate de cereale împărțite pentru zile-muncă preslate de colectivități. Știr Tudor s-a ridicat să citească o listă lungă de 40 de colectivități care (închippui-i-vă!) nu și-au ridicat nici acum (în martie 1961) cerealele convenite pentru munca lor de anul trecut.

Știr Tudor, care e un simplu magazioner, care nu e nici psiholog și nici sociolog și nu are cunoștințe măcar elementare de economie politică, s-a ridicat în fața sutelor de colectivități să-și exprime nedumerirea: — Sînt potruzeți de tovarășii și nu pot înțelege de ce n-au venit pînă acum să le dau grîul și norumbul și zahărul și ovulul. Așa ceva nu se poate. E rușinea! Bela Avram, de exemplu, n-a ridicat nici un bob de grîu! — Păi am destul din celălalt anul a ripostat el încriminat, dar magazionerul a continuat pe tonul său consternat, moralizator: — Mai, tovarășii, degeaba-mi spuneți mie. Așa ceva nu se poate. Cîine-a mai pomenit așa ceva? — Într-adevăr, cine a mai pomenit așa ceva în istoria milenară a țărînimii noastre: să muncesc, să semene grîul, să-l treiere și să-l lase în magazii? Eram tot atât de consternat ca și magazionerul din lecea Mare: am trăit s-o văd și pe-asta! Știr Tudor continue, asudat, să-și convingă vecinii de scurte, uluit de atîta delăsare: — Mai tovarășii de ce nu vreți să

înțelegeți? Sînt ale voastre... Încercați degeaba magazinele colective!... — Păi nu înțelegi că nu mai avem loc în poduri? — Pe Știr Tudor îl treceau sudorii reci și fierbinți, se perpelea pe scaun, parc-ar fi stat pe cuie înroșite și nu putea pricepe nici în ruptul capului de unde putea să vină așa încapățînare și rea voință. Mă uitam la el cu o plăcere abia ascunsă înțîm leuceau ochii de risul abia stăpînit, iar el îmi spunea tremurînd de indignare: — Tovarășe dragă, păi spuneți și dumneavoastră... — Apoi, parcă mi-ar fi ghicit gîndul care-mi dădea ghies să rid cu o plăcere grozavă, din adîncul rîrunchilor, mi-a spus: — Oh, tovarășe dragă, și dacă i-ași fi văzut în 1950 cum întrebau: „are gospodăria elita pînă cîl sîntem noi în stare să mîncăm?” — Și a început să bîntîlnă magazioner să ridă de înfrîmarea aceea ciudată din care nu știa cum să iasă.

Intîmplarea cu magazionerul a trecut, uitată repede de adunare. Cîineva s-a ridicat să atragă atenția asupra unei deficiențe, gravă după modesta lui părere: — Arăturile de primăvară sînt bune, le-am măsurat și eu adîncimea cu brazometrul, sînt făcute la adîncimea legală (grozav îmi plăceau expresiile acestui vorbitor!) dar nu s-grăpale. Au rămas bolovanii cît roata căruței de mari și cred că nici polișicul nu le mai poate sfărîma. La vîrsarea noului canal în canalul secundar c-510, la fel am văzut arături cu bolovanii mari în brazde. Nu văd cum se va face acolo producția... Cîineva l-a întrerupt ca să-l întreb: — Cine crezi că-i vinovat? Numi tractoristul respectiv? Dar brigadierul ce păzește? De ce semnează brigadierul actele de recepție a lucrărilor SMT, dacă ele sînt slabe? — Pe urmă, atît s-a ridicat să-și povestească o pănănie a lui, pe care n-o putea înțelege: — Am lucrat în țărni la transportul sfeclei de zahăr, cu căruța. (Se uita într-un carnet, citea ceva acolo, se vedea că vorbește documentat, pe baza de cifre). La primul transport țărni căruța-mi-a fost scotită în 340 de kilograme. Nu mi-a venit să cred. La al doilea transport greutatea căruței a crescut la 380 de kilograme și la al

treilea 450 de kilograme. Păi în celălalt an cînd aveam la cîntar din pricina corpurilor străine la sfecla de zahăr un scăzător de nouă procente, săreau inginerii și brigadierii și președintele cu gura pe noi, dar anul trecut nici la șaisprezece procente n-a mai zis nimeni nimic! Cum vine asta, măi tovarășii? — Se părea că are dreptate și nu știam ce va spune președintele în problema aceea delicată. Așteptam cu interes răspunsul acestuia. Îndată ce a terminat tîrîndul colectivizat, s-a ridicat președintele la replică: — Cu țărni căruței s-a petrecut așa: aș încercat sfecla cu pămînt pe ea și bineînțeles că pămîntul trage la cîntar și rămîne în căruța. S-a făcut pe vremea cea cu noroi mult și noroiul nu se dezlănea ușor de pe sfecla, dar numai eu știu cîl am avut de furcă în săpătîmniele celea cu directorul fabricii de zahăr.

După ce s-a închis și această discuție, s-a ridicat un colectivizat să spună mîhnit, întors cu fața către întreaga adunare, pe un ton care-ar fi fost în stare să bage în pămînt de rușine chiar și pe omul cel mai nesimțitor: — Păi, se poate, măi tovarășilor? Sînt conducători de căruța care cînd merg la cîmp lasă în urma lor pe drum dîre întregi și groase cîl brațului unui om, de îngrășăminte chimice! Păi acolo sînt multe pînă în plus, de ce să nu ne dăm seama de acest lucru? Și încă ceva. Mă doare că aici nu s-a pus încă problema pomilor. Noi am pus sute de pomi tineri, cruzi. De ce nu păm țărni față de ei parc-ar fi niște lemne uscate și moarte? Unii trec cu căruțele și-i frîng, alți pomi sînt cu tulpinile roase de iepuri! — Să împuscăm iepurii! A strigat cîineva din fundul sălii și mă așteptam să izbucnească în clipa următoare lăloite mari de ris, dar sala a continuat să tacă adînc și să asculte cu un respect profund nu numai pentru vorbitor, ci mai presus de orice pentru avutul obștesc.

N-am putut înțelege atunci, nu pot înțelege nici azi, de ce-a spus președintele că adunarea aceea generală nu fusese organizată, pe cît se așteptase el și că celelalte au fost într-adevăr de neuitat și că dacă m-aș fi nimerit măcar la una din ele, aș fi avut ce să notez într-un calet înțeg.

Petru VINTILA

# Brașov

In zori, un smoc pufos de ceață Se sfîșie în vînt, pe creste; Prelung sirena dă de veste Că-ncepe-o nouă dimineață...

Privește Timpa în cetate Al muncii grandios afîș; Ascultă freacă-mă-n frunzi Și-n Warthe soarele cum bate...

Orașul a ieșit din Schei, Dintre grădinile adînci, Ca un izvor de prundul stînci Lărgindu-și prundul albiet,

Și-a revărsat înspre cîmpie Noi cartiere și uzine; I-s brațele de forță pline — Cu fața cronică o serie...

Trecutul înapoi rămîne Cu turnuri, porți și catredrală, Cu anacronica lui fală — Cu ziduri ce s-au drut stăpîne...

Din Șapte-Sate în Stupini Și peste Țara Birsei — toată, Fac, ageri, ochii-mi, largă roată Și mîndri scapără lumini,

Pe cînd un stol de porumbei Iși filfite mătasa-n zbor Și din al frunzi-nalt pridvor Țîșnește gîndul după ei.

Vania GHERGHINESCU

# Ora fericită

Bate-n cărămizi lumina cu ființe dulci în ea. Se arată-o balerină și-n-o lume se arată... Oh, e-o lume în lumină nesperat de-adevărată, și-i un dans, cînd la amurguri bate-n cărămizi o rază cu ființe dulci în ea.

Parcă am căzut din ore și-a rămas din mine doar o mirare visătoare. Se-nfiră și mi-apare că-mendrea-să sonoră, ale umbrei, pe calcar.

Și de-odată, o răcoare mă-nconjoară, mă subție, dinspre lună, curgătoare cum era-n copilărie: luna are nas și gură și sprîncene și bărbie.

Voi, schimbări și creșteri zvelte, sufletul mi-l potrioiți ca pe o statuie, iată, cînd mai sus, cînd jos, cînd roată, ridicîndu-l acoladă peste-orașul suitor.

...Nici n-ar sta ca mai-nainte, neschimbat, ursuz, de piatră. Ci mi-l simt cum se-alungește după-orașul care crește înfîgîndu-și creasta-n lună,

cînd petrecerea răsună a dinumera ciudate din lumina care bate galeșă, în cărămizi.

Nichita STANESCU

U storia literară, dezgropată din uitare numeroase folii macedoniciene, le subliniază o continuitate peste care tîndra generație contemporană putea trece destul de ușor, dînd fiind mai ales electivismul literaturii din paginile lor. În schimb, ceea ce mai apăsătoare Evenimentul literar și Lumea Nouă, putea ușor găsi continuitatea unor nume et familiare; reprezentînd o tradiție demnă de încredere. La ciudatul ziar Liga ortodoxă, azat pe o campanie absurdă, Macedonici era director politic, iar prim-redactor era Eugen Valcan, care fusese unul dintre redactorii frunziși ai ziarului F.S.D.M.R. și care scosese împreună cu Panait Mușoiu și Ștefan Bogdan, în 1939, Școala Nouă. Liceanul Ion Theo putea fi cucerit pentru programul celor 8 suplimentare literare ale ziarului, Liceanul Sadoveanu putea fi, eventual, în prezența unor nume familiare, dintr-o presă și revuistică încă tîndră, de absolut prestigiu în intelectualitatea leșeană mai ales. Ulții cîrăci macedonicieni G. Cair sau Gh. Sîmion-Bocescu, de fapt, în Lumea Nouă, Argezi debutase în suplimentul fișii macedonician al Ligii ortodoxe. Sadoveanu în Revista nouă, urmat de Carmen, reviste care nu se anunțau, direct, ca fiice ale literaturii.

Intr-un număr din Carmen, adolescenții crescut în tradițiile leșene putea găsi alături un articol al lui Macedonici și un poem în proză La mormîntul lui Eminescu. În revista ce literaturii apărea într-o nouă serie, în 1939, abîndu-l ca secretar de redacție pe Ștefan Petică, cunoscut poet socialist, Carmen își constituia apariția cu o largă îngrămădire a tinerii generații. Sadoveanu, care, la Viața Nouă fusese în tovarășia debutanților Anghel și Galaction, e acum în aceea a lui Panait Cerna și C. Sandu (Aldeu), fiecare dintre acești diferiențiali, dacă nu ostili pe deplin, poeziei lui Macedonici. Împreună cu ei se afla cite un poet descurat direct de la Evenimentul literar, ca Rodion, cite un militant ca Mușoiu, în vreme ce colaboratorii reprezentativi erau unii ca Gabber, Dona, N. Mihăilescu, Bocescu, Cair, I. Costin, D. Nănu etc. Așadar revistele macedoniciene fîneau, temporar, locul pe care-l ocupau înainte cu cițiva ani revistele socialiste, chemînd către ele gînerul scriitoricesc uneori prin programul artistic inovator deși confuz, dar mai ales prin conținutul unei tradiții scrise și trăită și nostalgică, în care tematica

# Permanențele „Contemporanului”

părea de straniu, scumpă tineretului format la școala Contemporanului, domnia de mișcare, de idee, de activitate creatoare, și legat de numele întîlnite anterior în presa socialistă. Filiația Contemporanului este însă, de fapt, mai adînc în aceste reviste, care încercară să focalizeze mișcarea literară a anilor de criză. Conștientizînd neîncetat, Macedonici în 1899 se adresa tineretului cu totul altfel decît în 1935, cînd caracterizase poezia viitorului în opoziție nu numai cu tradiționalismul ci și cu caracterul popular. Crescut în școala Contemporanului, cititorul ar fi fost atunci îngrozit și definitiv pierdut pentru cauză, dar acum, încă neinițiat în fondul limbajului sibinic, trebuie să fi ascultat parte nedumerit, parte fermecut, ca poporul adunat la Blaj să asculte discursurile latinizîndu-l patrioț, oracolul macedonician la respărîta Literaturii: „Căci ce va învia și va fi sublim atunci, va fi inima tinerimii, pe care zadarnic s-au cercat s-o usuce și s-o omoare. Și ce va mai învia — vor fi generozitățile astăzi moarte. Și ce nu va fi mort — va fi simțul artistic, simț ce este astăzi fără grai și fără lăcăr de viață. Și ce va fi nobil — va fi cel sărac... Nu se va mai rîde de el cum se rîde astăzi. Al și rămas sărac într-un timp de corupțiune, va fi considerat ca cea mai mare virtute. Săracului nu i se va mai zice: prost și timpot, cum i se zice. Avuția nu va mai fi un merit — sau supremul merit... Mulțumiri nu se vor mai da de partea celui tare. Ele vor ocroti pe cei care, eroi, lupți cu viața, cu restrînge din destinele lor, cu ei înșiși. Curențele oficiale, orientate de puterice, vor fi coborîte de genul poporului, de voința lui, de forța și de frumusețea lui. Cel izbîit, cel năpăstuit, victime sublime ale creștinismului în izbînda finală a luminii asupra întinericului, își vor avea în curînd ziua lor”. Asemenea proorocii de ordin social mai mult decît estetic erau o transcripție eladescă a aristocrației din presa vechiului socialism, cu care a fost alit de familiar tineretul născut la 1880. Măruntele reviste macedoniciene ca Viața Nouă și Carmen mai ales acest program îl reflectau cu poezia și cu proza lor continuarea unei tradiții scrise și trăite și nostalgică, în care tematica

socială și umanitară era întocmai aceea a Contemporanului, cel mult plantate într-un cadru exotic și convențional. În vreme ce poezia lor șovăia între versuri tradiționale, epigonice, și mediocrități „simboliste”, proza năzua spre ceea ce Macedonici slăvea drept „neoromantism”. Iară să aducă, în esență, decît ceva mai mult exaltare sentimentală decît în proza Sofiei Nădejde. Iar față de ceea mai reprezentativă poezie a epigonilor macedonicieni, adolescențului Sadoveanu avea să fie intrinsec, delimitîndu-se de ea în căutarea aceluși „alceve” către care aspira. „Cavaleri, cobolzi, emtri și temple, cabule strani — avea el să scrie — toate ar fi putut să fie ceva și nu erau nimic. Voină alceva. Desigur, toți voim alceva, dar nu asta”. Mai devreme sau mai tîrziu, atît Sadoveanu cît și Argezi aveau să părșească revistele macedoniciene. Și în cazul unuia și în cazul celuilalt, factorul determinant va fi, inconștient, reluarea mai de aproape a tradiției Contemporanului sau a contactului cu mișcarea socialistă, reflectată după 1900.

Retragerea grănică a lui Sadoveanu din sfera publicațiilor macedoniciene levedea tocmai ampluțoarea forță centripetă a acestora față de tinerii care veniseră către ele, de peisajul sterilizat al deceniului, pentru că vroiau alceva, dar erau dezamăgiți de ceea ce ele le ofereau. Sadoveanu își preciza investigarea ineditului nu pe o explorare a unor țărîmuri sociale și ungi ci ca pe una a tradițiilor artistice românești și a realității sociale înconjurătoare. Acolo unde epigonismul părea să demonstreze epuizare, se aflau, în profunzimi, virtuțitățile nemărginite ce trebuie să fie mobilizate. Sadoveanu căuta o anumită „înlocare”. Nu se dădea stăgura ca cître continuitate și progres de la trepătele deja cucerite. În aceste împrejurări el se îndreptă spre o nouă revistă care apărea în 1899 — Pagini literare, condusă de Artur Stavri și Ion Gorun. Treacătoare și aceasta, ea reprezenta însă un moment de reacție față de criza literară și de regrupare

socialiste, a unor tendințe firească era — sublinia ironic Sănelițevici — să arate, fără să evite exagerațiunile, putreziciunea societății actuale”. Așu- par acestui denunț întemeiat al lui Sănelițevici lăudîndu-l că mai avem de meditat, pentru a înțelege cit de determinantă e școala Contemporanului în formarea inițială a scriitorului Sadoveanu.

Cu o evoluție diferită, marcată de semnificațive pauze ale odărilor ex- gente, Tudor Argezi înscrie la rîndul-l drumul separării de Macedonici și al întorcării la tradiția Contemporanului, într-un anumit sens, mai pregnant ideologic decît estetic. Absența debutantului din 1898 încolo se închide, deocamdată, cu anul 1904, în paginile Liniei drepte, pe care o conduce împreună cu alți tineri, de formație puternic socialistă. Delimitarea de conaștii macedoniciani are loc în același timp cu afirmarea unor noi poziții social-politice apropiate de celea ale mișcării socialiste în reorganizare. A treia reapariție a lui Argezi, în paginile Vieții sociale încununază procesul. În forme noi, Argezi își exprimase, în cunoscuta Rugă de seară — adeseori citată — o artă poetică proprie celei pe care o ceruse Chereza artiștilor ceadeni. Viața socială poetică și indiscutabil, integrată în cea mai firească filiație a Contemporanului, tar Argezi este poetul ei reprezentativ „poetul cel mai revoluționar al vremii noastre” — cum îl numește editorialul revistei. Depășind, în direcții diferențiate prin genul creator individual ca și prin afinitățile de program artistic, vechia școală a Contemporanului, cei mai mari scriitori ai vremii noastre confirmă, totodată, drumul hotărîtor deschis de această școală a socialismului și a artei pure în slujba poporului. Revistei Contemporanului, mișcării politice și culturale promovate prin ea și prin publicațiile ce au continuat-o, i se datorește, de fapt, tradiția progresistă a literaturii scriitorilor noștri maturizați în primele decenii ale secolului 20. Cîna muncitoare revoluționară și partidul ei de tip nou, aveau să-și exercite influența la alt nivel ideologic și artistic, îndrumînd scriitorii pe drumul realismului socialist. Dar pînă atunci școala Contemporanului își spusese cuvîntul. În anii revoluției socialiste, cu ajutorul partidului nostru și alături de generațiile fostre, reprezentanții celor mai vîrșnice generații scriitoricesci au reluat, peste decenii și pe o treaptă superioară, elanurile creatoare ale tinerimii fertilizate la lumina vechii reviste de la 1881.

Savin BRATU



GAVRIL MICOȘOY (Din „Expoziția de por...”) Ștefan Arteni, laminorist, Cîmpia Turzii (Din „Expoziția de por...”) = Sala Palatului R. P. R.



Primele zile ale Festivalului

Moscova, 11 iulie, prin telefon

englez autentic cărui Reisz nu-l găsește nici o țesătură. Dar acesta nu este singurul film prezentat în afara concursului. Numai într-o singură zi — luni 10 iulie — au fost proiectate producții ale studiourilor din Belgia, Olanda, India, Mexic și Suedia. În total la Moscova vor fi prezentate publicului, în afara concursului, 28 de filme artistice sau documentare.

Atenție, la începutul primei proiectii, filmul norvegian în culori "Recolta bogată", realizat de Nils Møller, după scenariul lui Odda Berset, filmul este brodat pe conflictul acut care izbucnește între două generații ale unei familii de pescari norvegieni.

Interesul stărilor de film este dovedit de conferința de presă a cineștilor japonezi care a avut loc marți dimineață. Peste o sută de ziaristi l-au aplaudat pe Shindo care a răspuns cu amabilitate întrebărilor ziaristilor.

— Ce v-a determinat să renunțați la dialog? întrebă cineva. — Esența expresivității în cinematografie constă în montaj.

Ne-a fost oferite și date biografice: Shindo are 49 de ani. S-a născut la Hiroshima. El ne-a spus că filmul "Copiii Hiroshima" l-a realizat în memoria familiei sale care a murit în timpul bombardamentului atomic.

Vreau să pomenesc și filmul englez "Kurulubedda", o realizare remarcabilă pentru o cinematografie atât de tânără.

Dar parolul cu proiectiile festivalului se desfășoară și pe străzile principale ale Moscovei. Goana după cartele de bilete, vizitarea expoziției cinematografice din Piața Manciului, așteptarea unei vedete în piața "Pușkin" unde se află sediul "Rosija" sau în fața hotelului — iată ce completează peisajul moscovit în aceste zile.

Sint foarte fericită că am sosit la Moscova — a spus artista italiană. Sper că îmi voi petrece timpul în mod plăcut. Pe aeroportul din Moscova mi s-a făcut o primire foarte caldă.

Sper că îmi voi petrece timpul în mod plăcut. Pe aeroportul din Moscova mi s-a făcut o primire foarte caldă. Sper să cunosc mai de aproape poporul sovietic, să aflu mai mult despre el. Faptul că nu cunosc limba rusă nu va împiedica aceasta.

Iuri KONSTANTINOV PARTICIPANTE LA FESTIVALUL INTERNATIONAL AL FILMULUI DE LA MOSCOVA



TATIANA SAMOILOVA (U.R.S.S.)



RITA LIMONTA (Cuba)



ELIZABETH TAYLOR (S.U.A.)



RUMIANA KARAVELOVA (R. P. Bulgaria)



Scene din filmul „Două lozuri”



Mihai TOLU

LETER POPESCU NAȚA CU TIPOLOGIA CEHOVIANA

maginind un București primăvăratec și pictural, cu procesiuni și carnavaluri, realizatorii filmului „D-ale carnavalului” au pierdut din vedere „venitul nativ” pe care Caragiale l-a recunoscut în scrisul lui Eminescu tocmai pentru că-și știa prețul și aroma.

Pe lângă un București primăvăratec și pictural, cu procesiuni și carnavaluri, realizatorii filmului „D-ale carnavalului” au pierdut din vedere „venitul nativ” pe care Caragiale l-a recunoscut în scrisul lui Eminescu tocmai pentru că-și știa prețul și aroma.

Pe lângă un București primăvăratec și pictural, cu procesiuni și carnavaluri, realizatorii filmului „D-ale carnavalului” au pierdut din vedere „venitul nativ” pe care Caragiale l-a recunoscut în scrisul lui Eminescu tocmai pentru că-și știa prețul și aroma.

Pe lângă un București primăvăratec și pictural, cu procesiuni și carnavaluri, realizatorii filmului „D-ale carnavalului” au pierdut din vedere „venitul nativ” pe care Caragiale l-a recunoscut în scrisul lui Eminescu tocmai pentru că-și știa prețul și aroma.

Pe lângă un București primăvăratec și pictural, cu procesiuni și carnavaluri, realizatorii filmului „D-ale carnavalului” au pierdut din vedere „venitul nativ” pe care Caragiale l-a recunoscut în scrisul lui Eminescu tocmai pentru că-și știa prețul și aroma.

acest început de secol! de trei ori ruse!... Nimic nu-l poate așeza pe Leter Popescu în trista familie a tipurilor de funcționari obidiți din paginile lui Cehov.

Pe lângă un București primăvăratec și pictural, cu procesiuni și carnavaluri, realizatorii filmului „D-ale carnavalului” au pierdut din vedere „venitul nativ” pe care Caragiale l-a recunoscut în scrisul lui Eminescu tocmai pentru că-și știa prețul și aroma.

Pe lângă un București primăvăratec și pictural, cu procesiuni și carnavaluri, realizatorii filmului „D-ale carnavalului” au pierdut din vedere „venitul nativ” pe care Caragiale l-a recunoscut în scrisul lui Eminescu tocmai pentru că-și știa prețul și aroma.

Pe lângă un București primăvăratec și pictural, cu procesiuni și carnavaluri, realizatorii filmului „D-ale carnavalului” au pierdut din vedere „venitul nativ” pe care Caragiale l-a recunoscut în scrisul lui Eminescu tocmai pentru că-și știa prețul și aroma.

Pe lângă un București primăvăratec și pictural, cu procesiuni și carnavaluri, realizatorii filmului „D-ale carnavalului” au pierdut din vedere „venitul nativ” pe care Caragiale l-a recunoscut în scrisul lui Eminescu tocmai pentru că-și știa prețul și aroma.

de „romaniuri” la modă. În ceea ce-l privește, Caragiale știe bine că dom’ Leter nu va înnebni după tirada sa liberalo-flevistă rostită în fața bancherului carei contesă va-labilliza „lozurilor”.

Pe lângă un București primăvăratec și pictural, cu procesiuni și carnavaluri, realizatorii filmului „D-ale carnavalului” au pierdut din vedere „venitul nativ” pe care Caragiale l-a recunoscut în scrisul lui Eminescu tocmai pentru că-și știa prețul și aroma.

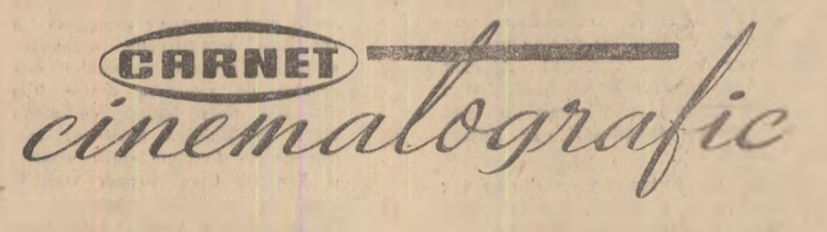
Pe lângă un București primăvăratec și pictural, cu procesiuni și carnavaluri, realizatorii filmului „D-ale carnavalului” au pierdut din vedere „venitul nativ” pe care Caragiale l-a recunoscut în scrisul lui Eminescu tocmai pentru că-și știa prețul și aroma.

Pe lângă un București primăvăratec și pictural, cu procesiuni și carnavaluri, realizatorii filmului „D-ale carnavalului” au pierdut din vedere „venitul nativ” pe care Caragiale l-a recunoscut în scrisul lui Eminescu tocmai pentru că-și știa prețul și aroma.

Pe lângă un București primăvăratec și pictural, cu procesiuni și carnavaluri, realizatorii filmului „D-ale carnavalului” au pierdut din vedere „venitul nativ” pe care Caragiale l-a recunoscut în scrisul lui Eminescu tocmai pentru că-și știa prețul și aroma.

Muzică, dramatism, contemporaneitate

marxist-leniniștii existență, ca pe o lupă la forțelor, ca o ciocnire a neclintit cu noul care trebuie să-și croiască anevoie drum până la deplină sa afirmare? Și apoi care arată este capabil de a mai răcoltoare învieri asupra oamenilor dacă nu aceea a marilor conflicte umane? De la această convingere au pornit unii compozitori care și-au propus să vorbească despre marile evenimente și idei ale luptei pentru socialism din perspectiva profundelor zguduiri produse în conștiința oamenilor, a urzilor încordări pe care o implica fărâșirea unei societăți noi, a jertfelor și suferințelor prin care poporul izbutește să-și cucerească o viață mai bună.



AEROPORTUL NU PRIMESTE

Pavel Kohout, unul din cei mai de seamă dramaturgi cehi contemporani, împreună cu regizorul Cenek Duba au conceput un subiect dens, în care personaje evoluează simțos, definindu-se nu printr-o singură replică sau acțiune, ci printr-un complex de relații cu lumea înconjurătoare. Problemele eticii socialiste, cărora le este înclinat sărăciul, destul de sint rezolvate consecvent, până la capăt, în adevărată tensiune a spectacolului printr-o tratare cinematografică sobră, dar nu austeră, patetică și mai ales lipsită de didacticism.

Mihai TOLU

(Continuare în nr. viitor)





Dans popular mongol, în interpretarea artiștilor Teatrului muzical dramatic din Ulan-Bator.

DOJOO DORS

S. ERDENE

Miniaturi

Nu ne-am întâlnit de-a aproape,
mîna nu ne-am dat...
Din copilărie toluși visul ne-a legat.
Oaspăt aș fi vrut să-ți vin;
cal n-aveam, nici carte,
Dar acum am mînz năvalnic:
versul nou zburînd.
Astfel că sub bolta-albastră
— a cerului, departe,
În Rusia tu m-așteaptă oaspete curînd.

Privind munții

Cu măreție urcă spre cer
creste de munți
— ghefari scînteiază —
te cheamă dincolo de norii cărunți
înălțimile noi, te-ndeamnă, te cer:
„Priveste-ne. Cu vitejie
ni te alinază;
chiar dacă încă ești mic
pornește spre creste
pe trepte de stînci suitoare,
și vei deveni un titan
alături de soare.

În rominește de GEORGE DEMETRU PAN

PE DRUMURILE MONGOLIEI DE AZI

Ne sculam, într-una din zile, mai de dimineață și scoborim în sala restaurantului „Altai” cu mare grabă, fiindcă afară, în fața hotelului, ne și așteaptă mașinile. Servim repede ceaiul, cu toate accesoriile micului dejun în care predomină, ca de obicei, bucatele găluite cu seu de oate, bogate, dealfiminteri, în calorii, apoi bom lute cîte un păhăruț de rechiu „Nilisai” și ieșim. În stradă, suflă un pui de vînt năstrucnic ridicînd în răstîmper pe sus vîrtejurile de colb și nisip negru. Cu toate că cerul albastru al dimineții e lăcrat doar ici-colo cu clișee năstrucii albi ca bumbacul, iar soarele, abia răsărit, e orbitor de luminos, gerul ne taie răsufărarea. Căluza noastră, tovarășul Ciec Son, ne alege din urmă, împărțindu-ne cîte o pușcă sprintenă de vîntătoare, păstrîndu-și bineînțeles una și pentru dînsul. Din cîte ne înțelegem, vorbind în rusește, avem a călători departe, tocmai la 1.700 kilometri de Ulan Bator, capitala țării. Ne urcăm în trei automobile „Volga” și pornim cu mare viteză, ieșind din oraș pe linia gara centrală și tăind apoi înspre vest linia ferată Moscova-Pekin. Pe alocuri, cînd mașinile ies din căscătura munților și urcă pe șoselele ondulate și căptușite subtil pe ocașuri sticloase, vîntul e atît de puternic încît pare gata să ne umfle pe sus și să ne dea de-a dura. Afară, dincolo de geamuri, pe lăpșane, din loc în loc dezgolite, se vad păcînd cîrdirii răzlețe de cai mîlțieri, iar pe fir de văioage, urmind pozele întorochiate, se înșiră, ca mărgelele pe aia caravanele de cămile roșcate. Altmăi că mai spre stînga și cămilele sălbatice, după cum există de așezeni, viețuind în război cu domesticirea, cei și oi. Fiindcă deocădată armeele nu ne fac trebuință, oprim undeva în șosea și luînd la ochi clișuij cu oboroaca pe care-i mină vîntul, slobozim după ei focuri surde ale căror zgomete pier deîndată în imensitatea pustului, ca și cînd am țoșge cu pistoale cu pelite. Nu ne permitem însă să zăbovim mult, fiindcă deosebii de răbufnirile vîntoacei, cele minus treizeci de grade pe care le înregistrează temperatura ne trimite îndărăt în mașini. Ne continuăm drumul, timp în care insoțitorul nostru, diplomat al unui institut superior de învățămînt din Moscova, ne povestește despre creșterea vitei care constituie baza economiei naționale a Republicii Populare Mongole, reprezentînd ocupația majoritară populației țării. Altmăi, astfel, că gospodăriile nomade ale eraților, — ale crescătorilor de vite, — se dezvoltă necontenit pe baza însușirii de către păstori a metodelor moderne de îngrijire a vitei și prin crearea unei baze furajere permanente și a unei largi rețele de centre veterinare și zootehnice. Din 1937, cu ajutorul Uniunii Sovietice, în Mongolia a început să se organizeze de așezeni o serie întregă de stațiuni de mașini pentru costit finul care joacă un rol important în dezvoltarea zootehniei, ele însemnînd puternice mijloace pentru introducerea metodelor tehnice înaintate în creșterea vitei. Tot cu sprijinul Uniunii Sovietice la o amplă dezvoltare agricultura națională a eraților, aceasta devenind o ramură foarte importantă a economiei cu perspective extrem de vaste. Dar, despre toate aceste înălțări ne dăm seama mai lesne nu lîrzie vreme, oprînd cîte amiază la gospodăria de stat „Jargaant” (Fericiștea) situată la vreo 250 kilometri de Ulan Bator. După ce trecem printre zeci și zeci de lîrte și ajungem în fața clădirii de zid a administrației, de undeva de după un șir de magazine, venind de la niște ocașe din preajmă, ne iese înaintea tovarășul C. Dorjenteu, secretarul comitetului de partid al gospodăriei. E un bărbat ce a 45 de ani, scund la trup, dar virtuos, cu ochi mîlție, negri și cînd ne vede cu arme, dă să ridă. De la el, de la ocașele din apropierea gospodăriei, abia a plecat, susă pe fugă, o halită de lupi care s-a năpustit, ziua-n amiaza mare, acolo. Secretarul e și nu e supărat din

pricina aceasta, fiindcă asemenea întâmplări, mai frecvente în ara, acum, în martie, odată cu primăvara, cu luna porcului alburiu, devin tot mai rare. De altminteri, gospodăria e destul de avută, ea posedînd peste 15.000 capete de vită, vreo 10.000 de oi cu lînă merinos și Altai-gigante semi-lînă, 1.700 vaci cu lapte, 1.500 cai de muncă și de cursă, 1.000 porci de rasă locală, 6.000 găini și cîteva sute de cămile. Suprafața de teren pe care o totalizează gospodăria e de circa 200.000 hectare. Deocădată însă pămîntul destinat pentru agricultură e însumat 12.000 hectare în 1958, iar în 1959 s-au cultivat 18.000, dintre care 12.000 hectare cu grâu, iar restul cu secară, orz, ovăz, mei și altele. Punîndu-ne la dispoziție aceste date, ne servește, fiindcă ne vede cam înfrigurat, cîte o ceașcă cu lapte fierbînte de

ceea ce-i dă dreptul însoțitorului să-și amintescă despre anumite versuri lirice. Textele poezilor cu pricina aveam a le căpăta însă abia la întoarcerea în Ulan Bator, dar fiindcă versurile m-au căștigat chiar pe loc, jata-le în modeste-mi tălmăcire. Autorul primei dintre ele, „Ochii iubitei”, e Sengiin Erdene și ea e următoarea:
De ochii-ți negri, luminoși,
Nu mă mai salur, fiindcă sînt,
Din tot ce știu pe-acest pămînt,
Ceț mai adînci, mai dragăstioși.
Privirea ta curată-i cum
Doar roua-n zori mai poate fi
Cînd cade peste flori. Deși
Și roua-i parcă mai altcum.
De crezi, am întâlnit ochi mulți
Severi și mîndri, buni și răi,

Îndelung la școala medie. Aceasta are prezente clase și cuprinde 98 la sută din copiii școlariabili din Aimaq, din söt, populația Aimaacului cîntîndu-se la aproape 3.000 locuitori. În ceea ce privește cîștigul mediu al unui muncitor permanent, acesta variază de la 350 la 400 tugrici lunar, un tugric fiind egal cu două ruble. În perioadele de vîrf ale muncilor agricole un lucrător de înaltă calificare, ca, de pildă, un combainier, poate cîștiga și cîte trei mi tugrici pe campanie. Așa se face că mai bine de 40 lucrători deaci și-au cumpărat în ultimii ani motocicletele, iar de dată recentă unul și-a cumpărat un auto-turism „Moskvici”. Pentru procurarea de alimente necesare hranei, gospodăria pune la îndemîna salariiților diferite produse de bază. La șirul înlesnirilor se adaugă și faptul că pentru a se crea condiții cît mai bune de viață lucrătorilor permanenți sau celor încă necalificați, care locuiesc în jurte, gospodăria construiește în fiecare an noi blocuri muncitorești. În 1959 fiind date în folosință zece blocuri. În ceea ce privește activitatea de conducere și de organizare a muncii de fiecare zi, gospodăria are în afară de un director, un inginer șef, doi zootehnicieni, un agronom, doi medici veterinari și un economist planificator. Toate acestea, ca și multe alte realizări dobindite sub conducerea Partidului Popular Revoluționar Mongol, fac ca această gospodărie, a doua clasată pe țară în ordinea producției, să reprezinte un înalt și activ model pentru masele de arați care sînt organizați sau se nasc în mari asociații voluntare de producție, — acestea jucînd un rol deosebit de important în continua transformare a gospodăriilor zootehnice pe drumul nou al socialismului.

de ION ISTRATI

leapă, neuitînd să ne atragă atenția că cine bea cel puțin 50 litri de cîmîș — de lapte fermentat — nu are a se teme de nici un soi de boală tot restul anului. Sorbim pușin din ceșii și ascultăm mai departe. Pentru lucrările ce trebuiesc efectuate, gospodăria are 500 de lucrători permanenți și trei brigăzi de tractoare repartizate în grupe alcătuite din cîte 70 de muncitori fiecare. La prize, în vreme ce ne ospătam cu o tocană de oate și cu ouă, însoțitorul găsește prilejul de a ne vorbi de stări vechi de lucruri din Mongolia de odinioară. În vreme ce ne plimbăm printre acatările gospodăriei, dăm cu ochii, în preajma unor pălme, peste niște fetișcane scunde, indeseate, cu ochi codăși și cu obraji roșii. Una din ele rîde, arătîndu-și dinții albi și frumoiși.

Der n-am văzut nicînd, — m-ascuții?
Alții mai dulci ca ochii tăi.
Cînd cai la zimbețu-ți de floare
De ochii tăi mă-mîbăi nespus
Alina-s de frumoiși, de-mi pare
Că-n lume alții mai scumpi nu-s.

Cu bunele și plăcutele impresii procurate de aceste versuri mongole, ne despărțim de cunoștințele noastre, nu însă înainte de a le făgădui cîte un album cu vederi din patrie noastră pe care urmăză să-l expediem în zilele următoare de la hotelul din capitală unde sîntem găzduiți. După aceea vizităm percul de tractoare și combine al gospodăriei, aduse din Uniunea Sovietică, trecem pe la creșă, pe la club, pe la cantodăși și cu obraji roșii. Una din ele rîde, arătîndu-și dinții albi și frumoiși.

La moartea lui Ernest Hemingway

„Omul nu-i făcut pentru înfrîngere”

Există o carte pe care Ernest Hemingway n-o va mai scrie niciodată. Eroul ei este un scriitor care după ce a luat parte la trei războaie cade într-o răpăd de gloanțe pe regiunile sale armate cu regretul de a duce cu sine cîteva adevărate smulse de-a lungul unei existențe trăite mereu la frontierele riscului și ale morții. Gîndul că această carte va rămîne pentru totdeauna numai un proiect l-a urmărit ani de-a rîndul și l-a înșuflet în neori sentimentul că opera sa va rămîne nerentimentată ca un elan frînt, violent. Poate că așa trebuie citită nvela „Zăpezile de pe Kilimanjaro”, tragedia dezbateră a eroului ei, un scriitor care, pierc cu părerea de rău de a nu se fi împlinit și de a se stinge în vecinătatea luminilor vrăjite ale unei culmi netăine. Dealtminteri mulți dintre eroii lui Hemingway au sentimentul că viața lor este ratată și că există totdeauna ceva care împiedică un om să se desăvîrșească și să sapa prin zădărnica lucrurilor un drum care să ducă spre sine însuși, un drum de fericite acorduri cu lumea. Acest simțămînt s-a născut în conștiința scriitorului foarte de timpuriu la lumina sumbră a exploziilor celui dintîi război mondial. În „Adio armelor” el se face auzit cu o ree lîmpezime. Eroul cărții, un voluntar american în armata italiană, după ce asistă la cortegiul nesfîrșit de cruzimi și de absurdități pe care le naște și le întretine războiul, simte că nu are nimic de împărțit cu acest univers și părăsește frontul de luptă încercînd să-și regăsească seninătatea și să se regenereze moral departe de înclăntarea oarbă. Dar moartea ființei iubite vine să pună capăt scurtei vacanțe de fericire pîrînd să arate că nu există retragere în fața destinului.

Condiție, eroul socotea că nimeni nu-și trăiește pe de-a întregul viața și că este de prisos să fugi de această lege. Sînt apoi un șir de povestiri („Un loc curat și plin de lumină”, „Jucătorul”) unde existența este pusă sub semnul zădărniceii și unde personajele, devastate de tristețe, se simt ca niște plante stinghere, fără rădăcini stingîndu-se încet, zi de zi, sub aparențele înșelătoare ale vieții. Dacă aceasta e atmosfera primelor lucrări ale lui Ernest Hemingway, scriitorul nu va întîrzi s-o reprimă și s-o condamnă. Ceea ce va scrie de aici înainte va fi o operă de răfuire intimă, de vigilență permanentă, de luciditate, o operă care se va constitui premeditat împotriva sentimentului de inutilitate pe care nu venia să nu poată să-l accepte. Observînd lumea din jurul său, el ajunge la concluzia că vina pentru infiltrarea acestui sentiment o poartă ceea ce-i artificial, deformat, monstruos în sistemul ei de viață. În povestirile sale („Domul și doamna Elvot”, „O piscică în ploaie”) Hemingway aruncă o privire în care se amestecă dezgustul și asprimea pentru ceea ce e egoism, minciună, vanitate, filistinism în mediile înaltei societăți americane. E o lume care plîmbă asupra existenței ochi orbi și o inimă invadată de prejudecăți, imitînd fericirea în speranța că ea va deveni realitate, prînsă ca într-un invizibil țar. Într-o limită strîmte, sufocante, ale propriei ei dezabuzări. Totul se face și se desfășoară în această lume alterată și într-o atmosferă de lux mecanic, otrăvitor și mincinos. Hemingway se îndreaptă de aceea cu toată simpatia lui spre oamenii simpli, spre cei ce simt strălucirea albă a soarelui, curgerea vijelioasă a apelor și care trăiesc fără să simuleze și viața și moartea. În preajma lor el simte forța și calitatea primordială a omiei. Dacă altele din scrierile sale au drept personaje tărăzburii, totul se face și se desfășoară în această lume alterată și într-o atmosferă de lux mecanic, otrăvitor și mincinos. Hemingway se îndreaptă de aceea cu toată simpatia lui spre oamenii simpli, spre cei ce simt strălucirea albă a soarelui, curgerea vijelioasă a apelor și care trăiesc fără să simuleze și viața și moartea. În preajma lor el simte forța și calitatea primordială a omiei. Dacă altele din scrierile sale au drept personaje tărăzburii, totul se face și se desfășoară în această lume alterată și într-o atmosferă de lux mecanic, otrăvitor și mincinos.

clipă — cu un cuvînt tot ce rămîne mai frumos din curgerea anilor și din dramatismul trecerii ireparabile — se regăsește în existența lor. Hemingway e alături de ei ca și de toți cei care văd în panica interioară, în lasitate, un dușman care trebuie suprimat. În „Scurta fericire a lui Francis Macomber” scriitorul privește cu respect încăierarea unui om cu propria lui teamă și cinstele bărbăția cu care acesta se apără, se clădește și se afirmă. Trecător care observă, spectator fără înclinare pentru o cauză sau alta, interpretă sedent și apatic al realității, nimic mai potrivnic lui Ernest Hemingway. Căci așa cum o și spune „un artist care nu are simțămîntul dreptății și al nedreptății ar face mai bine să se consacre editării unui anuar al celor mai buni elevi decît scrierii unui roman”. Scriitorul acesta dă un u statură atletică, cu umerii largi, cu gîtul vîinos și care s-a vrut în miezul de foc al lucrurilor a fost mereu în locurile și în clipele în care omul nu se poate ascunde nici față de sine, nici față de ceilalți, simț să se măsoare cu sine însuși pentru a nu se pierde. Iată de ce în ziua în care fascismul își croia drum în Spania, Hemingway s-a înrolat voluntar în tabăra republicaniilor. Eroul său din „Cui îi bate cealaltă”, Robert Jordan, exprimă convingerea că nimeni nu are dreptul să se retragă din lupta împotriva răului, a brutalității, a minciunii, a crimelor, a fetei mereu în locurile și în clipele în care omul nu se poate ascunde nici față de sine, nici față de ceilalți, simț să se măsoare cu sine însuși pentru a nu se pierde. Iată de ce în ziua în care fascismul își croia drum în Spania, Hemingway s-a înrolat voluntar în tabăra republicaniilor. Eroul său din „Cui îi bate cealaltă”, Robert Jordan, exprimă convingerea că nimeni nu are dreptul să se retragă din lupta împotriva răului, a brutalității, a minciunii, a crimelor, a fetei mereu în locurile și în clipele în care omul nu se poate ascunde nici față de sine, nici față de ceilalți, simț să se măsoare cu sine însuși pentru a nu se pierde. Iată de ce în ziua în care fascismul își croia drum în Spania, Hemingway s-a înrolat voluntar în tabăra republicaniilor. Eroul său din „Cui îi bate cealaltă”, Robert Jordan, exprimă convingerea că nimeni nu are dreptul să se retragă din lupta împotriva răului, a brutalității, a minciunii, a crimelor, a fetei mereu în locurile și în clipele în care omul nu se poate ascunde nici față de sine, nici față de ceilalți, simț să se măsoare cu sine însuși pentru a nu se pierde. Iată de ce în ziua în care fascismul își croia drum în Spania, Hemingway s-a înrolat voluntar în tabăra republicaniilor. Eroul său din „Cui îi bate cealaltă”, Robert Jordan, exprimă convingerea că nimeni nu are dreptul să se retragă din lupta împotriva răului, a brutalității, a minciunii, a crimelor, a fetei mereu în locurile și în clipele în care omul nu se poate ascunde nici față de sine, nici față de ceilalți, simț să se măsoare cu sine însuși pentru a nu se pierde. Iată de ce în ziua în care fascismul își croia drum în Spania, Hemingway s-a înrolat voluntar în tabăra republicaniilor. Eroul său din „Cui îi bate cealaltă”, Robert Jordan, exprimă convingerea că nimeni nu are dreptul să se retragă din lupta împotriva răului, a brutalității, a minciunii, a crimelor, a fetei mereu în locurile și în clipele în care omul nu se poate ascunde nici față de sine, nici față de ceilalți, simț să se măsoare cu sine însuși pentru a nu se pierde. Iată de ce în ziua în care fascismul își croia drum în Spania, Hemingway s-a înrolat voluntar în tabăra republicaniilor. Eroul său din „Cui îi bate cealaltă”, Robert Jordan, exprimă convingerea că nimeni nu are dreptul să se retragă din lupta împotriva răului, a brutalității, a minciunii, a crimelor, a fetei mereu în locurile și în clipele în care omul nu se poate ascunde nici față de sine, nici față de ceilalți, simț să se măsoare cu sine însuși pentru a nu se pierde. Iată de ce în ziua în care fascismul își croia drum în Spania, Hemingway s-a înrolat voluntar în tabăra republicaniilor. Eroul său din „Cui îi bate cealaltă”, Robert Jordan, exprimă convingerea că nimeni nu are dreptul să se retragă din lupta împotriva răului, a brutalității, a minciunii, a crimelor, a fetei mereu în locurile și în clipele în care omul nu se poate ascunde nici față de sine, nici față de ceilalți, simț să se măsoare cu sine însuși pentru a nu se pierde. Iată de ce în ziua în care fascismul își croia drum în Spania, Hemingway s-a înrolat voluntar în tabăra republicaniilor. Eroul său din „Cui îi bate cealaltă”, Robert Jordan, exprimă convingerea că nimeni nu are dreptul să se retragă din lupta împotriva răului, a brutalității, a minciunii, a crimelor, a fetei mereu în locurile și în clipele în care omul nu se poate ascunde nici față de sine, nici față de ceilalți, simț să se măsoare cu sine însuși pentru a nu se pierde. Iată de ce în ziua în care fascismul își croia drum în Spania, Hemingway s-a înrolat voluntar în tabăra republicaniilor. Eroul său din „Cui îi bate cealaltă”, Robert Jordan, exprimă convingerea că nimeni nu are dreptul să se retragă din lupta împotriva răului, a brutalității, a minciunii, a crimelor, a fetei mereu în locurile și în clipele în care omul nu se poate ascunde nici față de sine, nici față de ceilalți, simț să se măsoare cu sine însuși pentru a nu se pierde. Iată de ce în ziua în care fascismul își croia drum în Spania, Hemingway s-a înrolat voluntar în tabăra republicaniilor. Eroul său din „Cui îi bate cealaltă”, Robert Jordan, exprimă convingerea că nimeni nu are dreptul să se retragă din lupta împotriva răului, a brutalității, a minciunii, a crimelor, a fetei mereu în locurile și în clipele în care omul nu se poate ascunde nici față de sine, nici față de ceilalți, simț să se măsoare cu sine însuși pentru a nu se pierde. Iată de ce în ziua în care fascismul își croia drum în Spania, Hemingway s-a înrolat voluntar în tabăra republicaniilor. Eroul său din „Cui îi bate cealaltă”, Robert Jordan, exprimă convingerea că nimeni nu are dreptul să se retragă din lupta împotriva răului, a brutalității, a minciunii, a crimelor, a fetei mereu în locurile și în clipele în care omul nu se poate ascunde nici față de sine, nici față de ceilalți, simț să se măsoare cu sine însuși pentru a nu se pierde. Iată de ce în ziua în care fascismul își croia drum în Spania, Hemingway s-a înrolat voluntar în tabăra republicaniilor. Eroul său din „Cui îi bate cealaltă”, Robert Jordan, exprimă convingerea că nimeni nu are dreptul să se retragă din lupta împotriva răului, a brutalității, a minciunii, a crimelor, a fetei mereu în locurile și în clipele în care omul nu se poate ascunde nici față de sine, nici față de ceilalți, simț să se măsoare cu sine însuși pentru a nu se pierde. Iată de ce în ziua în care fascismul își croia drum în Spania, Hemingway s-a înrolat voluntar în tabăra republicaniilor. Eroul său din „Cui îi bate cealaltă”, Robert Jordan, exprimă convingerea că nimeni nu are dreptul să se retragă din lupta împotriva răului, a brutalității, a minciunii, a crimelor, a fetei mereu în locurile și în clipele în care omul nu se poate ascunde nici față de sine, nici față de ceilalți, simț să se măsoare cu sine însuși pentru a nu se pierde. Iată de ce în ziua în care fascismul își croia drum în Spania, Hemingway s-a înrolat voluntar în tabăra republicaniilor. Eroul său din „Cui îi bate cealaltă”, Robert Jordan, exprimă convingerea că nimeni nu are dreptul să se retragă din lupta împotriva răului, a brutalității, a minciunii, a crimelor, a fetei mereu în locurile și în clipele în care omul nu se poate ascunde nici față de sine, nici față de ceilalți, simț să se măsoare cu sine însuși pentru a nu se pierde. Iată de ce în ziua în care fascismul își croia drum în Spania, Hemingway s-a înrolat voluntar în tabăra republicaniilor. Eroul său din „Cui îi bate cealaltă”, Robert Jordan, exprimă convingerea că nimeni nu are dreptul să se retragă din lupta împotriva răului, a brutalității, a minciunii, a crimelor, a fetei mereu în locurile și în clipele în care omul nu se poate ascunde nici față de sine, nici față de ceilalți, simț să se măsoare cu sine însuși pentru a nu se pierde. Iată de ce în ziua în care fascismul își croia drum în Spania, Hemingway s-a înrolat voluntar în tabăra republicaniilor. Eroul său din „Cui îi bate cealaltă”, Robert Jordan, exprimă convingerea că nimeni nu are dreptul să se retragă din lupta împotriva răului, a brutalității, a minciunii, a crimelor, a fetei mereu în locurile și în clipele în care omul nu se poate ascunde nici față de sine, nici față de ceilalți, simț să se măsoare cu sine însuși pentru a nu se pierde. Iată de ce în ziua în care fascismul își croia drum în Spania, Hemingway s-a înrolat voluntar în tabăra republicaniilor. Eroul său din „Cui îi bate cealaltă”, Robert Jordan, exprimă convingerea că nimeni nu are dreptul să se retragă din lupta împotriva răului, a brutalității, a minciunii, a crimelor, a fetei mereu în locurile și în clipele în care omul nu se poate ascunde nici față de sine, nici față de ceilalți, simț să se măsoare cu sine însuși pentru a nu se pierde. Iată de ce în ziua în care fascismul își croia drum în Spania, Hemingway s-a înrolat voluntar în tabăra republicaniilor. Eroul său din „Cui îi bate cealaltă”, Robert Jordan, exprimă convingerea că nimeni nu are dreptul să se retragă din lupta împotriva răului, a brutalității, a minciunii, a crimelor, a fetei mereu în locurile și în clipele în care omul nu se poate ascunde nici față de sine, nici față de ceilalți, simț să se măsoare cu sine însuși pentru a nu se pierde. Iată de ce în ziua în care fascismul își croia drum în Spania, Hemingway s-a înrolat voluntar în tabăra republicaniilor. Eroul său din „Cui îi bate cealaltă”, Robert Jordan, exprimă convingerea că nimeni nu are dreptul să se retragă din lupta împotriva răului, a brutalității, a minciunii, a crimelor, a fetei mereu în locurile și în clipele în care omul nu se poate ascunde nici față de sine, nici față de ceilalți, simț să se măsoare cu sine însuși pentru a nu se pierde. Iată de ce în ziua în care fascismul își croia drum în Spania, Hemingway s-a înrolat voluntar în tabăra republicaniilor. Eroul său din „Cui îi bate cealaltă”, Robert Jordan, exprimă convingerea că nimeni nu are dreptul să se retragă din lupta împotriva răului, a brutalității, a minciunii, a crimelor, a fetei mereu în locurile și în clipele în care omul nu se poate ascunde nici față de sine, nici față de ceilalți, simț să se măsoare cu sine însuși pentru a nu se pierde. Iată de ce în ziua în care fascismul își croia drum în Spania, Hemingway s-a înrolat voluntar în tabăra republicaniilor. Eroul său din „Cui îi bate cealaltă”, Robert Jordan, exprimă convingerea că nimeni nu are dreptul să se retragă din lupta împotriva răului, a brutalității, a minciunii, a crimelor, a fetei mereu în locurile și în clipele în care omul nu se poate ascunde nici față de sine, nici față de ceilalți, simț să se măsoare cu sine însuși pentru a nu se pierde. Iată de ce în ziua în care fascismul își croia drum în Spania, Hemingway s-a înrolat voluntar în tabăra republicaniilor. Eroul său din „Cui îi bate cealaltă”, Robert Jordan, exprimă convingerea că nimeni nu are dreptul să se retragă din lupta împotriva răului, a brutalității, a minciunii, a crimelor, a fetei mereu în locurile și în clipele în care omul nu se poate ascunde nici față de sine, nici față de ceilalți, simț să se măsoare cu sine însuși pentru a nu se pierde. Iată de ce în ziua în care fascismul își croia drum în Spania, Hemingway s-a înrolat voluntar în tabăra republicaniilor. Eroul său din „Cui îi bate cealaltă”, Robert Jordan, exprimă convingerea că nimeni nu are dreptul să se retragă din lupta împotriva răului, a brutalității, a minciunii, a crimelor, a fetei mereu în locurile și în clipele în care omul nu se poate ascunde nici față de sine, nici față de ceilalți, simț să se măsoare cu sine însuși pentru a nu se pierde. Iată de ce în ziua în care fascismul își croia drum în Spania, Hemingway s-a înrolat voluntar în tabăra republicaniilor. Eroul său din „Cui îi bate cealaltă”, Robert Jordan, exprimă convingerea că nimeni nu are dreptul să se retragă din lupta împotriva răului, a brutalității, a minciunii, a crimelor, a fetei mereu în locurile și în clipele în care omul nu se poate ascunde nici față de sine, nici față de ceilalți, simț să se măsoare cu sine însuși pentru a nu se pierde. Iată de ce în ziua în care fascismul își croia drum în Spania, Hemingway s-a înrolat voluntar în tabăra republicaniilor. Eroul său din „Cui îi bate cealaltă”, Robert Jordan, exprimă convingerea că nimeni nu are dreptul să se retragă din lupta împotriva răului, a brutalității, a minciunii, a crimelor, a fetei mereu în locurile și în clipele în care omul nu se poate ascunde nici față de sine, nici față de ceilalți, simț să se măsoare cu sine însuși pentru a nu se pierde. Iată de ce în ziua în care fascismul își croia drum în Spania, Hemingway s-a înrolat voluntar în tabăra republicaniilor. Eroul său din „Cui îi bate cealaltă”, Robert Jordan, exprimă convingerea că nimeni nu are dreptul să se retragă din lupta împotriva răului, a brutalității, a minciunii, a crimelor, a fetei mereu în locurile și în clipele în care omul nu se poate ascunde nici față de sine, nici față de ceilalți, simț să se măsoare cu sine însuși pentru a nu se pierde. Iată de ce în ziua în care fascismul își croia drum în Spania, Hemingway s-a înrolat voluntar în tabăra republicaniilor. Eroul său din „Cui îi bate cealaltă”, Robert Jordan, exprimă convingerea că nimeni nu are dreptul să se retragă din lupta împotriva răului, a brutalității, a minciunii, a crimelor, a fetei mereu în locurile și în clipele în care omul nu se poate ascunde nici față de sine, nici față de ceilalți, simț să se măsoare cu sine însuși pentru a nu se pierde. Iată de ce în ziua în care fascismul își croia drum în Spania, Hemingway s-a înrolat voluntar în tabăra republicaniilor. Eroul său din „Cui îi bate cealaltă”, Robert Jordan, exprimă convingerea că nimeni nu are dreptul să se retragă din lupta împotriva răului, a brutalității, a minciunii, a crimelor, a fetei mereu în locurile și în clipele în care omul nu se poate ascunde nici față de sine, nici față de ceilalți, simț să se măsoare cu sine însuși pentru a nu se pierde. Iată de ce în ziua în care fascismul își croia drum în Spania, Hemingway s-a înrolat voluntar în tabăra republicaniilor. Eroul său din „Cui îi bate cealaltă”, Robert Jordan, exprimă convingerea că nimeni nu are dreptul să se retragă din lupta împotriva răului, a brutalității, a minciunii, a crimelor, a fetei mereu în locurile și în clipele în care omul nu se poate ascunde nici față de sine, nici față de ceilalți, simț să se măsoare cu sine însuși pentru a nu se pierde. Iată de ce în ziua în care fascismul își croia drum în Spania, Hemingway s-a înrolat voluntar în tabăra republicaniilor. Eroul său din „Cui îi bate cealaltă”, Robert Jordan, exprimă convingerea că nimeni nu are dreptul să se retragă din lupta împotriva răului, a brutalității, a minciunii, a crimelor, a fetei mereu în locurile și în clipele în care omul nu se poate ascunde nici față de sine, nici față de ceilalți, simț să se măsoare cu sine însuși pentru a nu se pierde. Iată de ce în ziua în care fascismul își croia drum în Spania, Hemingway s-a înrolat voluntar în tabăra republicaniilor. Eroul său din „Cui îi bate cealaltă”, Robert Jordan, exprimă convingerea că nimeni nu are dreptul să se retragă din lupta împotriva răului, a brutalității, a minciunii, a crimelor, a fetei mereu în locurile și în clipele în care omul nu se poate ascunde nici față de sine, nici față de ceilalți, simț să se măsoare cu sine însuși pentru a nu se pierde. Iată de ce în ziua în care fascismul își croia drum în Spania, Hemingway s-a înrolat voluntar în tabăra republicaniilor. Eroul său din „Cui îi bate cealaltă”, Robert Jordan, exprimă convingerea că nimeni nu are dreptul să se retragă din lupta împotriva răului, a brutalității, a minciunii, a crimelor, a fetei mereu în locurile și în clipele în care omul nu se poate ascunde nici față de sine, nici față de ceilalți, simț să se măsoare cu sine însuși pentru a nu se pierde. Iată de ce în ziua în care fascismul își croia drum în Spania, Hemingway s-a înrolat voluntar în tabăra republicaniilor. Eroul său din „Cui îi bate cealaltă”, Robert Jordan, exprimă convingerea că nimeni nu are dreptul să se retragă din lupta împotriva răului, a brutalității, a minciunii, a crimelor, a fetei mereu în locurile și în clipele în care omul nu se poate ascunde nici față de sine, nici față de ceilalți, simț să se măsoare cu sine însuși pentru a nu se pierde. Iată de ce în ziua în care fascismul își croia drum în Spania, Hemingway s-a înrolat voluntar în tabăra republicaniilor. Eroul său din „Cui îi bate cealaltă”, Robert Jordan, exprimă convingerea că nimeni nu are dreptul să se retragă din lupta împotriva răului, a brutalității, a minciunii, a crimelor, a fetei mereu în locurile și în clipele în care omul nu se poate ascunde nici față de sine, nici față de ceilalți, simț să se măsoare cu sine însuși pentru a nu se pierde. Iată de ce în ziua în care fascismul își croia drum în Spania, Hemingway s-a înrolat voluntar în tabăra republicaniilor. Eroul său din „Cui îi bate cealaltă”, Robert Jordan, exprimă convingerea că nimeni nu are dreptul să se retragă din lupta împotriva răului, a brutalității, a minciunii, a crimelor, a fetei mereu în locurile și în clipele în care omul nu se poate ascunde nici față de sine, nici față de ceilalți, simț să se măsoare cu sine însuși pentru a nu se pierde. Iată de ce în ziua în care fascismul își croia drum în Spania, Hemingway s-a înrolat voluntar în tabăra republicaniilor. Eroul său din „Cui îi bate cealaltă”, Robert Jordan, exprimă convingerea că nimeni nu are dreptul să se retragă din lupta împotriva răului, a brutalității, a minciunii, a crimelor, a fetei mereu în locurile și în clipele în care omul nu se poate ascunde nici față de sine, nici față de ceilalți, simț să se măsoare cu sine însuși pentru a nu se pierde. Iată de ce în ziua în care fascismul își croia drum în Spania, Hemingway s-a înrolat voluntar în tabăra republicaniilor. Eroul său din „Cui îi bate cealaltă”, Robert Jordan, exprimă convingerea că nimeni nu are dreptul să se retragă din lupta împotriva răului, a brutalității, a minciunii, a crimelor, a fetei mereu în locurile și în clipele în care omul nu se poate ascunde nici față de sine, nici față de ceilalți, simț să se măsoare cu sine însuși pentru a nu se pierde. Iată de ce în ziua în care fascismul își croia drum în Spania, Hemingway s-a înrolat voluntar în tabăra republicaniilor. Eroul său din „Cui îi bate cealaltă”, Robert Jordan, exprimă convingerea că nimeni nu are dreptul să se retragă din lupta împotriva răului, a brutalității, a minciunii, a crimelor, a fetei mereu în locurile și în clipele în care omul nu se poate ascunde nici față de sine, nici față de ceilalți, simț să se măsoare cu sine însuși pentru a nu se pierde. Iată de ce în ziua în care fascismul își croia drum în Spania, Hemingway s-a înrolat voluntar în tabăra republicaniilor. Eroul său din „Cui îi bate cealaltă”, Robert Jordan, exprimă convingerea că nimeni nu are dreptul să se retragă din lupta împotriva răului, a brutalității, a minciunii, a crimelor, a fetei mereu în locurile și în clipele în care omul nu se poate ascunde nici față de sine, nici față de ceilalți, simț să se măsoare cu sine însuși pentru a nu se pierde. Iată de ce în ziua în care fascismul își croia drum în Spania, Hemingway s-a înrolat voluntar în tabăra republicaniilor. Eroul său din „Cui îi bate cealaltă”, Robert Jordan, exprimă convingerea că nimeni nu are dreptul să se retragă din lupta împotriva răului, a brutalității, a minciunii, a crimelor, a fetei mereu în locurile și în clipele în care omul nu se poate ascunde nici față de sine, nici față de ceilalți, simț să se măsoare cu sine însuși pentru a nu se pierde. Iată de ce în ziua în care fascismul își croia drum în Spania, Hemingway s-a înrolat voluntar în tabăra republicaniilor. Eroul său din „Cui îi bate cealaltă”, Robert Jordan, exprimă convingerea că nimeni nu are dreptul să se retragă din lupta împotriva răului, a brutalității, a minciunii, a crimelor, a fetei mereu în locurile și în clipele în care omul nu se poate ascunde nici față de sine, nici față de ceilalți, simț să se măsoare cu sine însuși pentru a nu se pierde. Iată de ce în ziua în care fascismul își croia drum în Spania, Hemingway s-a înrolat voluntar în tabăra republicaniilor. Eroul său din „Cui îi bate cealaltă”, Robert Jordan, exprimă convingerea că nimeni nu are dreptul să se retragă din lupta împotriva răului, a brutalității, a minciunii, a crimelor, a fetei mereu în locurile și în clipele în care omul nu se poate ascunde nici față de sine, nici față de ceilalți, simț să se măsoare cu sine însuși pentru a nu se pierde. Iată de ce în ziua în care fascismul își croia drum în Spania, Hemingway s-a înrolat voluntar în tabăra republicaniilor. Eroul său din „Cui îi bate cealaltă”, Robert Jordan, exprimă convingerea că nimeni nu are dreptul să se retragă din lupta împotriva răului, a brutalității, a minciunii, a crimelor, a fetei mereu în locurile și în clipele în care omul nu se poate ascunde nici față de sine, nici față de ceilalți, simț să se măsoare cu sine însuși pentru a nu se pierde. Iată de ce în ziua în care fascismul își croia drum în Spania, Hemingway s-a înrolat voluntar în tabăra republicaniilor. Eroul său din „Cui îi bate cealaltă”, Robert Jordan, exprimă convingerea că nimeni nu are dreptul să se retragă din lupta împotriva răului, a brutalității, a minciunii, a crimelor, a fetei mereu în locurile și în clipele în care omul nu se poate ascunde nici față de sine, nici față de ceilalți, simț să se măsoare cu sine însuși pentru a nu se pierde. Iată de ce în ziua în care fascismul își croia drum în Spania, Hemingway s-a înrolat voluntar în tabăra republicaniilor. Eroul său din „Cui îi bate cealaltă”, Robert Jordan, exprimă convingerea că nimeni nu are dreptul să se retragă din lupta împotriva răului, a brutalității, a minciunii, a crimelor, a fetei mereu în locurile și în clipele